

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-01-17

Ärendenummer SLK-2024-01147

Handläggare

Elisabeth Kylmänen

Telefon: 031-368 01 10

E-post: elisabeth.kylmanen@stadshuset.goteborg.se

Årsrapport 2024 för kommunstyrelsen

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Årsrapport 2024 för kommunstyrelsen, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns.
2. Kommunstyrelsen beslutar att återredovisa 28,6 mnkr av eget kapital för att nå kommunstyrelsens fastställda nivå för eget kapital på 8 mnkr.
3. Kommunfullmäktiges uppdrag 2023-02-23 § 28 punkt 4 till kommunstyrelsen att i samverkan med socialnämnderna, nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden föreslå åtgärder för att ta fram och säkerställa användandet av kontrollåtgärder för att motverka välfärdsbrott som exempelvis assistansfusk, fusk vid utbetalningar av ekonomiskt bistånd, nödbistånd och andra sociala bidrag, beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, förklaras fullgjort.
4. Kommunfullmäktiges uppdrag 2024-09-12 § 350 punkt 3 till samtliga nämnder och styrelser att omedelbart säkerställa att geografiska inköpsstopp och annan sanktionspolitik enbart utgår från sanktioner beslutade av FN eller EU, enligt beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, förklaras fullgjort.
5. Kommunfullmäktiges uppdrag 2022-04-28 § 22 punkt 2 till kommunstyrelsen, i samverkan med trafiknämnden och Göteborgs Stads Parkering AB, återkomma till kommunstyrelsen med utvärdering och avvägning gällande modellen för nattladdning, enligt beskrivning i avsnitt 5.1.2.1, förklaras fullgjort.
6. Kommunstyrelsens uppdrag 2023-11-22 § 840 till stadsledningskontoret att söka samverkan med polismyndigheten gällande enskilda huvudmän som uppbär kommunal finansiering för välfärdsverksamhet inom förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, vuxenutbildning, funktionsstöd, äldreomsorg och socialtjänst där risk föreligger att kommunala medel finansierar kriminell verksamhet, enligt beskrivning i avsnitt 5.1.3.1, förklaras fullgjort.
7. Kommunstyrelsens uppdrag 2024-01-10 § 28 punkt 2 till stadsledningskontoret att fördjupa samverkan med förvaltningen för Intraservice kring personuppgiftsbehandlingar i gemensamma tjänster och återkomma till kommunstyrelsen med redovisning av hur arbete fortlöper, enligt beskrivning i avsnitt 5.1.3.1, förklaras fullgjort.
8. Kommunstyrelsens uppdrag 2024-11-06 § 915 till stadsledningskontoret att utreda och implementera förbättrad samordning, med särskilt fokus på kommunikationssamverkan, mellan kommunalt upphandlade ordningsvakter och Polismyndigheten, KS 2024-11-06, enligt beskrivning i avsnitt 5.1.3.1, förklaras fullgjort.

Ärendet

Kommunstyrelsen som nämnd ska godkänna årsrapport 2024 i enlighet med beslutssats 1 och 2, senast 2025-02-12, enligt tidplanen för Göteborgs Stads budget- och uppföljningsprocess.

Beskrivning av ärendet

I ärendet redovisas sex uppdrag till kommunstyrelsen och stadsledningskontoret. Två uppdrag från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen och uppdraget till alla nämnder och styrelser utanför budget redovisas vidare till kommunfullmäktige inom ramen för Göteborgs Stads uppföljningsstruktur. Till rapporten bifogas även bilagor med kommunstyrelsens barnbokslut, Valfärdsbrottslighet, brottsförebyggande och trygghetsskapande uppdraget samt en rapport om stadsledningskontorets pilotprojekt om AI i remisshantering.

Årsrapport 2024 är sista uppföljningen 2024 enligt stadens uppföljningsstruktur till kommunstyrelsen som nämnd. Här redovisas väsentlig styrinformation till kommunledningen, det vill säga utveckling och avvikelser som är relevant för stadsledningskontoret att rapportera vidare i den samlade årsredovisningen för Göteborgs stad. Vidare uppföljning av kommunfullmäktiges budgetmål, väsentliga personaförhållanden, ekonomisk uppföljning och särskild utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll samt brukar/kundorienterad kvalitetsledning. Avsnitten 1-4 är avsedda för nämnders och styrelser rapportering av väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige. Rapporten innehåller styrinformation till kommunstyrelsen som nämnd i avsnitt 5 med uppföljning av grunduppdraget och redovisning av uppdrag och flera funktioners arbete under 2024.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Det ekonomiska resultatet i bokslutet är ett överskott med 28,6 miljoner kronor. Den ekonomiska dimensionen finns belyst i rapporten i avsnitt 2.1.1, 3.1.2, 3.3 och 4.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Dimensionerna behandlas där det är relevant i årsrapportens olika avsnitt.

Samverkan

Information om innehåll i denna rapport har lämnats i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2025-01-22.

Bilagor

1. Årsrapport 2024 för kommunstyrelsen
2. Barnbokslut 2024 för kommunstyrelsen
3. Valfärdsbrottslighet
4. Brottsförebyggande och trygghetsskapande uppdraget
5. Rapport SLK pilotprojekt om AI i remisshantering

Aya Norvell

Chef för område Kontorsledning

Eva Hessman

Stadsdirektör

Bilaga 1

Årsrapport 2024

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen	5
2.1	Verksamhetens utveckling	5
2.1.1	Redovisning av resultat	5
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling.....	6
2.1.3	Övrig väsentlig information till kommunstyrelsen	7
2.2	Uppföljning av kommunfullmäktiges budgetmål	10
2.2.1	Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.....	10
2.2.2	Segregationen i Göteborg ska brytas	10
2.2.3	Göteborg ska klara kompetensförsörjningen	11
2.2.4	Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist	12
2.2.5	Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald	12
2.2.6	Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.....	13
2.2.7	Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.....	14
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	16
3.1	Väsentliga personalförhållanden	16
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR- perspektiv (nämnder).....	16
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området	16
3.2	Ekonomisk uppföljning	17
3.2.1	Analys av årets utfall - Nämnder	17
3.2.2	Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder	18
3.2.3	Uppföljning av erhållna statsbidrag	19
3.3	Värdering av eget kapital	19
3.4	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag.....	20
3.4.1	Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll	20
3.4.2	Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning	20
4	Bokslut.....	22
4.1	Sammanfattande analys	22

4.2	Resultaträkning	22
5	Styrinformation till nämnden	24
5.1	Grunduppdrag	24
5.1.1	Uppdrag från kommunfullmäktiges budget	29
5.1.2	Uppdrag från kommunfullmäktige utanför budget	29
5.1.3	Uppdrag från kommunstyrelsen	32
5.1.4	Uppföljning Personal- och kompetensförsörjningsanslaget	35
5.1.5	Samordningsuppdraget för det övergripande klimatanpassningsarbetet	36
5.1.6	Uppföljning samordningsfunktion Agenda 2030	37
5.1.7	Uppföljning Äldreombudsmannens arbete	38
5.1.8	Uppföljning Funktionshinderombudsmannens arbete	38
5.1.9	Uppföljning Visselblåsarfunktionen	39
5.1.10	Uppföljning dataskydd	40
5.1.11	Uppföljning av Centrum för hållbar stadsutveckling, kunskaps- och forskningsplattform 2020–2024	40
5.1.12	LOV3 Övergripande lägesbild	41
5.1.13	Brottsförebyggande och trygghetsskapande uppdraget ..	41
5.1.14	Uppdrag 2024 att förstärka arbetet mot antisemitism och islamofobi inom ramen för Levande historia	44
5.2	Ledning och styrning	44
5.2.1	Samlad riskbild	44
5.2.2	Plan för intern kontroll	46
5.2.3	Plan för arbetsmiljö och hälsa	47
5.2.4	Miljöhandlingsplan	47
5.2.5	Digitaliseringsplan	48

Bilagor

Bilaga 1 är innevarande rapport i ärendet

Bilaga 2 Barnbokslut 2024 för kommunstyrelsen

Bilaga 3 Välfärdsbrottslighet

Bilaga 4 Brottsförebyggande och trygghetsskapande uppdraget

Bilaga 5 Rapport SLK pilotprojekt om AI i remisshantering

1 Sammanfattning

Rapporten redogör under väsentlig styrinformation för områden stadsledningskontoret arbetat med under året med påverkan på Göteborgs Stads utveckling. Här beskrivs det försämrade omvärldsläget bland annat till följd av pågående krig i Ukraina och Gaza/Mellanöstern, Göteborgs Stads relationer med Tre Stiftelser och den planerade verksamhetsövergången, lagen som trädde i kraft 2023 om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete, utvecklingen inom AI och digitalisering som accelererat det senaste året, och Göteborgs Stads ordförandeskap 2024 i nätverket String som arbetar för utveckling av järnvägsstråket mellan Hamburg och Oslo.

Stadsledningskontorets roll att driva eller stödja utveckling, direkt eller indirekt, ser olika ut beroende på hur politiska uppdrag och beslut är formulerade. Inom grunduppdraget har arbetet under 2024 fokuserat på samhällsutmaningarna, stadens ekonomiska utmaningar och att verka för att politiska beslut ska kunna genomföras. I rapporten redogörs bland annat för utveckling av processer, leda- och samordningsuppdrag, insatser som gjorts inom program och planer, 6 uppdrag av verkställande karaktär stadsledningskontoret bedömer kan slutredovisas samt delredovisning av status i några pågående uppdrag.

Uppdragen från budget har redovisats till kommunstyrelsen med få undantag. Några uppdrag från budget 2024 är bordlagda i skrivande stund. Undantag är uppdraget från budget 2023 där kommunstyrelsen fick i uppdrag att säkerställa att ett kollektivavtal mot kränkningar och trakasserier skulle tecknas under 2023. Se vidare avsnitt 2.1.2 väsentliga avvikelser. De två återstående uppdragen från budget 2024 kommer att redovisas till kommunstyrelsen kvartal 1 2025.

Stadsledningskontoret har under 2024 anpassat organisationen för att ytterligare effektivisera arbetet och skapa synergieffekter i organisationen. Kontorets personalvolym har under året minskat med 9,3 årsarbetare (3,67 %) vilket är den huvudsakliga förklaringen till årets överskott. Under 2025 kommer rekryteringar att göras för att försörja kontoret med kompetens utifrån nuläget.

Medarbetarundersökningen visar att arbetet med förändrad organisation, kopplat till utvecklande medarbetarskap och organisationskultur, har resulterat i positiva utfall. Det återspeglas i förbättrade index på de flesta områden.

Stadsledningskontoret har relativt god förmåga att kompetensförsörja kontoret men utmaningen att försörja kontoret med specialistkompetens och strategisk höjd i vissa befattningar kvarstår. Andelen medarbetare över 60 år har ökat från 16,9 % till 20,4 % från 2020 till 2024, vilket kommer påverka rekryteringsbehovet framåt.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

Stadsledningskontorets verksamhet med kommunstyrelsen som nämnd har ett hela staden-perspektiv och påverkar Göteborg Stads utveckling direkt eller indirekt. Grunduppdraget att leda, samordna, följa upp stadens verksamheter, ärendebereidningen och kommunstyrelsens styrning av stadsledningskontorets arbete med löpande uppdrag innebär att i stort sett allt arbete kontoret utför påverkar stadens utveckling.

I avsnitt 2 redovisas kortfattat några områden stadsledningskontoret arbetat med under året med påverkan på stadens utveckling, ofta med snabb förändringstakt tillsammans med väsentliga avvikelser och uppföljning av resultat och kommunfullmäktiges mål. I avsnitt 5 styrinformation till nämnd lämnas fördjupad styrinformation om ett antal områden och funktioners arbete under 2024.

2.1 Verksamhetens utveckling

Stadsledningskontoret har under 2024 anpassat organisationen för att ytterligare effektivisera arbetet och skapa synergieffekter i organisationen. Stadsledningskontorets roll att stödja eller driva utveckling, direkt eller indirekt, ser olika ut beroende på hur politiska uppdrag och beslut är formulerade. Inom grunduppdraget har arbetet under 2024 fokuserat på samhällsutmaningarna och stadens ekonomiska utmaningar och att verka för att politiska beslut ska kunna genomföras.

2.1.1 Redovisning av resultat

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

	2024	2023	2022
Stadsledningskontoret			
Nettokostnadsutveckling (totala nettokostnader samt procentuell förändring)	293,6 mnkr (-5,9%)	311,9 mnkr (+1,4%)	307,6 mnkr (+25,0%)
Årsarbetare (totalt antal samt procentuell förändring)	243,4 (-3,67%)	252,7 (-1,7%)	257,1 (+8,6%)
Politisk organisation			
Nettokostnadsutveckling (totala nettokostnader samt procentuell förändring)	104,0 mnkr (+5,1%)	99,0 mnkr (+6,6%)	92,9 mnkr (+4,7%)
Årsarbetare (totalt antal samt procentuell förändring)	74,4 (+1,68%)	73,2 (- 2,2%)	74,9 (0,4%)

Nettokostnader och årsarbetartal hos kommunstyrelsen i posterna Personal- och kompetensförsörjning och fackliga förtroendemän i den "fackliga modellen" elimineras i tabellen. Utvecklingen redovisas uppdelat på stadsledningskontoret och den politiska organisationen.

Nettokostnadsutvecklingen för stadsledningskontoret påverkas i huvudsak av löneökningar, ändringar i personalvolym samt de uppdrag som stadsledningskontoret har under året. Uppdragen kan variera mellan åren beroende på beslut som fattas och med det följer kostnadsutvecklingen. Jämfört med

föregående år är nettokostnaden för perioden 18,3 mnkr (-5,9%) lägre på grund av att kostnaderna för uppdrag som genomfördes under 2023 var högre än kostnaderna för de uppdrag som genomfördes innevarande år. Kostnaderna 2023 hade också påverkats av en beslutad sanktionsavgift från Länsstyrelsen. Kostnadsökningar på grund av årliga löneökningar och högre personalomkostnadspålägg (PO-avgift) har uppvägts ekonomiskt genom att personalkostnaderna varit lägre än beräknat då tjänster varit vakanta under året.

Stadsledningskontorets personalvolym har minskat med 9,3 årsarbetare (-3,67 %) sedan motsvarande period föregående år. Förändringen består dels av utökningar av tjänster motsvarande cirka 3 årsarbetare inom bland annat kompetensförsörjning, beredskapsfrågor och överföring av tre tjänster från dataskyddsenheten på Intraservice. Samtidigt har årsarbetartalen minskat som ett resultat av arbetet med omorganisationen. Medarbetare som gått in på tillförordnade chefstjänster har inte ersatts under året och kontoret har, om möjligt, väntat med att tillsätta vakanser. I stället har en övergripande bedömning gjorts i slutet av året när omorganisationen implementerats och effekterna av den var tydligare. Antalet kommunikationsstrateger har också över tid minskat i antal.

För den politiska verksamheten har nettokostnaden under perioden varit 5,0 mnkr (+5,1 %) högre än samma period föregående år. Ökningen beror i huvudsak på årliga löneökningar samt högre PO-avgift jämfört med föregående år. Ökningen beror också på att kostnaderna föregående år påverkades positivt av att ersättningarna till de förtroendevalda som hade avslutat sin anställning i samband med valet 2022 hade blivit lägre än budgeterat.

Under perioden har personalvolym för den politiska verksamheten ökat med 1,2 årsarbetare, vilket är en ökning med 1,68 procent jämfört med samma period föregående år.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Orsak till att avvikelserna uppstått
Kollektivavtal om kränkningar och trakasserier har inte kunnat tecknas mellan arbetsgivaren och arbetstagarorganisationerna under 2023 enligt uppdrag. I augusti 2020 fick stadsledningskontoret ett första uppdrag om att i förhandlingar undersöka möjligheten att träffa ett kollektivavtal mot kränkningar och trakasserier. I november 2021 reviderades uppdraget till att stadsledningskontoret skulle träda in i förhandling i syfte att träffa ett kollektivavtal. Uppdraget tydliggjordes därefter i budget 2023 då kommunfullmäktige gav i uppdrag till kommunstyrelsen att säkerställa att ett kollektivavtal mot kränkningar och trakasserier skulle tecknas under 2023. Förhandlingar om kollektivavtal pågick mellan parterna under åren 2020 till 2023. Under våren 2023 togs ett förslag till kollektivavtal fram. Då arbetstagarorganisationerna inte ansåg att förslaget förstärkte befintlig lagstiftning inom området såg de inget värde i att teckna det föreslagna kollektivavtalet. Därför valde arbetstagarorganisationerna att lämna förhandlingarna i augusti 2023.
Konsekvenser för de verksamheten är till för
Inga konsekvenser
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Inga konsekvenser
Ekonomiska konsekvenser
Inga konsekvenser
Viktiga åtgärder

Under hösten 2024 meddelade arbetstagarorganisationerna att de önskade återuppta förhandlingarna. Förhandlingar pågår sedan oktober för att komma överens om ett kollektivavtal mot kränkningar och trakasserier. Kommunstyrelsens personalutskott får löpande information.

2.1.3 Övrig väsentlig information till kommunstyrelsen

Försämrat omvärldsläge och förstärkning inom stadsledningskontoret

Under det gångna året har säkerhetsläget fortsatt försämrats, bland annat till följd av pågående krig i Ukraina och Gaza/Mellanöstern där störtandet av den syriska regimen är något som skapar ytterligare osäkerhet och spänningar i en redan konfliktskyddad region. Ett annat bidrag är de spänningar som råder i Östersjön med saboterade undervattenskablar men också flertalet cyberattacker. Processen runt det svenska Nato-inträdet intensifierade spänningarna och påverkansoperationer mot Sverige och svallvågorna efter detta bedöms leva kvar i vissa delar.

Att andra stater använder kriminella grupperingar för att utföra dåd på svensk mark är en annan konkret konsekvens av krigens påverkan på Göteborgssamhället.

Det försämrade omvärldsläget möter staden genom ett fortsatt högt tempo i arbetet med både säkerhetsfrågor som civil beredskap och genom mer övningar, både inom staden och tillsammans med andra aktörer.

Vi stärker vår förmåga att genomföra våra uppdrag även under störda förhållanden. Utöver det stärker vi även länets och regionens förmåga genom fortsatt och stärkt samverkan med regionala aktörer.

De sedan tidigare ökade kraven inom säkerhetsskyddslagstiftningen i kombination med vad som framkommit i dialog med tillsynsmyndigheter har gjort att stadsledningskontoret behöver bygga ut och rusta organisationen kopplat till dessa frågor, bland annat eftersom det vilar ett betydligt större ansvar på kontoret nu.

Tre stiftelser

Under året har arbetet fortsatt med att hantera frågan avseende Göteborgs Stads relationer med Tre Stiftelser. I september beslutade kommunfullmäktige att Göteborgs Stad skulle säga upp den överenskommelse som finns med Tre Stiftelser samt lösa ut de mellanhavanden som finns mellan Staden och Tre Stiftelser. Ett arbete påbörjades direkt med insatser från stadsledningskontoret, äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen, stadsfastighetsnämnden och exploateringsnämnden.

I oktober kom förvaltningsrätten med ett avgörande avseende den överklagade direktupphandling som genomfördes under 2023. Förvaltningsrätten kom fram till att det var en otillåten direktupphandling men lät det pågående avtalet bestå under resterande del av året. Stadsledningskontoret gjorde bedömningen att Göteborgs Stad inte kan förlänga det avtal som fanns under 2024 utan att riskera både civilrättsliga skadeståndsanspråk som en upphandlingsskadeavgift. Ett kontinuerligt samtal med representanter från Tre Stiftelser har pågått under hela 2024 och intensifierades efter förvaltningsrättens avgörande. Styrelsen för Tre Stiftelser beslutade den 14 november att hemställa till kommunfullmäktige om att Göteborgs Stad skulle ta över driften av Tre Stiftelsers vårdverksamhet. Kommunfullmäktige beslutade i december att bevilja Tre Stiftelsers hemställan. Under december månad har ett intensivt arbete pågått med att träffa hyresgäster, medarbetare och chefer på Tre Stiftelser för att informera om det pågående arbetet och frågeställningarna för att trygga både hyresgäster och medarbetare.

Under 2025 kommer verksamhetsövergången att ske. En projektorganisation har

inrättats med representanter från äldre-, vård och omsorgsförvaltningen, Tre Stiftelser och stadsledningskontoret. Vilken månad den faktiska verksamhetsövergången kan ske är svårt att förutse då det är en stor verksamhet som behöver kartläggas. Hänsyn behöver även tas till semesterplaneringen på Tre Stiftelsers boenden.

I januari 2025 har även konkurrensverket öppnat ett nytt ärende med anledning av förvaltningsrättens avgörande under 2024. Konkurrensverket kan komma att ansöka om att förvaltningsrätten ska döma ut en upphandlingsskadeavgift till Göteborg Stad som uppgår till maximalt 10 mnkr.

Ny lagstiftning för kommunernas ansvar i det brottsförebyggande arbetet

Den 1 juli 2023 trädde lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i kraft. Enligt lagen ska kommunerna minst vartannat år ta fram en lägesbild över brottsligheten i kommunen som ska utgöra underlag för beslut om åtgärder. Lägesbild brott och otrygghet Göteborg 2024 är den första som sammanställer brottslighet och otrygghet ur ett hela staden-perspektiv.

Lägesbilden omfattar ett urval av brottsfenomen och faktorer för otrygghet och har sin utgångspunkt i de fyra stadsområdenas lägesbilder samt andra kompletterande kunskapsunderlag. Vidare påvisar lägesbilden variationer mellan olika geografiska områden i Göteborg, dels vad gäller omfattningen av olika brottsproblem samt otryggheten i staden, dels vad gäller socioekonomiska faktorer som påverkar.

Syftet med lägesbilden är att den ska leda till träffsäkra och effektiva åtgärder. De tvärsektoriella områden som identifierats för vidare analys utifrån bland annat behov av fördjupad kunskap och synliggörande är särskilt otrygga och brottsutsatta platser, särskilt utsatta målgrupper samt välfärdsbrottslighet.

Stadsledningskontorets övergripande bedömning är att staden har styrning inom de problemområden som framkommer i lägesbilden. Bedömningen är också att lägesbilden skapar förutsättningar för ett mer samordnat, träffsäkert och effektivt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete samt att lagens intentioner är uppfylla.

Göteborgs stad och polisområde Storgöteborg har också inom ramen för nya lagen arbetat fram en ny gemensam samverkansöverenskommelse. I den tas ett helhetsperspektiv för samverkan mellan staden och polisen. Vidare har också Göteborgs Stad tillsammans med polisen under året bildat det strategiska forumet; trygg i Göteborg. Syfte är att skapa gemensam kunskap, öka samordning och samverkan inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande området.

AI och digitalisering

Utvecklingen inom AI och digitalisering har under det senaste året accelererat. De ledande tech-bolagen anser att generell artificiell intelligens är så nära förestående att det inte längre är ett mål för företagen utan nu strävar de efter superintelligens. Då det idag finns AI som är lika bra som människan inom stora delar så siktar dessa bolag i stället på AI som är väsentligt bättre än människan. Den snabba utvecklingen innebär både möjligheter och utmaningar för Göteborgs stads verksamheter. AI-drivna verktyg och automatiserade processer erbjuder potential för effektivisering, förbättrad medborgarservice och mer informerade beslut för beslutsfattare. Samtidigt ställs höga krav på anpassning av arbetssätt, kompetensförsörjning och teknisk infrastruktur likväl som på säkerhet, juridik, etik och integritet. Därför antogs under 2024 AI-förordningen som ställer krav på hur AI utvecklas och används inom EU. Den av regeringen utsedda AI-kommissionen lämnade även sin rapport "Färdplan för Sverige" i slutet av november, där de trycker på vikten av att Sverige behöver agera snabbt och lämnar därmed 75

förslag på hur Sverige ska ta sig arbetet inom området. I rapporten så analyserar de hur AI kan bidra till en offentlig sektor i framkant samt riktar några förslag till kommuner, bland annat rörande datahantering.

Under 2024 har stadsledningskontoret tillsammans med Intraservice utfört budgetuppdraget rörande hur AI-funktioner kan automatisera och effektivisera arbete som utförs i Göteborgs Stad. I rapporten ges en fördjupad beskrivning och analys av AI i relation till Göteborgs stad.

String ordförandeskap 2024

String är ett nätverk av 9 regioner och 7 städer i stråket mellan Hamburg och Oslo, som arbetar för utveckling av järnvägsinfrastrukturen i stråket samt att stråket utvecklas till en hållbar megaregion. Infrastrukturen ger möjligheter för människor, näringsliv, akademi med flera att mötas och String arbetar för att koppla ihop megaregionen och samordna utvecklingen samt påskynda hållbar omställning och frigöra ny potential för hållbar tillväxt i stråket, som har cirka 14,5 miljoner invånare. Göteborg Stad deltar sedan 2019 med inriktningen att utveckla järnvägen Göteborg – Oslo till dubbelspår samt att medverka i utvecklingen av megaregionen. Det är ett politiskt styrt nätverk med tjänsterepresentation och det hålls samman i ett sekretariat Under 2024 har Göteborgs Stad varit ordförande i nätverket och lett sekretariatets arbete med att ta fram kunskapsunderlag, verka för framtagande av statliga utredningar, driva projekt och bevaka och påverka arbetet inom EU. Staden har deltagit i nationella och internationella konferenser, seminarier och nätverksträffar samt arbetat för frågorna på andra sätt för stadens och övriga medlemmars räkning.

Några exempel på aktiviteter med fokus på hela stråket;

- Tagit fram kunskapsunderlag, i år med fokus på risk- och säkerhetsläget i Europa
- Främjat samverkan kring utvecklingen av megaregionen, genom uppstarten av projektet ”Hållbar offentlig upphandling” (”Green Public Procurement”), där ett av resultaten är ett ”Joint Statement: Call for zero emission transport solutions within public procurement”

Några exempel på aktiviteter med fokus på stråket Göteborg – Oslo;

- Verkat för framtagande av statliga utredningar, såsom finansieringsformer för utveckling av infrastruktur
- Svarat på remisser, exempelvis Nationell plan för transportinfrastruktur i Sverige och Norge
- Medverkat till att norska Jernbanedirektoratet lyfter behovet av investeringar i sträckan Göteborg – Oslo i Nationell plan för transportinfrastruktur (Svensk Nationell plan för transportinfrastruktur är under framtagande)
- Möten med riksdagens trafikutskott (och motsvarande i norska Stortinget), för att diskutera utbyggnad av järnvägen Göteborg – Oslo
- Medverkat till att den överenskommelse mellan Norge och Sverige om att träffas (för första gången) för att diskutera samplanering av den gränsöverskridande järnvägstrafiken genomförs.

2.2 Uppföljning av kommunfullmäktiges budgetmål

2.2.1 Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet

Stadsledningskontoret samordnar flera av de program och planer som kan bidra till måloppfyllelse. Under året har arbete skett utifrån Göteborgs stads program för en jämlik stad 2018–2026 samt handlingsplan för att Göteborgs stad inte ska ha några särskilt utsatta områden 2025. Kommunfullmäktige beslutade i december att anta Göteborgs Stads program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2024–2030. En uppdatering av Hälsobladets har skett vilket hjälper stadens verksamheter att planera insatser och aktiviteter utifrån befolkningens behov.

SLK samordnar Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning och följer arbetet. SLK arbetar med barns inflytande och delaktighet genom att involvera ungdomsfullmäktige, bl a i ärendeprocessen. SLK ger kommunstyrelsen och kommunfullmäktige en årlig lägesbild över stadens arbete med barnrättsfrågor utifrån barnkonventionen och Göteborgs Stads barnrättsplan (2022 – 2024). En stadenövergripande konferens genomfördes ”Barnrätt – hur då?” Denna uppskattade och välbesökta konferens tog avstamp i några stora samhällsförändringar och diskuterade hur barns rättigheter kan säkerställas i stadens alla verksamheter – även där man kanske inte tror att barn berörs.

SLK samordnar stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete genom Göteborgs stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program samt planer och riktlinjer, såsom Göteborgs Stads plan för att motverka tystnadskulturer och Göteborgs Stads plan för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen.

Uppföljning av dessa program och planer visar att Göteborgs stad har stärkt förmågan att motverka brott och otrygghet. Trygghetsundersökningen ”Trygghet i Göteborg” av SOM institutet vid Göteborgs universitet visar att 60% av göteborgarna anser att staden är trygg och säker, en förbättring jämfört med 2021. Enligt ett trygghetsindex upplever göteborgarna minskande trygghet i sina bostadsområden jämfört med 2018 och 2019. Staden har tecknat en samverkansöverenskommelse i Polisområde Storgöteborg som syftar till ett strukturerat, samordnat och kunskapsbaserat arbete.

Lägesbild brott och otrygghet Göteborg 2024 visar att brottsligheten minskar men att brotten blivit grövre. Kriminella nätverk och dess brottslighet utgör ett stort problem. Välfärdsbrottslighet är växande problem. Kriminella aktörer söker sig till platser och situationer där det går att få tillgång till stadens resurser. Otillåten påverkan förekommer i förvaltningar och bolag men skiljer sig åt beroende på geografiskt område och verksamhet. Rasism och hatbrott är ökande problem. Våld förekommer i olika former såsom våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt människohandel, sexuell exploatering och prostitution.

2.2.2 Segregationen i Göteborg ska brytas

Stadsledningskontoret arbetar med målet genom att driva, samordna och stödja stadens arbete. Arbetet utgår från att segregationen blir negativ när den orsakar ojämlik tillgång till resurser vilket påverkar människors livschanser och leder till

negativa effekter på den sociala sammanhållningen. Kartläggning och dialog visar att det finns många aktiviteter på verksamhetsnivå som bidrar till att kompensera för segregationens negativa effekter. Stadsledningskontoret fokuserar på långsiktig strukturell förändring för att bryta segregationsdrivande mönster. För att åstadkomma det krävs förändring av hur staden hanterar målkonflikter, prioriterar och planerar.

I det gemensamma arbetet har områden och knäckfrågor identifierats där staden kan arbeta tillsammans i syfte att öka måluppfyllelsen. Genom dialog med 23 förvaltnings- och bolagsledningar samt i stadens ledarforum har verktyg utifrån följande fokusområden utkristalliserats: socialt hållbar stadsplanering och bostadsförsörjning, områdessamverkan, likvärdighet i skolan, tillgång till arbete samt arbete mot diskriminering och möjligheter att mötas. I forum för stadengemensam samverkan har några av verktygen förankrats för fortsatt omhändertagande. Konkretisering av fokusområden och verktyg har även initierats i andra strategiska forum, men för några av verktygen återstår utveckling och implementering i förvaltningar och bolag. Stadsledningskontoret stödjer förvaltningar och bolag i problemanalys och konsekvensbedömningar för att hitta rätt insatser. I detta arbete stärker stadsledningskontoret stadens kunskap om att segregationen är relationell och drivs av socioekonomiska skillnader såväl som stereotypa uppfattningar utifrån etnicitet samt känsla av tillhörighet.

Stadsledningskontoret har tagit fram en rapport som visar på koncentration av långvarig trångboddhet i delar av staden. Mått på segregation utvecklas tillsammans med andra förvaltningar. En insats har gjorts för att stärka upp planering och uppföljning med fokus på segregationsmålet genom att stadsledningskontoret träffat uppföljningsansvariga i förvaltningar och bolag.

Det sker en kontinuerlig samordning med relaterade uppdrag. Samverkan med akademien har utvecklats bland annat genom forskningsprojekten Jämbo och Segregationens språk samt stadens engagemang med Urban Futures. Dialog har även inletts med civilsamhället.

2.2.3 Göteborg ska klara kompetensförsörjningen

Staden står inför en växande kompetensförsörjningsutmaning på grund av förändrade demografiska förutsättningar. Under året har dock förutsättningarna att rekrytera förbättrats, men det kan främst härledas till den lågkonjunktur som har präglat arbetsmarknaden. Framöver finns därför behov att vara proaktiva för att behålla personal när konjunkturen vänder.

Stadsledningskontoret arbetar för måluppfyllelse genom Göteborgs stads plan för kompetensförsörjning samt genom förvaltningens grunduppdrag och övriga uppdrag från KS och KF. Samtliga aktiviteter i planen som stadsledningskontoret har drivningsansvar för är påbörjade och en aktivitet är genomförd. En av aktiviteterna i planen, som Intraservice har drivningsansvar för med stöd av stadsledningskontoret, handlar om att öka utvecklingstakten av digitala lösningar som effektiviserar samt förenklar administrativa processer inom HR-området. Utvecklingsarbete pågår med att införa digital signering av anställningsavtal samt att arbetet med en stadengemensam avgångsenkät har påbörjats, där dialog förs om hur en sådan kan testas och implementeras. Ett arbete har också påbörjats i syfte att utveckla personaluppföljningen i staden för att ta fram bättre underlag och analyser.

Flera av stadens verksamheter rapporterar att de har anpassat sitt kompetensförsörjningsarbete i linje med stadens gemensamma upplägg och mål enligt plan för kompetensförsörjning. Det bedöms även att

kompetensförsörjningsfrågan har hamnat i större fokus och sammantaget är bilden att arbetet har blivit mer konkret samt att ett gemensamt språk används i högre utsträckning.

Under året har en ny förvaltningsgemensam process för omställning och kompetensväxling införts. Processen har implementerats med hjälp av utbildningsmaterial och processbeskrivningar i dialog med representanter från stadens förvaltningar. Den förändrade processen innebär i korthet att arbetssätten har förtydligats med ett tidigare fokus på kompetenskrav samt behov av kompetens- och omställningsinsatser för att undvika att medarbetare hamnar i övertalighet.

Hantering och fördelning av medel via omställningsfonden för kompetensutvecklingsinsatser till stadens förvaltningar pågår löpande och under 2024 har omkring 2500 medarbetare tagit del av kompetenshöjande insatser finansierat med medel från Omställningsfonden. Stadsledningskontoret har även arbetat med information och workshops för att stimulera förvaltningarnas arbete med förebyggande och kompetenshöjande insatser.

I arbetet med det gemensamma ledarskapet, för att klara dagens och morgondagens utmaningar, har chefsutvecklingsinsatser såsom chefsutbildningar, introduktioner, Mötesplats Chef, Chefoskopet samt fördjupningar i Stadens gemensamma ledarskap genomförts vilka tillsammans har bidragit till en positiv utveckling.

2.2.4 Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist

Stadsledningskontoret följer stadsutvecklingen via uppföljning och uppsikt av den strategiska styrningen och den taktiska planeringen som drivs av de stadsutvecklande nämnderna samt har löpande dialog med förvaltningarna. I uppsikten beaktas särskilt under året bland annat bostadsförsörjning, sociala dimensionen och klimatanpassning för att vid behov stödja utvecklingen av processerna som drivs av de stadsutvecklande nämnderna. Dessa frågor berör flera av stadens nämnder vilket ställer krav på samverkan.

Stadsledningskontoret har en samordnande roll i arbetet med klimatanpassning och arbetet fortgår nu enligt den beslutade klimatanpassningsplanen. Planens inriktning är att i första hand utgå från naturbaserade lösningar. I arbetet med planen sker bland annat kopplingar till budgetuppdraget Hela stadens grönska.

2.2.5 Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald

Stadsledningskontoret driver i första hand arbetet för ökad måluppfyllelse utifrån fastställd styrning. Kontoret följer utvecklingen av styrningen genom att följa upp förvaltningar och bolag och ge kommunstyrelsen styrinformation. Kontoret har löpande kontakt med förvaltningar och bolag inom flera av kontorets ansvarsområden såsom uppföljning, ekonomi, centrala samordningsfunktionen Agenda 2030, inom uppdraget att samordna stadens klimatanpassningsarbete, ärendeberedning och styrning.

Under 2024 har staden tagit emot många remisser från departement och statliga myndigheter inom miljö- och klimatområdet och kontoret har berett ärenden och svarat på remisser. Kontoret deltar i påverkansarbete genom att remisser av bredare och politisk art bereds av stadsledningskontoret och behandlas av kommunstyrelsen. Kontoret ser också att klimatfrågan behöver hanteras som en

helhet och har under 2024 därför utvecklat kopplingarna mellan klimatanpassningsarbetet och miljö- och klimatprogrammet.

Inom stadens arbete inom miljö-och klimatarbetet har stadsledningskontoret bland annat deltagit i miljö-och klimatprogrammets strategiarbete ”Vi agerar föregångare” och identifierat hur ledarskapsprogram behöver förändras för att stärka det ekologiska hållbarhetsperspektivet. Ett konkret utfall är en utbildning som håller på att tas fram där målgruppen är stadens chefer.

Kommunstyrelsen ansvarar för stadens ekonomiska förvaltning och placering och upplåning. Stadens klimatomställning finansieras delvis av lån och då främst genom gröna obligationer. Göteborgs Stad har 32,6 mdr i utestående gröna obligationer 2024 och är därmed ledande inom Sveriges kommun-och regionsegment sett till omfattning av utestående gröna obligationer. Gröna obligationer finansierar bland annat projekt för ökad biologisk mångfald genom exempelvis trädplantering, dagvattendammar och Torsvikens fågelsjö. Den årliga uppföljningen i stadens hållbarhetslänkade lån visade att målen för stadens energianvändning i verksamhetslokaler och andel fossilfri flotta har förbättrats under 2023. Utfallet för 2024 redovisas i februari 2025.

Stadsledningskontoret reviderar under hösten 2024 sin miljöhandlingsplan med utgångspunkt i rekommendationer från stödjande revisioner inom ramen för miljöledningssystemet. Handlingsplanen ska ge ett ökat fokus på den indirekta miljöpåverkan, såsom nämnda exempel enligt ovan, arbetet med att utveckla ekologiska dimensionen inom ärendehantering samtidigt som kontorets direkta miljöpåverkan ska fortsätta att minska.

Sammanfattningsvis har kommunstyrelsen bidragit till att Göteborgs Stad är aktiv på nationell nivå i miljöfrågor och verkat för ökad måluppfyllelse av stadens miljö- och klimatprogram genom kommunstyrelsens uppdrag att leda, samordna och följa upp.

2.2.6 Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov

Stadsledningskontoret ansvarar för att följa utvecklingen av hur göteborgarnas behov av välfärd tillgodoses och lämna styrinformation till kommunstyrelsen. Det görs bland annat genom att varje kvartal lämna sammanställd information om ej verkställda beslut inom tre månader avseende beslutade insatser enligt SoL och LSS.

Stadsledningskontoret har löpande kontakt med förvaltningar och styrelser för att följa utvecklingen inom exempelvis bostadsbyggande och planering av verksamheter som bidrar till att tillgodose behovet av välfärd hos göteborgarna. I uppföljningen och uppsikten beaktas särskilt att välfärdsförvaltningarna i sitt arbete innefattar hela staden och via samverkan säkrar befolkningsperspektivet.

Stadsledningskontoret arbetar ständigt med omvärldsbevakning för att kunna möta behov av förändringar vad gäller anpassningar till regelverk och lagstiftning. Under året har stadsledningskontoret exempelvis tagit fram förslag till reviderade riktlinjer för hemtjänst som innebär anpassningar till förändringar i omvärlden så som ökat användande av välfärdsteknik för att tillgodose behov av välfärd.

En viktig del för att kunna möta göteborgarnas behov är att staden har en fungerande kompetensförsörjning. Stadsledningskontoret ansvarar för att samordna Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning. Aktiviteter kopplade till planen förväntas bidra till att tillgång på rätt kompetens ska möta behoven framöver.

Därutöver har stadsledningskontoret arbetat med olika uppdrag som alla kan bidra till måuppfyllelse. Bland annat har förslag till en riktlinje för stadens arbete med mänskliga rättigheter tagits fram för att tillgodose rättigheter och erbjuda likvärdig service.

I dialog med bland andra förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen, äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen och förvaltningen för funktionsstöd har stadsledningskontoret genomfört en utredning som ska bidra till att utveckla samråden med funktionsrättsrörelsen så att stadens verksamheter möter deras behov.

2.2.7 Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor

Stadsledningskontoret arbetar för måuppfyllelse genom Göteborgs stads plan för kompetensförsörjning 2024–2026, genom förvaltningens grunduppdrag samt övriga uppdrag från kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Inom planarbetet leder stadsledningskontoret aktiviteten ”Friska och hälsosamma arbetsplatser utifrån krav och resurser”, vars syfte är att förbättra arbetsmiljön och sänka sjukfrånvaron. Aktiviteten kommer att följas upp under första kvartalet 2025 varefter erfarenheter och lärande kommer att spridas.

Stadens grundläggande arbetsmiljöutbildning är obligatorisk för nya chefer och har sedan hösten 2024 en annan utformning, där en av de tre utbildningsdagarna numera genomförs lokalt på respektive förvaltning/bolag. Utöver det har en endagars repetitionsutbildning för mer erfarna chefer startats upp under hösten.

Frågorna i den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) och aktiva åtgärder innehåll och struktur har bearbetats för att förtydliga och underlätta för de som rapporterar, vilket förväntas ge en ökad precision och tydlighet i svaren.

Arbetsmiljöverket har från och med 1 januari 2025 en ny regelstruktur och därför har det under våren givits information till nyckelfunktioner och under hösten har en partsgemensam arbetsgrupp tagit fram skriftlig information som finns publicerad på intranätet.

En digital utbildning, ”En inkluderande arbetsplats”, är framtagen partsgemensamt för att skapa förståelse för olikheter på arbetsplatsen och informera medarbetare om hur de ska agera om de själva eller någon annan blir utsatt för kränkningar eller trakasserier på arbetsplatsen. Utbildningen är en del av arbetet med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslag. Ytterligare stöd för detta arbete har tagits fram partsgemensamt och kommer lanseras i början på 2025.

Det samlade resultatet för stadens medarbetarundersökning visar på positiva och förbättrade värden inom flera områden. Stadens index för HME (hållbart medarbetarengagemang) har ökat från 78 till 80, delindex Motivation ökade från 76 till 79, delindex Ledarskap från 77 till 81 och delindex Styrning var oförändrat: 81. Därtill har svarsfrekvensen ökat till 82 procent.

Med utgångspunkt från handlingsplan för att motverka tystnadskulturer genomför staden ett arbete med att utveckla chefers organisatoriska förutsättningar med stöd av Chefoskopet. Stadsledningskontoret ansvarar för att stödja förvaltningar och bolag i genomförandet, genom information och utbildning och handledning av processledare.

Förhandlingar pågår för att ta fram kollektivavtal om heltidsavtal för förvaltningen för funktionsstöd. Avtalet skulle möjliggöra nya arbetssätt för att kunna möta framtida kompetensförsörjningsbehov samt ett mer jämställt arbetsliv.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Väsentliga personalförhållanden

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv (nämnder)

	2024	2023	2022
Total sjukfrånvaro (%)	2,4%	2,3%	2,1%
Förvaltningsextern personalomsättning (%)	8,7%	9,5%	7,5%
Antal årsarbetare	243,4	252,7	257,1

Nyckeltal för sjukfrånvaro och personalomsättning anges för basverksamheten, vilket exkluderar temporär verksamhet, personal och kompetens, kommunövergripande verksamhet och politisk verksamhet. Årsarbetare i denna tabell omfattar tjänstepersoner på stadsledningskontoret.

Sjukfrånvaron har ökat från 2,3 procent till 2,4 procent, den korta sjukfrånvaron har minskat medan den långa sjukfrånvaron ökat.

Göteborgs Stad som helhet visar på en minskning av sjukfrånvaro för perioden från 8,6 procent till 8,4 procent. Yrkesgruppen handläggare i staden har minskat sin sjukfrånvaro från 4,5 procent till 4,2 procent.

Stadsledningskontoret har en mycket låg sjukfrånvaro, och är en liten förvaltning där enstaka sjukfall i hög grad påverkar statistiken.

Under 2024 avslutade totalt 23 tillsvidareanställda medarbetare sin anställning, av dessa var 7 pensionsavgångar, 2 gick till en annan förvaltning i staden, 11 var extern avgång på egen begäran samt 3 av övriga orsaker. Att jämföras med 2023 då totalt 22 tillsvidareanställda medarbetare avslutade sin anställning, av dessa var 4 pensionsavgångar, 4 gick till annan förvaltning i staden och 14 var externt avgång på egen begäran. I jämförelse med föregående år så har pensionsavgångar ökat samtidigt som avgång på egen begäran minskat.

Under perioden har kontorets personalvolym minskat med 9,3 årsarbetare (-3,67%) jämfört med motsvarande period föregående år. Medarbetare som gått in på tillförordnade chefstjänster har inte ersatts under året och kontoret har, om möjligt, väntat med att tillsätta vakanser. I stället har en övergripande bedömning gjorts i slutet av året när omorganisationen implementerats.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Året har präglats av arbetet med förändrad organisation. Översynen har krävt tid och resurser av organisationen. Arbetet har periodvis bedrivits i högt tempo, där samarbeten och dialoger inom chefsgruppen, arbetsplatsträffar och samverkansgrupper på olika nivåer har bidragit till konstruktiva diskussioner och framsteg i implementeringen.

En arbetsgrupp har arbetat med att vidareutveckla förvaltningens gemensamma arbetssätt i delaktighet med medarbetare som önskat delta. Gruppen har presenterat ett underlag för prioriteringar av förvaltningsövergripande arbetssätt som är av stor

vikt för förvaltningens effektivitet. I arbetet har flera områden och roller deltagit vilket lagt en god grund för beslut om arbetssätt på kontoret. Arbetet har främjat delaktighet och lagt en god grund för beslut om arbetssätten på kontoret, med involvering från flera olika områden och roller. Slutliga prioriteringar fastställs i början av 2025 och integreras i verksamhetsplaneringen för 2025.

Förvaltningen har effektiva rekryteringsprocesser, vilket har resulterat i tillsättning av lediga tjänster med kvalificerade medarbetare. Endast i undantagsfall har rekryteringsprocesser behövt startas om, främst inom områden där förvaltningen märker en ökad konkurrens på arbetsmarknaden, exempelvis inom områdena juridik, säkerhet och beredskap.

De ersättningsrekryteringar för chefstjänster som genomfördes som en del av organisationsförändringarna visade på stort intresse från kvalificerade sökande. Det intensiva rekryteringsarbetet avslutades innan sommaren och chefsgruppen var komplett från augusti. Ett introduktionsprogram har genomförts för att ge de nya cheferna förutsättningar att snabbt komma in i sina uppdrag och i organisationskulturen. I nästa steg har arbetet med att se över chefernas organisatoriska förutsättningar med verktyget Chefoskopet påbörjats. Det är ett led i att skapa rätt förutsättningar för att behålla chefer och medarbetare. Chefernas förutsättningar har påverkan på hela organisationen.

Medarbetarundersökningen visar att arbetet med förändrad organisation, kopplat till utvecklande medarbetarskap och organisationskultur, har resulterat i positiva utfall. Det återspeglas i förbättrade index på de flesta områden. Exempelvis har kontoret uppnått ett resultat som är 9 enheter högre på indexet "min arbetsplats", som indikerar arbetstillfredsställelse och trivsel, jämfört med övriga staden. Stadsledningskontoret värde för hållbart medarbetarindex (HME) har ökat i den senaste mätningen och ligger över staden som helhet. Förvaltningens svarsfrekvens på 96 procent, signalerar stort engagemang bland medarbetarna.

Förvaltningens möjligheter att leverera på grunduppdraget ser relativt goda ut, med fortsatt fokus på utvecklande medarbetarskap, organisationskultur, god arbetsmiljö samt förvaltningens processer och organisation. Både på lång och kort sikt bedöms förvaltningen ha relativt god förmåga att kompetensförsörja.

Utmaningen med att försörja kontoret med viss specialistkompetens och strategisk höjd i vissa befattningar kvarstår och bedöms öka något på sikt. Andelen medarbetare över 60 år har ökat från 16,9 procent till 20,4 procent från 2020 till 2024, vilket kommer påverka rekryteringsbehovet framåt.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Analys av årets utfall - Nämnder

Resultatredovisning i sammandrag

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	134,0	124,0	10,0	125,9	112,1
Kostnader	-542,9	-580,6	37,7	-574,1	-542,9
Kommunbidrag	395,4	395,4	0,0	386,5	383,4
Kommuninterna bidrag	42,1	61,2	-19,1	76,1	61,5

Resultat	28,6	0,0	28,6	14,4	14,1
Eget kapital	36,6			22,4	22,1

Kommunstyrelsens budget 2024 innehåller en fördelning av den ekonomiska ramen på 395,4 mnkr på de två delar som utgör kommunstyrelsen, det vill säga stadsledningskontorets verksamhet och den politiska verksamheten. Budgeten innehåller även avrop från kommuncentrala poster på 61,2 mnkr.

Kommunstyrelsens resultaträkning innehåller också anslag och samordningsuppdrag som finansieras av kommuncentrala poster eller via intäkter från andra nämnder i staden. Posterna påverkar inte resultatet men omfattningen är ofta olika från år till år och bidrar därmed till avvikelser vid jämförelser mellan åren i resultaträkningen.

Periodens resultat för kommunstyrelsen är ett överskott på 28,6 mnkr. Stadsledningskontorets del av detta överskott är 19,5 mnkr och den politiska verksamheten står för 9,1 mnkr av överskottet.

Stadsledningskontorets verksamhet

Resultatet för stadsledningskontoret uppgår till 19,5 mnkr med en positiv avvikelse gentemot budgeten med 19,5 mnkr. Den positiva avvikelser beror huvudsakligen på personalvakanser under perioden. Ersättningsrekryteringar tar tid och gapet mellan att en medarbetare eller chef slutar till att en ny är på plats leder till lägre kostnader för kontoret under den perioden.

Politisk verksamhet

Resultatet för den politiska verksamheten uppgår till 9,1 mnkr med en positiv avvikelse gentemot budgeten med 9,1 mnkr. Den positiva avvikelser förklaras i huvudsak av lägre personalkostnader än budgeterat.

Personal- och kompetensförsörjning (finansieras av kommuncentrala poster)

Intäkter och kostnader uppgår till 11,3 mnkr vilket motsvarar en budgetavvikelse på 8,7 mnkr jämfört med budget (20,0 mnkr). Kostnaderna för Personal- och kompetensförsörjning är lägre än budget. Eftersom kostnaderna täcks av kommuninterna bidrag påverkar det inte resultatet för kommunstyrelsen.

Fackliga förtroendemän (faktureras)

Intäkter och kostnader uppgår till 80,0 mnkr vilket motsvarar en budgetavvikelse på 4,2 mnkr jämfört med budget (75,8 mnkr). Avvikelsen beror bland annat på ökade PO-avgift. Posten bidrar till avvikelse vid jämförelse med budgeten men eftersom kostnaderna finansieras via intäkter från andra nämnder i staden påverkar inte posten resultatet för kommunstyrelsen.

3.2.2 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i tkr)	Utfall	Budget	Avvikelse
Arenauppdraget	2 016	10 000	- 7 984
Extern visselblåsarfunktion	700	700	0
LOV3-områden	28 171	30 000	- 1 829
Personal-/kompetensförsörjning	11 250	20 000	- 8 750
STRING	0	500	-500

3.2.3 Uppföljning av erhållna statsbidrag

Specialdestinerat/riktat statsbidrag	Erhållen ersättning och/eller uppbokad fordran avseende 2024 (tkr)	Speckod (obligatoriskt)	Bidragsgivare (tex Skolverket)
GO: Innovation fas 3 (Vinnova)	919	9075	Vinnova - Sveriges innovationsmyndighet
Finskt förvaltningsområde	2 637	9081	Länsstyrelsen
MSB-medel	13 419	9082 och 9083	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Länsstyrelsen

3.3 Värdering av eget kapital

En nämnd ska årligen i samband med bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och motivera rimlig nivå på det egna kapitalet. Enligt stadens rekommenderade nivåer för eget kapital bör kommunstyrelsens nivå ligga i intervallet 9,0 mnkr till 11,0 mnkr. Kommunstyrelsens bokslut innehåller verksamheter av olika karaktär och med olika risker. I basverksamheten finns den politiska organisationen och tjänstepersonsorganisationen på stadsledningskontoret. Dessutom finns tidsbegränsade uppdrag och projekt med varierande omfattning från år till år. Vid värdering av nämndrisken exkluderas kommuncentrala poster och samordningsuppdrag där stadsledningskontoret har full intäktsfinansiering. Mot bakgrund av nämndrisken har kommunstyrelsen årligen beslutat att rimlig nivå för eget kapital hos kommunstyrelsen är 8,0 mnkr. För kommunstyrelsen kan finansieringsbehov av eget kapital uppstå för pucketkostnader och omställning, vid överföring av verksamhet och vid minskade ramar. Omfattande uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen och förseningar som sträcker sig över årsskiften i uppdrag med tidsbegränsad finansiering är annars de främsta motiven för kommunstyrelsen att besluta om användning av eget kapital. Det egna kapitalet uppgår till 36,6 mnkr i bokslutet 2024. För att komma till nivå 8,0 mnkr tkr i eget kapital kommer kommunstyrelsen i bokslutsberedningen för 2024 att återredovisa överskottet på 28,6 mnkr.

Belopp i mnkr	Årets resultat	Eget kapital
Ingående eget kapital 2024		22,4
Kommunstyrelsens bokslutsberedning 2023		-14,4
Summa ingående eget kapital 2024 efter bokslutsberedning		8,0
Kommunstyrelsens bokslut - årets resultat 2024	28,6	
varav stadsledningskontoret	19,5	
varav den politiska verksamheten	9,1	
Utgående eget kapital 2024		36,6

Förslag till återredovisning av eget kapital för överskott hos kommunstyrelsen		-28,6
Utgående eget kapital efter återredovisning i bokslutsberedningen för 2023		8,0

3.4 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.4.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Sammantaget bedömer stadsledningskontoret att det finns en tillräckligt effektiv hantering av processerna inom styrning, uppföljning och kontroll. Förvaltningen arbetar med ständiga förbättringar i syfte att förbättra och effektivisera processer inom grunduppdraget, ledning och styrning samt stödjande funktioner. Förvaltningen är relativt liten vilket ger goda möjligheter till att styra och följa upp verksamheten. Stadsledningskontoret bedömer att det egna arbetet med planering, budget och uppföljning fungerar väl. Utmaningen är den höga förändrings- och utvecklingstakten i omvärlden vilket medför att det kan vara svårt att förmedla sammanhang och helhet till alla berörda. En styrka är att kontoret kontinuerligt anpassas för att genomföra uppdrag effektivt och med hög kvalitet. Kontoret ändrade delar av sin organisation från och med februari 2024. Fokus har under året varit att den nya organisationen, anpassas för att möta de utmaningar och krav som ställs. Stadsledningskontoret bedömer att införandet löpt på väl och att den nya organisationen ger förutsättningar för ett mer effektivt och flexibelt arbetssätt. När organisationen nu börjar sätta sig blir fokuset att utveckla dessa arbetssätt. Arbetet syftar till att uppmuntra tidig och öppen dialog om förhållningssätt, arbetssätt, kommunikativt klimat och till att ta tillvara och utveckla kontorets samlade kompetens. Det pågår långsiktigt arbete med att utveckla ledarskap och organisationskultur där vi ska gå från delar till helhet och tänka nytt vilket är avgörande för att vi ska lyckas med vårt grunduppdrag att stödja kommunstyrelsen i att leda, samordna och följa upp arbetet i Göteborgs Stad.

3.4.2 Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning

Riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll innehåller bestämmelser om systematisk kvalitetsledning med fokus på de verksamheten riktar sig till. Nämnd/bolagsstyrelse ska se till att organisationen har systematiska arbetssätt för att identifiera, systematisera och integrera lärdomarna till en del av beslutsfattande i planering, uppföljning och utveckling av verksamheten.

För att minska kvalitetsbrister och samordna stadens verksamheter har stadens ledarforum där alla förvaltnings- och bolagsdirektörer ingår tagit fram en riktning för att optimera stadens gemensamma arbete med utmaningar som finns inom samhällssektorn.

I kommunstyrelsens budget och verksamhetsplan fastställs planeringen för arbetet med kommunfullmäktiges mål och uppdrag till kommunstyrelsen samt vilka områden stadsledningskontoret särskilt ska fokusera på för att hantera stadens behov och utmaningar. Detta arbete är i grunden prioriterat i relation till andra uppdrag vid resurssättning på kontoret. För att förebygga kvalitetsbrister är förmågan att behålla, utveckla och anställa rätt kompetens avgörande för att stadsledningskontoret ska kunna hålla och utveckla den kvalitetsnivå som

kommunstyrelsen förväntar sig.

Kommunstyrelsen styr i stor utsträckning stadsledningskontorets löpande arbete genom att ge uppdrag att ta fram beslutsunderlag för att förändra och utveckla Göteborg för boende, besökare och näringsliv. Kontoret för kontinuerliga dialoger i ledningsgrupper, ledningskonstellationer och andra möten och vid behov görs en justering av resurssättning och tidplaner för kontorets arbete.

Den systematiska kvalitetsledningen på stadsledningskontoret fokuserar på tre områden, kultur, ledarskap, och medarbetarskap. Syftet är att säkerställa en god helhetsbild över det aktuella uppdraget, samarbeta för effektiv hantering och hög kvalitet samt stimulera nytänkande. Det går som en röd tråd i verksamhetsplanering samt genomförd och pågående ledar- och medarbetarutveckling för att sprida kvalitetsarbete och lärandet på kontoret. Målet med utvecklingsarbetet är att god struktur, ordning och reda, tydligt linjeansvar, processbeskrivningar och tydliga beslutsvägar bedriva det systematiska kvalitetsarbetet med fokus på kommunstyrelsens behov och förväntningar och minska kvalitetsbrister i verksamheten.

Snabba förändringar i omvärlden och nya utmaningar kräver ett aktivt utvecklingsarbete i förvaltningar och bolag. Stadsledningskontoret arbetar för att utveckla nya arbetssätt för att stödja och i vissa fall driva arbetet med samhällsutmaningarna, där genomförandet sker av stadens verksamheter, för att verkställa fastställda beslut. Detta utvecklingsarbete kommer att pågå även under nästkommande år.

4 Bokslut

4.1 Sammanfattande analys

Kommunstyrelsens resultaträkning innehåller anslag och samordningsuppdrag som i sin helhet finansieras av kommuncentrala poster eller intäkter från andra nämnder i staden. Posterna påverkar inte resultatet men omfattningen är ofta olika från år till år och bidrar därmed till avvikelser vid jämförelser mellan olika år.

Periodens resultat för kommunstyrelsen är ett överskott på 28,6 mnkr. Stadsledningskontorets del av detta överskott är 19,5 mnkr och den politiska verksamheten står för 9,1 mnkr av överskottet. Överskotten beror huvudsakligen på personalvakanser under året.

Intäkterna 2024 är 10,0 mnkr högre än budgeten, det beror huvudsakligen på ökade intäkter för fackliga förtroendemän samt vidarefaktureringar. Dessa poster påverkar inte årets resultat eftersom kostnaderna har ökat med motsvarande belopp.

Kostnaderna 2024 är totalt sett 37,6 mnkr lägre än budgeterat. Det beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat. Ersättningsrekryteringar tar tid och gapet mellan att en medarbetare eller chef slutar till att en ny är på plats leder till lägre kostnader för kontoret under den perioden. Kostnaderna har också påverkats positivt av att medel för personal- och kompetensförsörjningsanslaget inte har använts som budgeterat. Hyres- och fastighetskostnaderna är också lägre än budgeterat.

Avropet från de kommuncentrala posterna (kommuninterna bidrag) är lägre än budgeterat huvudsakligen på grund av lägre avrop gällande Personal- och kompetensförsörjning samt uppdrags om finansieras av kommuncentrala poster.

Analys av nettokostnadsutvecklingen jämfört med föregående år redovisas i avsnitt 2.1.1.

4.2 Resultaträkning

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Intäkter	134,0	124,0	10,0	125,9	112,1
Summa verksamhetens intäkter	134,0	124,0	10,0	125,9	112,1
Personalkostnader	-367,3	-389,4	22,1	-359,4	-350,8
Hyres- och fastighetskostnader	-53,3	-55,0	1,7	-48,4	-40,6
Övriga verksamhetskostnader	-122,4	-136,2	13,8	-166,4	-151,5
Summa verksamhetens kostnader	-543,0	-580,6	37,6	-574,1	-542,9

Verksamhetens nettokostnader	-409,0	-456,4	47,7	-448,2	-430,8
Kommunbidrag	395,4	395,4	0,0	386,5	383,4
Kommuninterna bidrag	42,1	61,2	-19,1	76,1	61,5
Summa kommuninterna fördelningar	437,6	456,6	-19,1	462,6	444,9
Finansnetto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat	28,6	0,0	28,6	14,4	14,1

5 Styrinformation till nämnden

5.1 Grunduppdrag

Stadsledningskontoret förändrade delar av sin organisation från och med februari 2024 bland annat med syfte att utveckla en mer effektiv organisation som än bättre kan möta de utmaningar och krav som ställs på kontoret i en föränderlig omvärld. Stadsledningskontoret såg även behov av att hantera några otydliga gränsdragningar efter tidigare omorganisation. Den förvaltningsövergripande riskanalysen liksom de avdelningsvisa införandeplanerna med riskbedömningar har fokus på avlämnande och övertagande av ansvar för uppgifter och personal.

Under våren har förändringsarbetet genomförts och följts upp och bedömningen är att införandet löpt på väl. I det fortsatta förändringsarbetet sättes ökat fokus på prioritering för ökad effektivitet, möjligheter att minska administrativa uppgifter och skapa synergieffekter inom och mellan de olika områdena och avdelningarna.

Medarbetare som gått in på tillförordnade chefstjänster har inte ersatts under året och kontoret har, om möjligt, väntat med att tillsätta vakanser. I stället har en övergripande bedömning gjorts i slutet av året när omorganisationen implementerats och effekterna av den var tydligare. Fyra tjänster bedömdes inte behöva ersättningsrekryteras. Utöver ersättningsrekryteringar har även bedömningar för vilka tjänster som behövs tillsättas för att svara mot Göteborgs stads budget och kommunstyrelsens genomförandeplan för 2025 gjorts. Samtliga tjänster har stämts av i processen för anställningsprövning.

De sedan tidigare ökade kraven inom säkerhetsskyddslagstiftningen i kombination med vad som framkommit i dialog med tillsynsmyndigheter har gjort att stadsledningskontoret behöver bygga ut och rusta organisationen kopplat till dessa frågor, bland annat eftersom det vilar ett betydligt större ansvar på kontoret nu. Som en konsekvens av dessa faktorer utökas avdelningen Säkerhet och beredskap med ett tiotal tjänster samtidigt som den delas upp i två enheter för att kunna utföra arbetet på ett mer effektivt vis. Organisationsförändringen inklusive rekryteringar bedöms vara genomförd vid halvårsskiftet förutsatt att det går att hitta rätt kompetenser för frågorna.

Kompetensförsörjningsplan för förvaltningen

Under 2024 har stadsledningskontoret redovisat aktiviteter inom ramen för deluppföljning av programmet 2024 och nedan ges en kort summering av insatser stadsledningskontoret gjort.

Stadsledningskontoret tog fram en lokal kompetensförsörjningsplan i januari 2024. Revidering pågår av lokal plan för att följa riktningen i stadens plan och dess fem fokusområden. Den beräknas vara klar januari 2025. Stadsledningskontoret har tagit aktivt ägarskap och arbete pågår kring samtliga aktiviteter i stadens plan som berör förvaltningen. Både på lång och kort sikt bedöms förvaltningen ha relativt god förmåga att kompetensförsörja. Dock kvarstår utmaningen att kompetensförsörja planeringsledare med unik specialistkompetens samt att hitta personer på den höga strategiska nivån som krävs för att klara uppdraget på stadsledningskontoret, och denna utmaning bedöms öka något på sikt.

Utveckling av uppföljningsprocessen

I samband med budgetbeslutet för 2024 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en ny uppföljningsstruktur för nämnder och bolagsstyrelser, för den ekonomiska rapporteringen och för målstyrningen. I den nya strukturen angavs att samlingsärenden, verksamhetsnomineringar och verksamhetsplaner skulle utgå. Den nya strukturen antogs av kommunfullmäktige i mars 2024 och stadsledningskontoret har under året arbetat med att implementera denna struktur i uppföljningen kopplat till stadens nämnder och styrelser.

Den nya uppföljningsstrukturen bygger på uppföljningsrapporter, fördjupade uppföljningar och, enskilda ärenden. Uppföljningen är koncentrerad till att följa budgeten och dess mål, program och planer, uppdrag samt strategiskt väsentlig styrinformation om verksamhet, ekonomi och personal. Sammantaget utgör denna uppföljning en viktig del i att säkerställa kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Det är fortsatt viktigt att poängtera att varje nämnd och styrelse har, utöver den styrda rapporteringen som följer en fastlagd struktur, ett ansvar att på eget initiativ informera kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om förändrade förutsättningar och händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten.

Den största förändringen i den nya strukturen är återrapportering av uppdrag som givits från kommunfullmäktige till nämnder och styrelser, som nu återredovisas på annat sätt än i tidigare modell. De uppdrag där kommunfullmäktige genom beslutet givit i uppgift till nämnder och styrelser att återkomma till fullmäktige eller där stadsledningskontoret bedömer att uppdragen behöver återredovisas i egna ärenden, återredovisas dessa uppdrag fortsatt på så sätt, löpande under året. Detta gäller såväl uppdrag givna i budget som uppdrag lämnade utanför budget. Uppdrag av mer verkställande karaktär kommer från med i år att återrapporteras genom ett årligt informationsärende som redovisas till kommunstyrelsen i anslutning till stadens årsredovisning. Detta bedöms minska administrationen och vara en effektivare hantering av återrapportering av uppdrag. Informationsärendet samlar alla uppdrag, avslutade och pågående. Pågående uppdrag går också att följa på uppföljningsportalen löpande.

Utveckling av bokslutsprocessen

Under året har stadsledningskontoret tillsammans med Stadshus bedrivit ett utvecklingsarbete inom bokslutsprocessen och uppföljningsprocessen för budget och prognos. Syftet med arbetet är att rationalisera och effektivisera hela rapporteringsprocessen och få till snabbare avstämningar, effektivare och kortare ledtider i processen, öka kvaliteten genom maskinell och standardiserad hantering. Åtgärderna ska förutom ökad effektivitet ge mer tid för analys och därmed förbättrade beslutsunderlag.

Viktiga förutsättningar för att kunna lyckas med utvecklingsarbetet och få full potential är att bolagen deltar aktivt i arbetet och använder stadens gemensamma system. Då alla bolag inte har kunnat ansluta sig till stadens ekonomisystem Unit4 har först ett gemensamt arbete gjorts med Renova, Göteborg Energi och Liseberg där en övergång skapats för att överföra räkenskapsinformation till det staden gemensamma ekonomisystem.

I nästa steg ska överföringen ske i konsolideringssystemet Cognos och där kvarstår att vissa bolag har valt att inte ansluta sig. För att kunna få ut synergi som helhet och skapa transparens behöver alla bolag använda stadens gemensamma system och delta aktivt i arbetet med processutveckling som stöder arbetet med minskad administration och ökad kvalitet.

Arbetet med att stötta medarbetare i våld i nära relationer

I Göteborgs Stads plan för arbetet mot våld i nära relationer 2024–2027 (Ärendenummer: SLK-2023-00877) gavs kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en stadenövergripande rutin för hur förvaltningar och bolag som arbetsgivare ska upptäcka och stödja medarbetare som lever med våld i nära relation (Aktivitet 1:1). Målgrupp är chefer och medarbetare i Göteborgs Stad. Uppdraget ska genomföras under planperioden men rutinen vara fastställd 2024. Kommunstyrelsen har i framtagandet samverkat med kompetenscentrum för främjande och förebyggande arbete samt våld i nära relationer på socialförvaltning centrum, som ansvarar för planen. I arbetet har även hedersrelaterat våld och förtryck tagits med. Rutinen samverkades på CSG 2024-11-14 och beslutades av stadsdirektör via verkställighetsbeslut 2024-12-18. Rutinen tydliggör chefens ansvar i Göteborgs Stads arbete att förebygga och hantera våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck. Den förklarar vad våldet kan ta för uttryck, hur chefer och medarbetare kan upptäcka våld, våldsutsatthet och våldsutövare samt vilka frågor chef ska ställa på rutin och vid misstanke om våld. I samband med arbetet har även Göteborgs Stads underlag för utvecklingssamtal uppdaterats med en fråga om våldsutsatthet. Rutinen informerar även om vilka säkerhetsåtgärder som kan vidtas på arbetsplatsen och vilket stöd som kan ges. Stadsledningskontoret bedömer att uppdraget är omhändertaget och därmed kan förklaras fullgjort.

Leda och samordna arbetsgivarpolitiken

Avtalsrörelsen 2024 präglades av stor komplexitet och stadsledningskontoret fick därför sätta av mer resurser än vanligt på arbetet med följderna att andra aktiviteter fick nedprioriteras. Bedömningen är att även avtalsrörelsen 2025 kommer att bli krävande. Under hösten har löneöversynen för staden avslutats i kommuncentrala uppföljningar med de fackliga organisationerna. Förvaltningsövergripande lönekartläggning och analys beräknas bli klar i början av 2025.

Inför löneöversyn 2025 har stadsledningskontoret tagit fram underlag för beslut om Lönepolitiskt ställningstagande till Personalutskottet. Benämningen har ändrats från målbild till lönepolitiskt ställningstagande och kopplas därmed tydligare till de centrala lönekollektivavtalen. Det lönepolitiska ställningstagandet är, liksom den tidigare målbilden, ett verktyg för förvaltningarna för att uppnå jämställda och konkurrenskraftiga löner. På uppdrag av Personalutskottet har en kartläggning och analys av löneutvecklingen genomförts för de senaste 10 åren för medarbetare baserat på kön och ålder.

Inom ramen för kontorets uppdrag att leda och samordna arbetsgivarpolitiken har omfattande arbetsrättslig rådgivning getts till stadens förvaltningar och ett hundratal tvisteförhandlingar med de fackliga organisationerna har hanterats, vilket är något fler än tidigare år. Under året har det blivit tydligt att säkerhetsläget ger ett ökat behov i stadens verksamheter att få stöd att hantera komplexa arbetsrättsliga ärenden kopplat till infiltration, välfärdsbrottslighet och frågor där verksamhetens säkerhet och uppdrag hotas.

Under slutet på 2024 har ett metodstöd för riskbedömning och inventering av befattningar där det finns hög risk för infiltration tagits fram. Det har också gjorts förändringar i intervjuguiden som används vid rekrytering och det uppdaterade underlaget kommer inom kort att publiceras i rekryteringssystemet.

Arbetet med att ta fram en rutin för bakgrunds- och registerkontroller har också påbörjats.

Stadsledningskontoret har inlett ett utvecklingsarbete med syfte att samla, synliggöra och tydliggöra vad Göteborgs Stad står för som arbetsgivare. Det arbetet

kommer att fortsätta under 2025. I arbetet ingår även att utveckla uppföljning och samordning av HR-frågor och stadens arbetsgivarpolitik samt drivningsansvar kopplat till stadens plan för kompetensförsörjning.

Det samlade resultatet för stadens medarbetarundersökning visar på positiva och förbättrade värden inom flera områden. Stadens index för HME (hållbart medarbetarengagemang) har ökat från 78 till 80, delindex Motivation ökade från 76 till 79, delindex Ledarskap ökar från 77 till 81 och visar på en positiv förflyttning under flera års tid. Kommunikationsindex har också ökat till 78. Delindex Styrning var dock oförändrat på 81. Svarsfrekvensen har också ökat till 82 procent. De delar i chefs- och medarbetarenkäten som har en tydlig koppling till organisatoriska förutsättningar har generellt sett ett lägre resultat än övriga index och indikatorer, men en positiv och långsiktig utveckling syns i resultaten.

Stadsledningskontoret tillsammans med representanter från stadens förvaltningar, bolag och fackförbund gjorde under 2024 en revidering av stadens medarbetar- och chefsenkät. Enkäten är ett viktigt verktyg för att kunna mäta måluppfyllelsen och revideringen syftade bland annat till att säkerställa att frågorna bygger på aktuell forskning, ett förstärkt främjande och förebyggande perspektiv och att enkäten blir mer lättillgänglig. Det var en något tidigare svarsperiod 2024 och en snabb resultatspridning. Veckan efter sista svarsdatum fick stadens förvaltningar och bolag sitt resultat. Detta möjliggjorde att resultaten kunde omhändertas i ordinarie verksamhetsplanering.

Nytt ramavtalet för företagshälsovård ska träda i kraft 2026 och upphandling är påbörjad tillsammans med förvaltningen för inköp och upphandling, där inventering och uppdatering av kravspecifikationer på tjänster genomförts tillsammans med partssammansatta referensgrupper för att fånga synpunkter på nuvarande avtal.

En arbetsgrupp med nämnderna inom välfärd och utbildning har påbörjat arbetet med att mäta antal medarbetare per chef, där en första mätning ska genomföras i årsrapporten 2024 för de aktuella nämnderna. För att underlätta framtida mätningar arbetar arbetsgruppen med en mall för verksamhetsanalys. Mallen ska utgöra underlag för hur stadens samtliga förvaltningar och bolag ska kunna mäta och följa effekter framöver samt upprätta riktvärde.

Leda och samordna stadens kommunikationsarbete

Med anledning av risken för desinformation har stadsledningskontoret haft fokus på frågan och tillsammans med förvaltningar tagit fram arbetssätt för hanteringen av missinformation och desinformation. Även vårens mötesplats för stadens kommunikatörer tog upp frågorna med talare från bland andra Myndigheten för psykologiskt försvar. Till vårens mötesplats bjöds även säkerhetschefer in. Under året har kommunikatörer i nätverken för kriskommunikation och press fått öva utifrån ett scenario med social oro och desinformation. För att ytterligare stärka stadens förmåga i kriser har ett antal kommunikationschefer genomgått en två dagars utbildning i stabsmetodik.

Ett förslag på ny riktlinje för kommunikation har tagits fram i syfte att tydliggöra styrningen bland annat avseende att tydligt minska mängden inköp av externt upphandlad kommunikation och åstadkomma en minskning och effektivisering av resurser för varumärkesbyggande och marknadsföring. Ärendet planeras att tas upp i kommunstyrelsen i kvartal 1 2025.

Arbete har genomförts för att ta fram effektivare arbetssätt för stadens gemensamma prioriterade kommunikationskanaler.

Göteborgs Stads handlingsplan för europeisk omvärlds- och intressebevakning

Som beskrivs i kommunstyrelsens budget 2025 pågår en översyn av stadens styrning och processer inom ramen för Europafrågor. En av de processer som beaktas är arbetet med kommunstyrelsens handlingsplan för stadens omvärlds- och intressebevakning. Sedan beslut i kommunstyrelsen 2017-03-15 tar stadsledningskontoret och Gothenburg European Office (GEO) årligen fram en stadenövergripande handlingsplan för omvärlds- och intressebevakning. När handlingsplan 2024 togs fram konstaterade stadsledningskontoret och GEO i beslutsunderlaget att process och inriktningsarbetet behöver ses över. I arbetet som pågår och planeras att redovisas till kommunstyrelsen under våren 2025 bedömer stadsledningskontoret och stadshus/GEO att arbete med att ta fram en ny handlingsplan för 2025 enligt den nuvarande modellen inte är ändamålsenligt. Därmed kommer inte en ny handlingsplan för 2025 arbetas fram utan arbetet fokuseras på den pågående översynen. Nuvarande handlingsplan för 2024 gäller tills vidare, och fortsatt arbete med omvärlds- och intressebevakning utgår fortsatt från den nu gällande handlingsplanen, till dess att nya beslut fattas.

Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap 2024–2027

Kommunstyrelsen står som ansvarig för ett antal förmågehöjande och prioriterade aktiviteter i Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap 2024–2027. En av de genomförda aktiviteterna 2024 rör området kontinuitetshantering. Behovet av styrning och samordning kring frågan har setts över och som en följd genomförde stadsledningskontoret under 2024 tre kunskapshöjande träffar där representanter från stadens förvaltningar och bolag deltog. Som ett komplement till träffarna planerar stadsledningskontoret att lansera en stadengemensam vägledning för kontinuitetshantering i slutet på kvartal 1 2025.

Stadsledningskontoret har även arbetat fram ett förslag på revidering av gällande pandemiplanering så att den bättre passar ihop med stadsledningskontorets krisledningsplan. Den föreslagna revideringen kommer att förankras internt under början av 2025. Därtill har stadsledningskontoret under hösten berett ett ärende med förslag på organisering av arbetet med trygghetspunkter, enligt såväl uppdrag i planen som i kommunfullmäktige (2024-05-23 § 209). Ärendet kommer att presenteras för kommunstyrelsen i början av 2025.

En översyn av befintliga avtal med frivilligorganisationer har påbörjats och stadsledningskontoret arbetar fortsatt med att undersöka behov av nya samarbeten för att öka stadens samlade förmåga att hantera olika sorters störningar.

Stadsledningskontoret har även säkerställt förmågan att kunna begära sändning av VMA enligt förordning (2023:579) om viktigt meddelande till allmänheten genom att kommunstyrelsens reglemente samt kommunstyrelsens delegation till stadsdirektören med möjlighet till vidaredelegation är beslutade och har trätt i kraft. Det finns även rutiner för hur nämnder och styrelser ska göra för att uppmärksamma stadsledningskontoret på att beslut om att sända ett VMA kan behöva fattas.

Programmet för full delaktighet för personer med funktionshinder

Under 2024 har stadsledningskontoret redovisat aktiviteter inom ramen för deluppföljning av programmet enligt summeringen nedan. Den samlade deluppföljningen redovisas till kommunstyrelsen under kvartal 2 2025.

Under den nationella kommunikationskampanjen Beredskapsveckan anordnade stadsledningskontoret en beredskapsdag i Nordstan tillsammans med flera förvaltningar och bolag samt regionen och frivilliga försvarsorganisationer. Syftet

var att erbjuda allmänheten kunskap i hemberedskap, möjlighet att testa på hjärt- och lungräddning samt släcka digital eld. En teckenspråkstolk fanns på plats under 3 timmar. Information om att tolken skulle finnas på plats hade marknadsförts på Facebook, i stadens grupp för teckenspråk. Uppskattningsvis använde 10–15 personer teckenspråkstolken.

Stadsledningskontoret fördjupade sig i två diskrimineringsgrunder varav det ena var funktionshinder i sista kvartalsvisa konferensen med förvaltningar- och bolags säkerhetschefer, kopplat till arbetet med civil beredskap. Under en eftermiddag deltog cheferna i en workshop och fick grundläggande förståelse för hur de kan bättre integrera dessa frågor i arbetet med civil beredskap.

Stadsledningskontoret hade inkludering som huvudtema för Mötesplats digitalisering och innovation under hösten 2024. När uppdatering av planen för digitalisering ska göras under 2025 kommer kraven på tillgänglighet att göras än tydligare för digitaliseringsarbetet framåt.

För att kunna följa upp rättighetsområden inom programmet för full delaktighet har data beställts från SCB. En rapport har också beställts av Ungdomsbarometern för beskrivning av levnadsvillkoren för unga med funktionsnedsättning.

Stadsledningskontoret har under året redovisat uppdraget till kommunstyrelsen om nära samråd med funktionsrättsrörelsen i beslutsprocesser som berör funktionsrättsfrågor. I beredningen av ärendet har dialog genomförts med berörda nämnder och styrelser samt funktionsrättsrörelsen.

5.1.1 Uppdrag från kommunfullmäktiges budget

Uppdragen från budget har redovisats till kommunstyrelsen med få undantag. Några uppdrag från budget 2024 är bordlagda i skrivande stund.

Undantag är uppdraget från budget 2023 där kommunstyrelsen fick i uppdrag att säkerställa att ett kollektivavtal mot kränkningar och trakasserier skulle tecknas under 2023. Under hösten 2024 meddelade arbetstagarorganisationerna att de önskade återuppta förhandlingarna och de pågår nu. Se vidare avsnitt 2.1.2 väsentliga avvikelser.

Uppdraget från budget 2023 till kommunstyrelsen att planera en ny budgetprocess för mandatperioden där respektive budgetkonstellation har goda möjligheter att styra respektive opponera på budgeten betraktar kontoret som omhändertaget i och med de politiska besluten om förändringar av processen.

Två uppdrag från budget 2024, uppdraget att ta fram en doftpolicy för Göteborgs stads anställda i brukarnära verksamheter och uppdraget till nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och kommunstyrelsen om att återkomma med förslag på åtgärder för att underlätta för fler personer med funktionsnedsättning att erbjudas anställning i Göteborgs kommer att redovisas till kommunstyrelsen kvartal 1 2025.

5.1.2 Uppdrag från kommunfullmäktige utanför budget

Uppdragen i avsnitt 5.1.2.1 överlämnas i årsrapporten till kommunstyrelsen som nämnd för godkännande. Om kommunstyrelsen beslutar att förklara uppdragen fullgjorda redovisas de vidare till kommunfullmäktige inom ramen för Göteborgs Stads uppföljningsstruktur.

I avsnitt 5.1.2.2 gör stadsledningskontoret en delredovisning till kommunstyrelsen som nämnd för kännedom. Uppdragen kommer att redovisas till kommunstyrelsen

för godkännande vid senare tillfälle.

5.1.2.1 Uppdrag stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen som nämnd att för egen del förklara genomförda

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna, nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden föreslå åtgärder för att ta fram och säkerställa användandet av kontrollåtgärder för att motverka välfärdsbrott som exempelvis assistansfusk, fusk vid utbetalningar av ekonomiskt bistånd, nödbistånd och andra sociala bidrag, KF 2023-02-23 - ärende SLK-2023-00309

Kommunfullmäktige beslutade februari 2023 om uppdraget. Vid samma tillfälle beslutades också andra närliggande uppdrag kopplat till välfärdsbrott varav stadsledningskontoret följt och samordnat två av uppdragen. Nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden fick i uppdrag att stärka arbetet mot välfärdsbrott i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden fick i uppdrag att utveckla processen för handläggning av hemvårdsbidrag för att motverka fusk. Nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden slutrapporterade uppdragen i sina delårsrapporter per augusti 2024. Socialnämnden Nordost fick ett uppdrag att samordna ett stadenövergripande nätverk för utredare inom felaktiga utbetalningar (FUT), som stadsledningskontoret har följt men inte samordnat.

Stadsledningskontoret har sammankallat äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen samt förvaltningen för funktionsstöd. För att öka samverkan inom och mellan förvaltningarna. Till exempel har FUT Nordost genomfört kompetenshöjande insatser för äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen samt förvaltningen för funktionsstöd. Kontakt med andra kommuner, till exempel Södertälje, Uppsala, Umeå och Sollentuna har också förmedlats för att lära från deras arbete. Stadsledningskontoret har initierat en arbetsgrupp med INK, ÄVO, FFS och SPINK som träffas regelbundet för informationsutbyte runt utförare. Utifrån rollen som vägen in i frågor gällande organiserad brottslighet har stadsledningskontoret också varit bryggan för kontakt mellan förvaltningarna och polisen i enskilda ärenden. Stadsledningskontoret har initierat kontakt mellan Polisen, Försäkringskassan samt FUT-funktionsstöd för att påbörja ett pilotprojekt som handlar om att förebygga och motverka oseriösa assistansanordnare. Stadsledningskontoret har därutöver tillsammans med förvaltningen för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen arbetat med att identifiera ytterligare åtgärder i form av gemensamma nyckeltal för uppföljning samt en tipsfunktion för allmänheten i de fall de misstänker att Göteborgs Stad utsätts för välfärdsbrott. Stadsledningskontoret arbetar tillsammans med demokrati och medborgarservice för att ta fram en digital kontaktväg som ska gälla för hela staden.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningens arbete kring att motverka välfärdsbrottslighet har haft fokus på hemtjänst och hemvårdsbidrag. Formerna för strukturerad omvärldsbevakning har utvecklats och digitala verktyg används för att fånga upp indikationer på välfärdsbrott. När det gäller handläggning och uppföljning av utförare har flera initiativ tagits och utvecklats. Bland annat har en rutin för klagomål och synpunkter på privata utförare upprättats och det har skapats en rutin för informationsinhämtning med andra förvaltningar som hanterar kontrakt och avtal. Arbetet med att säkerställa att förvaltningen kan kontrollera beviljad tid jämfört med utbetald ersättning är påbörjad. Införandet av ett nytt system har dragit ut på tiden men förväntas vara i full drift våren 2025. Ett fungerande system för kontroll av ersättning är grundläggande för att kunna identifiera överfakturerings

och välfärdsfusk. Utvecklingsbehov kvarstår för att identifiera risker som uppstår inom ramen för socialtjänstprocessen och att utveckla kontroller kopplade till de identifierade riskerna. Det saknas fortfarande rutiner för att exempelvis kontrollera ID-kort på brukare eller hur intyg ska kontrolleras. Vid uppdragets start uppmärksammades dels behovet av att upprätta rutin för underrättelse till Skatteverket vid antagande om felaktig eller ofullständig folkbokföring, dels en rutin för underrättelse vid antagande om felaktig utbetalning från annan myndighet. Förvaltningen har påbörjat arbetet med dem. Egenkontroller utifrån beviljande om hemvårdsbidrag genomfördes under våren och förvaltningen konstaterade att det behövs ett mer ändamålsenligt styrande dokument än vad nu gällande regler erbjuder. Förvaltningen har deltagit i arbetet med översyn av reglerna för hemvårdsbidrag men i detta arbete har kontroller för att motverka välfärdsbrott inte inkluderats. I stället planerar man att kontrollera risker för välfärdsbrott inom hemvårdsbidrag inom ny rutin för att uppmärksamma och förebygga välfärdsbrottslighet inom avdelning myndighet.

Förvaltningen för funktionsstöd har arbetat med att stärka strukturen och systematiken i arbetet med att motverka välfärdsbrott. Bland annat har ett flertal styrande dokument reviderats och metodstöd har uppdaterats. Förvaltningen har också infört ett FUT-team som ska arbeta med tips om felaktiga utbetalningar både till enskilda samt bolag. Teamet startade i februari 2024. Förvaltningen har köpt in de systemstöd som behövs för att granskningar ska kunna genomföras och har satsat på att stärka sin omvärldsbevakning. Stadsledningskontoret bedömer att förvaltningen tagit stora steg när det gäller att utveckla en bra grund och nödvändig struktur för att kunna arbeta med frågor om välfärdsbrottslighet. Nyckeltal om exempelvis antalet utredningar, polisanmälningar och återkrav som förvaltningen för funktionsstöd har tagit fram kommer att ge en bra bild av hur arbetet fortlöper. Det kommer vara relevant att fortsätta följa upp hur förvaltningen jobbar på i förhållande till nyckeltalen.

Stadsledningskontoret har även följt arbetet inom socialförvaltningarnas FUT-nätverk och bedömningen är att det finns en systematik i arbetet och att arbetet löper på.

2. Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att omedelbart säkerställa att geografiska inköpsstopp och annan sanktionspolitik enbart utgår från sanktioner beslutade av FN eller EU, KF 2024-09-12 - ärende SLK-2024-00876

Stadsledningskontoret har under året enbart utgått från sanktioner beslutade av EU. Leverantörer har fått intyga att varken leverantören eller det tänkta kontraktsförhållandet, direkt eller indirekt, träffas av de sanktioner mot Ryssland och Belarus som beslutats av EU. Stadsledningskontoret bedömer därför att uppdraget är omhändertaget och därmed kan förklaras fullgjort.

3. Kommunstyrelsen får i uppdrag, i samverkan med trafiknämnden och Göteborgs Stads Parkerings AB, att återkomma till kommunstyrelsen med utvärdering och avvägning gällande modellen för nattladdning, KF 2022-04-28 - ärende SLK-2022-00636

Kommunfullmäktige beslutade 2022-04-28 om ett antal uppdrag angående bättre laddmöjligheter för elbilar varav ett av dessa var det rubricerade uppdraget om utvärdering av modellen för nattladdning.

Nattladdning är initialt ett pilotprojekt som drivits av trafiknämnden/stadsmiljönämnden och parkeringsbolaget som inneburit att kunder med elbil och boendeparkering har möjlighet att ladda sina elbilar på Parkering Göteborgs offentliga parkeringsplatser. Syftet var att undersöka om kunderna var intresserade av att ställa sin bil en bit bort, på tomtmark med elladdare, för att ladda

där över natten. Dessa kunder har inte möjlighet att ladda där de parkerar med boendekortet eftersom det inte finns laddstolpar på gatumark.

Utvärderingen av modellen har genomförts av Göteborgs Stads Parkerings AB (P-bolaget) inom ramen för den samlade uppföljningen av elektrifieringsplanen men ingick inte i detalj i uppföljningen av planen. Utvärderingen har återrapporterats till P-bolagets styrelse vid två tillfällen, 2023-06-02 och 2024-04-12.

P-bolaget bedömer att modellen har fungerat väl. Den har medfört en ökad nyttjandegrad av både parkeringsplatser och laddinfrastruktur. Besöksparkeringar som har en låg beläggning på kvällar och nätter har gjort det enkelt för kunderna att hitta en ledig plats för att ladda sin bil samt inneburit att befintlig laddinfrastruktur fått en ökad nyttjandegrad. Med det framtida behovet av elladdning som har identifierats bedöms det vara nödvändigt att samnyttja användandet av befintlig laddinfrastruktur på grund av att det är komplext och kostsamt att bygga ut nätkapacitet och i vissa fall omöjligt. Det bedöms alltså vara lönsamt för fastighetsägare att bygga ut egen laddinfrastruktur där så är möjligt eftersom det har en positiv påverkan på bostädernas marknadsvärde.

Genom att laddstolparna är placerade på avgiftsplatser behöver kunden som vill ladda sin bil åka från sin ordinarie parkeringsplats, oavsett var den är placerad, till en avgiftsplats för att ladda. Detta innebär normalt en dubbel kostnad för parkering då bilen laddas, kostnad för ordinarie parkering samt för avgiftsparkeringen. Den nuvarande lösningen för elladdning innebär dock att den laddande kunden bara behöver betala för den el som laddas. Under en övergångsperiod kommer bolaget att införa en kontroll på att innehavare av tillstånd är folkbokförda i Göteborg. Under 2023 införde bolaget även en kontroll av att elladdning sker genom en ökad övervakning.

P-bolaget bedömer att ett införande av en tillståndsavgift för erbjudandet med största sannolikhet skulle innebära en mycket negativ reaktion hos innehavarna av erbjudandet, som sannolikt till majoriteten består av kunder med boendetillstånd eller andra tillstånd. P-bolagets styrelse beslutade 2024-04-19 att erbjudandet om elladdning natt fortsätter i nuvarande form fram till den 30 maj 2025 då återrapportering av ärendet ska ske till styrelsen.

Stadsledningskontoret bedömer att P-bolaget arbetar aktivt med att utveckla modellen och att de utvärderingar som genomförts medför att uppdraget kan avslutas.

5.1.2.2 Uppdrag stadsledningskontoret delrapporterar till kommunstyrelsen

1. Samtliga nämnder och styrelser i Göteborgs Stad får i uppdrag att identifiera befattningar i sina verksamheter som bedöms vara utsatta för hög risk för infiltration, KF 2024-09-12, ärende SLK-2024-00875

Uppdraget omhändertas av kontorets säkerhetsfunktion tillsammans med HR. Kartläggningen av befattningar pågår i samarbete med samtliga områden på kontoret och kommer vara färdig senast mars 2025.

5.1.3 Uppdrag från kommunstyrelsen

I avsnitt 5.13.1 gör stadsledningskontoret redovisning av uppdrag till kommunstyrelsen som nämnd för godkännande.

I avsnitt 5.1.3.2 gör stadsledningskontoret delredovisning av uppdragens status/pågående arbete till kommunstyrelsen som nämnd för kännedom. Uppdragen

kommer att redovisas till kommunstyrelsen för godkännande vid senare tillfälle.

5.1.3.1 Uppdrag stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen som nämnd att förklara fullgjorda

**1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att söka samverkan med polismyndigheten gällande enskilda huvudmän som uppbär kommunal finansiering för välfärdsverksamhet inom förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, vuxenutbildning, funktionsstöd, äldreomsorg och socialtjänst där risk föreligger att kommunala medel finansierar kriminell verksamhet
KS 2023-11-22 - ärende SLK-2023-00896**

Kommunstyrelsen uppdrog 2023-11-22, § 840, åt stadsledningskontoret att söka samverkan med polismyndigheten och andra berörda myndigheter för att bistå dem med underlag gällande enskilda huvudmän som uppbär kommunal finansiering och där risk föreligger att kommunala medel finansierar kriminell verksamhet.

Stadsledningskontoret har fortsatt att stärka och fördjupa samverkan kring kriminell ekonomi och välfärdsbrottslighet bland annat genom den nationella Myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet där 13 statliga myndigheter ingår. Genom samverkan bistår stadsledningskontoret å hela stadens vägnar polismyndigheten och andra berörda myndigheter med underlag gällande enskilda verksamheter där risk föreligger att kommunala medel finansierar kriminell verksamhet.

Utifrån uppdrag i målområde 5 i det Brottsförebyggande och trygghetsskapande programmet, arbetar staden fortsatt med att stärka sina kontrollfunktioner samt att samverka internt och externt för att motverka ekonomisk brottslighet så att oseriösa aktörer inte kommer åt stadens resurser. Uppdraget bidrar till att stärka förmågan att identifiera enskilda huvudmän där risk föreligger att kommunala medel finansierar kriminell verksamhet.

**2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att fördjupa samverkan med förvaltningen för Intraservice kring personuppgiftsbehandlings i gemensamma tjänster och återkomma till kommunstyrelsen med redovisning av hur arbetet fortlöper
KS 2024-01-10 - ärende SLK-2024-00155**

Stadsledningskontoret och förvaltningen för Intraservice påbörjade under våren 2024 ett gemensamt arbete med att utreda frågan om personuppgiftsansvaret i stadengemensamma tjänster. Denna fråga kommer löpande att vara en del av de bedömningarna som behöver göras avseende stadengemensamma tjänster. Samarbetet mellan stadsledningskontoret och förvaltningen för Intraservice har fördjupats under året och är väl etablerat med avseende på personuppgiftshanteringen.

3. Stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda och implementera förbättrad samordning, med särskilt fokus på kommunikationssamverkan, mellan kommunalt upphandlade ordningsvakter och Polismyndigheten, KS 2024-11-06 - ärende SLK 2024-00951

Utredningen har skett i dialog med Polisområde Storgöteborg och den upphandlade leverantören av ordningsvakter samt med Stockholm Stad om hur de stöder samverkan mellan polisen och ordningsvakterna. Utredningens fokus har varit vilka behov som finns och vilken roll staden kan ta för att underlätta samarbete och kommunikation mellan aktörerna utifrån uppdraget att agera trygghetsskapande och brottsförebyggande. Utredningen visar att kommunikationen i stort fungerar

väl och har förbättrats under 2024, vilket bland annat beror på samverkanslokalen och samarbetet kring lägesbilderna. Samtidigt uttrycks önskemål om ett närmare och tätare samarbete mellan aktörerna, både på operativ och strategisk nivå. Det handlar dels om att upprätta lokala rutiner för att diskutera lägesbilder och aktuella behov. På strategisk nivå efterfrågas mötestillfällen för att bland annat följa upp samarbetet och hur det kan utvecklas utifrån rådande förutsättningar. Stadsledningskontorets bedömning är att operativt samarbete bäst utvecklas mellan aktörerna men att stadsledningskontoret kan vara en part i att faciliteterna mötestillfällen och möjliggöra att adekvata rutiner arbetas fram.

Vad gäller den strategiska dialogen ser stadsledningskontoret att den bör ske inom ramen för den samverkansöverenskommelse som har undertecknats av Göteborgs Stad och polisområde Storgöteborg. Ett av områden som identifierats för vidare analys är särskilt otrygga och brottsutsatta platser och här är verksamheten med ordningsvakterna ett viktigt verktyg. Stadsledningskontoret kommer att kalla lokala polissamordnare för polisområdet, vaktbolag och socialförvaltning till två strategimöten årligen om specifikt samverkan och tillståndsområden. Syftet är att diskuteras de senaste sex månadernas samarbete utifrån bland annat lokala möten och erfarenheter från respektive stadsområde. Exempel på frågor är om staden har rätt tillståndsområden, om bemanning- och tider är adekvata men även hur samverkan och kommunikation mellan polis och ordningsvakter fungerar. Andra frågor är den operativa styrningen, kompetensbehov och vad som är möjlig utifrån ordningsvaktlagen och nya tillståndsområden.

En av de frågor som utreds är vilken typ av elektronisk kommunikation som kan nyttjas, såsom MSB:s Rakelsystem. Utredningen visar att det finns möjligheter att, efter medgivande från MSB, tillhandahålla en enhet till leverantören av ordningsvakttjänster som Staden har avtal med. Denna har i dagsläget egen kommunikationsutrustning som möjliggör snabb kommunikation mellan ordningsvakter och dess ledning. Genom att komplettera med en Rakelenhet till den operativa ledningen hos vaktbolaget kan polisen anropa vaktbolagets ledningscentral via Rakel som i sin tur anropar ordningsvakt. Denna kommunikationskanal skulle kunna nyttjas vid akuta ärenden där ordningsvakterna på plats kan göra en förstahandsbedömning, eller vid exempelvis demonstrationer och skulle vara ytterligare en kanal i den operativa kommunikationen. Stadsledningskontoret bedömer att innan en enhet lånas ut till leverantören behöver det tydliggöras vilken information som ska sändas och hur informationen kommer att hanteras. Ordningsvakter har till viss del tystnadsplikt men polisen uppmärksammar risken att polisiär information kan föras vidare felaktigt. Stadens utvärdering av LOV3 i Göteborg, en utvärdering av effekter på brottslighet och trygghet (SLK-2024-00856) pekar även på problematiken att utbildningen till ordningsvakt är kort och att yrket ses som ett genomgångsjobb. Detta påverkar även allmänhetens förtroende för kåren, vilket behöver tas i beaktande vid informationsdelning.

Stadsledningskontorets bedömning är att utredningen visar flertal möjliga åtgärder att vidta för stadens fortsatta arbete med att förbättra samordningen mellan kommunalt upphandlade ordningsvakter och Polismyndigheten, både operativt och strategisk. Stadsledningskontoret kommer att fortsätta dialogen med aktörerna för att kunna implementera nödvändiga och möjliga åtgärder i det fortsatta utvecklingsarbetet, där ett eventuellt användande av Rakel ingår. I ovan nämnda utvärdering av LOV3 i Göteborg finns ytterligare underlag för fortsatt arbete med förbättrad samverkan. Stadsledningskontorets bedömning är att uppdraget kan förklaras fullgjort och att fortsatt rapportering om stadens arbete med ordningsvakter inom tillståndsområden sker i ordinarie uppföljning.

5.1.4 Uppföljning Personal- och kompetensförsörjningsanslaget

Personal- och kompetensförsörjningsanslaget bidrar till att staden klarar kompetensförsörjningsutmaningen samt skapar förutsättningar för en bra arbetsmiljö med goda arbetsvillkor. Flertalet av de insatser som görs har bedrivits under flera år. Insatserna under 2024 har legat väl i linje med intentionerna i samt i några fall även aktiviteter i Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning 2024–2026. Under året har vissa planerade insatser inom anslaget inte genomförts på grund minskad efterfrågan, tidsbrist eller så har de budgeterade kostnaderna visat sig vara högre än faktiskt utfall samt att 2,3 mnkr var ofördelad budget vilket sammantaget har bidragit till ett överskott om 8,7 mnkr mot budget om 20 mnkr.

Bemanning

Staden, dess många yrken och olika karriärvägar har marknadsförts i digitala kanaler, sociala medier och annan media samt på utbildningsmässor och arbetsmarknadsdagar. Underlag och undersökningar om olika målgrupper har tagits fram och använts inom området och stadens verksamheter. Under 2024 har även fokus varit på unga och studenter i enlighet med inriktningen i Göteborgs stads plan för kompetensförsörjning.

Chefsförsörjning

Som en del i att försörja staden med chefer har ett arbete inletts med att utöka programmet Morgondagens chef med fler platser. Det har också genomförts en rad insatser för att stärka förutsättningarna för chefer att utveckla ledarskapet på olika nivåer, bland annat med satsningar på chefers introduktion med aktiviteter så som ny i ledarrollen, leda utan att vara chef, mentorprogram, introduktionskonferens, grundläggande utbildning för nya chefer och fördjupning i kunskapsbasen. Vidare har det även möjliggjorts för chefer att på mastersnivå läsa kurser vid Göteborgs Universitet, gå utbildningen Utvecklande ledarskap, delta i utvecklingsprogram för strategiska chefer och delta på chefsseminarier. Medel inom anslaget har även använts för kommunikations- och presentationsmaterial samt delfinansiering av forskning som Göteborgs universitet bedriver i samverkan med staden inom chefs- och ledarskap.

Leda, samordna och följa upp arbetsgivarpolitiken

Inom de gemensamma HR-processerna har det genomförts utbildningar för arbetsgivarföreträdare samt bedrivits utvecklingsarbete och det har genomförts insatser med koppling till processer, mål och uppdrag. Bland utbildnings och utvecklingsinsatserna som genomförts ryms bland annat handledarutbildningar, utbildningar i grupputvecklingsverktyg, utveckling och genomförande av utbildning i att leda i förändring med inriktning enligt chefoskopet, utbildningar i lönebildning, rekrytering och intervjuteknik samt framtagande av utbildnings-, kommunikations- och stödmaterial. För att skapa förutsättningar för arbete enligt Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning har möten med fokus på planen genomförts, samt aktiviteten ”branschvis verksamhetsdialog” har genomförts. Vidare har även inledande steg tagits för att utveckla arbetet med lärande på arbetsplatsen.

Arbetet med att förebygga och hantera kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier inom arbetslivet har fortsatt. I detta har utbildning i faktaundersökning för HR och fackliga representanter ingått, grupphandledning för HR-specialister samt framtagande av introduktionsmaterial och introduktionsfilm för stadens arbete i dessa frågor.

5.1.5 Samordningsuppdraget för det övergripande klimatanpassningsarbetet

Implementering och genomförande av klimatanpassningsplanen

Klimateffekterna och dess konsekvenser för samhället har blivit än tydligare med flera allvarliga händelser både i Sverige och Europa. Frågan om hur vi klimatanpassar staden och dess verksamheter är fortsatt högaktuell. Det är också tydligt att den inte kan hanteras som en isolerad klimatanpassningsfråga. Under året har kopplingen till risk- och beredskapsarbetet samt miljö- och klimatprogrammet utvecklats.

I maj 2024 beslutade kommunfullmäktige om Göteborgs Stads plan för klimatanpassning 2024–2026, som innebär en prioriterad inriktning för det stadenövergripande arbetet med att klimatanpassa staden och dess verksamheter. Första fas i genomförandet av planen handlade om att etablera frågan och få till en organisering för att fortsätta arbete med analys och identifiering av åtgärder under 2025. Det stadenövergripande nätverk har utvecklats vidare, under 2025 sker träffarna kvartalsvis. De särskilda samordningsuppdragen har påbörjats i olika omfattning, ett av två geografiska fokusområden är uppstartat. Under året har flera större kunskapsunderlag tagits fram, dessa utgör underlag för alla förvaltningar och bolag att jobba vidare med.

En uppföljning av klimatanpassningsplanen via nätverket under hösten visar att merparten av alla förvaltningar och bolag har förankrat frågan om klimatanpassning i ledningen och även har en utpekad kontaktperson. En del, 4 av 10, anser dock att de inte har de resurser som krävs. En stor del av implementeringen av planen har präglats av att dels placera klimatanpassningsarbetet i sin organisation, dels att forma roller för att hantera både övergripande uppdrag samt de särskilda samordningsuppdragen som finns på utpekade förvaltningar och bolag. Under årets sista månad har flera rekryteringar inom klimatanpassning genomförts. De två geografiska fokusområdena är nu utpekade och arbete pågår med att ta fram lokala åtgärdsplaner.

Högvattenskyddsprogrammet

Arbete pågår att integrera högvattenskyddsprogrammet i arbetet med klimatanpassningsplanen. Stadsrevisionen genomförde en granskning av arbetet med rekommendationer för 2025.

Pågående arbete med den statliga utredningen

Parallellt med stadens arbete med klimatanpassningsplanen pågår dialog med den statliga offentliga utredningen kring ansvar, lagstiftning och finansiering av klimatanpassningsåtgärder, där Göteborgs stad har varit en drivande kraft. Utredningens betänkande presenteras i april 2025. Påverkansarbete på nationell nivå behöver fortsätta under 2025 tillsammans med Stockholm och Malmö.

EU-missionen och extern samverkan

Under året har staden klivit in i två aktiviteter inom “EU mission Climate adaptatoin”, som handlar om att utbyta erfarenheter och lära av andra städer i Europa samt ett mer riktat stöd i genomförandet av klimatanpassningsplanen. Staden tar också plats i Urban Futures arbetsgrupp om klimatanpassning som ett led i att samverka och utveckla arbetet med forskning och innovation.

5.1.6 Uppföljning samordningsfunktion Agenda 2030

Centrala samordningsfunktionen Agenda 2030 arbetar med att stärka budgetens inriktning att kommunfullmäktiges sju mål ska bidra till att uppnå FN:s globala mål för hållbar utveckling. Reglementenas och ägardirektivens skrivningar om att alla nämnder och styrelser ska bedriva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030 utgör också en grund i samordningsfunktionens arbete med att stödja förvaltningar och bolag.

Arbetet under 2024 har genomförts i tre huvudspår. Det första har varit ett internt arbete på stadsledningskontoret med syfte att utforma arbetssätt så att hållbarhetsarbetet sker genom kontorets ordinarie processer. Dialog har förts med chefer och nyckelpersoner. Samordningsfunktionen har särskilt beaktat pågående utveckling av förändrad styrning på MR-området samt förslaget till nytt program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa. Det interna arbetet är en pågående process som också knyter an till kontorets utvecklingsarbete med mer tvärgående arbetssätt som ger förutsättningar att bättre hantera nuvarande och kommande samhällsutmaningar. En grupp med företrädare för olika ansvarsområden kommer att skapas så att en dialog om arbetet med hållbarhetsmålen och Agenda 2030 kan hållas levande och förankring ske på kontorets olika områden.

Det andra spåret har varit att kartlägga och analysera förvaltningars och bolags behov av stöd och samordning i det proaktiva och integrerade hållbarhetsarbetet. Under våren 2024 träffade samordningsfunktionen totalt 40 förvaltningar och bolag med syftet att skapa överblick och få kunskap om behov av stöd och samordning i hållbarhetsarbetet. Resultaten redovisades i bilaga till delårsrapport augusti. Under hösten har samordningsfunktionen spridit och analyserat resultaten. Arbete pågår med att utforma två olika forum för stöd och samordning som möter en del av de behov som kom fram. Ett går under arbetsnamnet *Mötesplats hållbar omställning – från ord till handling* och kommer att riktas brett till förvaltningar och bolag som i samverkan med varandra vill lära och skapa konkret förändring för en mer hållbar stad. Första året med inriktning *barn nu och framtidens barn*. Ett annat forum går under namnet *Programlabb för hållbar omställning* och riktas till programansvariga inom några program. Där ska samordningsfunktionen testa ett arbetssätt för att stärka samverkan, helhetssyn och måluppfyllelse i några av stadens styrande dokument.

Det tredje spåret är att omvärldsbevaka och representera staden i frågor som rör Agenda 2030 samt bidra till att kunskap om hållbarhet och Agenda 2030 ökar i staden. Samordningsfunktionen har besökt och haft kontakt med Nationella Samordnaren Agenda 2030 (vars uppdrag upphörde april 2024), Länsstyrelsen Västra Götaland, SKR samt kommuner som arbetat för att integrera Agenda 2030 och hållbarhetsdimensionerna i styrning och ledning. Samordningsfunktionen har också tagit del av aktuell forskning som rör kommuners roll i Agenda 2030 och kunskap om vad den omställning som behöver göras för ett hållbart samhälle. Resultat av den gjorda omvärldsspaningen redovisades i lägesrapport som bilaga till delårsrapport per augusti. Under hösten har kontakter har samordningsfunktionen också tagit kontakt med Stockholm och Malmö för ökat kunskapsutbyte.

En sammanfattande bedömning från 2024 års arbete är att ett ökat fokus behöver vara på hur ledning och organisering av hållbarhetsarbete bedrivs för att öka integrationen av hållbarhetsdimensionerna och öka förmågan till helhetssyn. Det ger bättre förutsättningar för staden att ta tillvara synergieffekter och hantera målkonflikter inom ramen för Agenda 2030 och stadens program och planer. Det ger också förutsättningar för staden att öka takten i omställningen och göra stadens verksamheter mera rustade att möta de samhällsutmaningar vi står inför. Flera av

åtgärderna som planeras för 2025 syftar till detta.

5.1.7 Uppföljning Äldreombudsmannens arbete

Äldreombudsmannens uppdrag är att verka för jämlika livsvillkor och äldre invånares mänskliga rättigheter. Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare – även äldre – ges inflytande och möjlighet till delaktighet.

Äldreombudsmannen lyssnar på stadens 96 000 seniorer. Det är en växande målgrupp som kommer att öka med 48 procent fram till 2025, en demografisk förändring som påverkar alla delar av stadens uppdrag. Utifrån seniorers egna berättelser synliggör äldreombudsmannen behov och viktiga frågor för stadens politiker, förvaltningar och bolag.

Under våren 2024 ersättningsrekryterades en ny äldreombudsman som tillträdde i augusti. Höstens insatser har präglats av att etablera funktionen på nytt och hitta samverkansformer inför 2025.

Exempel på genomförda aktiviteter under hösten:

- Äldreombudsmannen har lyssnat på cirka 200 seniorer via telefon, mejl, brev och på arenor som Göteborgs stads pensionärsråds öppna möte om ”Att vara senior i ett digitalt samhälle” och Tillsammansfestivalens öppna torg i Nordstan.
- Besökt fyra av Göteborgs Stads råd för samverkan: pensionärsrådet, HBTQI-rådet, rådet för funktionsrätt samt rådet för nationella minoriteterna.
- Tagit fram analysverktyget ”Stadsformsanalyser om äldre i Göteborg”, via Stadsbyggnadsförvaltningen, för att se var stadens verksamheter och funktioner finns i förhållande till var seniorer bor.
- Skrivit avsiktsförklaring till Allmänna Arvsfonden om att Stadsledningskontoret ställer sig bakom Göteborgs Stadsmissions projektidé om insatser för äldre i multikomplex social problematik (SLK-2024-00853).
- Informerat Äldre samt vård- och omsorgsnämnden i enlighet med tilläggsuppdraget från 2022 (dnr 1465/21).
- Samverkat med följande förvaltningar inför kommande aktiviteter:
 - Demokrati och medborgarservices Kontaktcenter och demokratiutveckling om äldres rätt till information och digital inkludering.
 - Utvecklingsledare folkhälsa vid samtliga fyra socialförvaltningar på temat främjande och förebyggande för äldres hälsa.
 - Koordinatorer för hälsoguider och invånarguider inför uppsökande dialoger i stadsområde Sydväst och Nordost.
 - Göteborgs bibliotek och kulturhus vid Kulturförvaltningen inför läsfrämjande satsning med och för seniorer.
 - Strategigrupp Åldersvänliga Göteborg, plattform Årsrika Göteborg samt Hälsofrämjande och förebyggande vid Äldre- samt vård och omsorgsförvaltningen.

5.1.8 Uppföljning Funktionshinderombudsmannens arbete

Funktionshinderombudsmannens uppdrag är att driva på, utbilda och säkerställa att funktionshinderperspektivet tillämpas i alla nämnder och styrelser.

Under året har utbildningsinsatser riktats till stadens verksamheter. Huvudfokus har varit kunskap om att förbättra arbetsmarknaden och skapa fler praktikplatser för

personer med funktionsnedsättning. Stöd har även getts till ansvariga för rekrytering. Det är fortsatt en utmaning att förändra attityder och förväntningar vid anställning. På samma sätt är det fortsatt behov av att säkerställa trygga förhållanden för anställda med funktionsnedsättning i våra olika verksamheter.

Nytt 2024 är att medarbetarenkäten i staden går att analyseras utifrån funktionsnedsättning. Staden får nu, med start i år, en möjlighet att bygga upp en kunskap kring villkoren i arbetslivet för anställda med funktionsnedsättning.

Under året har också ett samarbete etablerats med Ungdomsbarometern och Statistiska centralbyrån för att utöka och komplettera stadens egen uppföljningsverksamhet vad gäller funktionshinderområdet.

Funktionshinderombudsmannen lämnar under våren 2025 en mer utförlig och fördjupande årsrapport om sin verksamhet direkt till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.

5.1.9 Uppföljning Visselblåsarfunktionen

Under 2024 (2023) har visselblåsarfunktionen mottagit totalt 214 (201) rapporter om missförhållanden. Visselblåsarfunktionen har hanterat 93 (107) av dessa rapporter och 121 (94) rapporter har den externa mottagningsfunktionen sänt direkt till berörd förvaltning/bolag då dessa har bedömts falla utanför visselblåsarfunktionens utredningsområde. Kostnaden för den upphandlade mottagningsfunktionen fram till november var 340 tkr och avser mottagning av rapporter om missförhållanden inom Göteborgs Stad, en initial bedömning och tillhandahållandet av webbportal för inlämning av rapporter.

Visselblåsarfunktionen har under 2024 anlitat extern part genom avrop på stadens ramavtal inom oegentlighetsområdet för att utreda en inkommen rapport då omständigheterna bedömdes kräva en omfattande granskning. Kostnaden för denna utredning var 645 000 kr. Den senaste externa utredningen dessförinnan genomfördes 2022.

Under året förändrades tillvägagångssättet för att anmäla missförhållanden via webben, för att säkerställa att rapportörer tillhör rätt personkrets och därmed åtnjuter de skydd visselblåsarlagen ger. Det finns numera två ingångar för att anmäla missförhållanden, där endast arbetstagare i Göteborgs Stad kan vara helt anonyma och göra en anmälan via stadens interna webbplats. Möjlighet att anmäla via den externa webben kvarstår, men rapportörer uppmanas där att ange kontaktuppgifter (vilka omfattas av sekretess) för att funktionen ska kunna säkerställa att rapportören tillhör personkretsen.

Göteborgs Stads interna rapporteringskanal har som tidigare nämnts organiserats genom att dela upp den praktiska hanteringen av rapporter om missförhållanden. Denna organisation med en extern mottagningsfunktion och intern utredningsfunktion etablerades 2011, vilket var tio år innan visselblåsarlagen trädde i kraft. Genom de kontakter med andra visselblåsarfunktioner stadens visselblåsarfunktion har är de vanligaste lösningarna idag att antingen upphandla hela hanteringen av visselblåsarärenden, från bedömning till utredning och beslut, eller att sköta hanteringen helt internt, ofta dock i kombination med ett upphandlat digitalt anmälningssystem. Göteborgs Stads organisation tillkom när det fanns ett behov av att stärka legitimiteten hos visselblåsarssystemet och långt innan såväl de krav som kontrollfunktioner som visselblåsarlagen ger fanns. Sedan 2011 har antal inkomna anmälningar tiodubblats och fyra anställda arbetar uteslutande med bedömning av visselblåsarärenden och förebyggande arbete inom området.

Organisationen med en extern mottagningsfunktion bedöms inte längre anpassad

för den mängd ärenden som hanteras, på grund av det behov av stöd som såväl förvaltningar/bolag som den externa mottagningsfunktionen efterfrågar från visselblåsarfunktionen. Rollen som beställare av extern mottagningsfunktion är resurskrävande för funktionen och skapar merkostnader, då arbetstid behöver användas till att kompetenshöja den externa mottagningsfunktionen, genom både specifik styrning i rutindokument och utbildning, och kontinuerlig rådgivning. Det är också visselblåsarfunktionen som har ansvaret enligt reglementet för den interna rapporteringskanalen, men dagens organisation med extern mottagningsfunktion gör det svårt för funktionen att fullt ut kontrollera och följa upp hela ärendeflödet.

5.1.10 Uppföljning dataskydd

Efter beslut från kommunfullmäktige inrättades dataskyddsfunktionen på stadsledningskontoret den 1 september 2024 för att samordna och leda det stadenövergripande dataskyddsarbetet. Fullmäktiges beslut innebar att tre tjänster från Intraservice flyttades över till stadsledningskontoret. Dataskyddsfunktionen har övertagit vissa arbetsuppgifter från dataskyddsenheten på Intraservice men ansvarar även för uppgifter som inte tidigare utförts.

De risker som identifierades inför omorganisationen var bland annat risker kopplade till otydligheter kring arbetsuppgifter och gränsdragningar mellan dataskyddsfunktionen och dataskyddsenheten, samt mellan dataskyddsfunktionen och den interna dataskyddsorganisationen på stadsledningskontoret. Även risker kopplade till den sociala arbetsmiljön identifierades. Vid uppföljningen ansågs samtliga risker vara omhändertagna. För att minska riskerna har dataskyddsfunktionen bland annat inlett ett nära samarbete med dataskyddsenheten och en dialog förs om ansvar och gränsdragning för arbetsuppgifterna. Regelbundna avstämningar hålls även med andra viktiga funktioner för dataskyddsarbetet. Den sociala arbetsmiljön bedöms inte vara en risk.

5.1.11 Uppföljning av Centrum för hållbar stadsutveckling, kunskaps- och forskningsplattform 2020–2024

Kommunstyrelsen beslutade 2024-05-29 § 481 att Göteborgs Stad fortsatt ska ingå som en deltagande part i Urban futures under ytterligare fem år. Ett utvecklingsarbete har inletts som syftar till att utveckla de prioriterade fokusområden som har identifierats, till exempel segregation, klimatanpassning, klimatomställning samt konst och kultur i stadsutveckling. Urban Futures bidrar till strategisk kunskapsutveckling, genom möten mellan forskning och praktik, inom stadens verksamheter i frågor om komplexa samhällsutmaningar som kräver transdisciplinära lösningar.

För Urban Futures finns ett konsortieavtal mellan deltagande åtta parter (offentlig sektor, akademi och forskningsinstitut) som reglerar samverkan, finansiering och verksamhet under perioden 2025 fram till 2030. I enlighet med avtalet stödjer Göteborgs Stad verksamheten, utöver inkind-tid, med 1,9 miljoner per år. Under innevarande år har ordförandeposten i styrelsen letts av Göteborgs Stad genom stadsbyggnadsdirektören. Urban Futures kansli är en del av akademins samverkansarena Wexus. Stadsledningskontoret avser att lyfta ett ärende om eventuellt deltagande som associerad part i Wexus under kvartal 1 2025.

Urban Futures arbetar utifrån ett antal fokusområden och tematiska spår där forskare och representanter från stadens verksamheter deltar, så som exploateringsförvaltningen, kulturförvaltningen, miljöförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen, samt stadsledningskontoret.

Inom spåret ”Ledning och organisering för rättvis klimatomställning” är fokus att bygga kunskap och kapacitet inom styrning och ledning för en rättvis klimatomställning och dialog pågår mellan praktiker och forskare. I slutet av november beviljades ytterligare medel för fortsatt arbete med ”Klimatneutrala Göteborg 3.0”. Projektet forskarskolan ”Just Transition” har koppling till spåret och fortsätter med deltagande från tre doktorander som är knutna till stadens verksamheter, på miljöförvaltningen stadsbyggnadsförvaltningen och på stadsledningskontoret.

Tematiska spåret ”Gränsöverskridande kunskap och lösningar för klimatanpassning” kommer att starta upp med ny bemanning under början av 2025.

Tematiskt spår om ”Konst och kulturs i planering och stadsutveckling” har under 2024 bland annat fått medel från Formas för projektet ”Visualisering av kulturvärden inom stadsplanering i en digital tvilling”.

Inom det tematiska spåret ”Demokratisering av boende, byggande och gemensamma livsmiljöer” hölls en seminariedag i september där nio forskare från olika discipliner mötte Urban Futures offentliga parter för att utforma tänkbara framtida forskningsspår. Utifrån temat segregation undersöks om deltagande från socialförvaltningar kan möjliggöras för att bredda och sprida kunskap i staden.

Urban Futures fortsätter med sin publika del i form av Urban Lunch-time där exempelvis Vinnova projektet ”Mutual benefits” med temat om få hemlösa plats i staden presenterades i maj månad. Projektet har undersökt hur det sociala perspektivet i samhällsplanering kan stärkas. Urban Futures anordnar även digitala föredrag, bland annat ihop med CMB (Chalmers centrum för management i byggsektorn) om aktuell forskning. Ett exempel på ett webinarium under året har varit, ”Boende som arena för omställning” där forskare från KTH deltog.

5.1.12 LOV3 Övergripande lägesbild

Den 1 januari 2024 infördes ny lagstiftningen gällande ordningsvakter i Lag (2023:421) om ordningsvakter. Förändringarna i lagstiftningen innebär bland annat ett förenklat ansökningsförfarande för kommunen gällande ordningsvakter och tillståndsområden. Förändringarna möjliggör att kontinuerligt anpassa tillståndsområden utifrån stadens och polisens gemensamma kunskapsbaserade lägesbilder och därmed etablera uppdrag där behoven är som störst. I och med den nya lagstiftningen ansökte Stadsledningskontoret om förnyade tillstånd för tidigare LOV3-områden samt en utökning i stadens centrala delar gällande Bältesspännarparken och Kungsparken. Stadsledningskontoret gjorde under våren en förnyad upphandling. I den ingick att ett företag skulle bemanna alla tillståndsområden för en enklare styrning och uppföljning av uppdraget.

Uppdraget ska bemannas utifrån de behov som identifierats i det lokala trygghets och brottsförebyggande arbetet och genom de kunskapsbaserade lägesbilder som socialförvaltningarna i de olika stadsområdena tar fram tillsammans med polisen. Ordningsvakterna är mobila och flyttar sig mellan tillståndsområden utifrån behov. Det finns numera särskilda ordningsvakter för LOV3 uppdraget hos leverantören.

5.1.13 Brottsförebyggande och trygghetsskapande uppdraget

Stadsledningskontorets bedömer, genom uppföljningen av stadens Trygghetsskapande och brottsförebyggande program och underliggande handlingsplaner att Göteborgs stad har stärkt sin förmåga för att motverka brott och otrygghet.

Ett flertal nämnder och styrelser vill och har förbättrat sitt samlade arbete. Trots det kvarstår ett förbättringsarbete för att nå intentioner och mål som finns i det Trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet. Nämnder och styrelser behöver veta hur arbetet fortskrider i respektive organisationer. Ett brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete innebär uthållighet och långsiktighet. De fulla effekterna av ett kunskapsbaserat arbete ses ofta inte i närtid utan kräver en längre tidshorisont. Uthållighet möjliggör även uppföljning och effektanalyser.

Stadsledningskontoret har arbetat inom följande områden. (Utförligare redovisning av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet finns i bilaga)

Ökad kompetens: Stadsledningskontoret har lanserat två utbildningar. Dels en generell grundläggande utbildning riktad till alla medarbetare; att förebygga brott och otrygghet dels en utbildning som är utarbetad tillsammans med inköps och upphandlingsförvaltningen, förebygga, kontrollera och agera vid fusk och ekonomisk brottslighet. Stadsledningskontoret kommer under 2025 att lansera tre utbildningar inom områdena våldsbejakande extremism, otillåten påverkan och organiserad brottslighet.

Trygghetsundersökning i Göteborg: Stadsledningskontoret har genomfört den tredje trygghetsundersökningen (trygghet i Göteborg). Sextio procent av göteborgarna anser att staden är trygg och säker, vilket är en förbättring jämfört med 2021. Däremot visar ett trygghetsindex att göteborgarna upplever en minskande trygghet i sina bostadsområden jämfört med 2018 och 2019.

Uthyrning och arrenden: Att förhindra att lokaler och arrenden används till brottslighet verksamhet ska vara en del av stadens brottsförebyggande arbete. Stadsledningskontoret leder en arbetsgrupp för att stadens 4 000 lokaler inte ska möjliggöra kriminell verksamhet. Uthyrande förvaltningar och bolag behöver fortsätta utveckla ett löpande kontroll- och uppföljningsarbete.

Lägesbild brott och otrygghet Göteborg 2024: Stadsledningskontoret har tagit fram en lägesbild över brott och otrygghet 2024. Lägesbilden beslutades i KF 2024-11-21. Den visar att det finns skillnader mellan olika geografiska områdena i Göteborg. De utmaningar som identifierats för vidare analys är; särskilt otrygga och brottsutsatta platser, våld i nära relationer, barn och unga i riskzon för kriminalitet, hot och hat mot minoritetsgrupper samt välfärdsbrottslighet.

Samverkansöverenskommelse: Göteborgs Stad och polisområde Storgöteborg har en ny samverkansöverenskommelse. I den tas ett helhetsperspektiv för samverkan mellan staden och polisen. Överenskommelsen, som gäller till en ny lägesbild ska göras, innehåller de prioriterade samverkansområden som lägesbilden identifierat. Under 2025 kommer stadsledningskontoret att sprida överenskommelsen till stadens organisationer.

Strategiskt forum Trygg i Göteborg: Göteborgs Stad har tillsammans med polisen bildat det strategiska forumet; trygg i Göteborg. Syfte är att skapa gemensam kunskap, öka samordning och samverkan inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande området. Forumet ska hållas vartannat år. Däremellan finns ledningsgruppen Trygg i Göteborg. Det strategiska forumet och ledningsgruppen utgör de strategiska råden för brottsförebyggande frågor i Göteborg.

Gemensam byggprocess som verktyg för att stödja sund konkurrens: En specialistgrupp har under våren tagit fram nya villkor för att främja sund konkurrens i upphandling och genomförande av byggprojekt i staden. Villkoren har under hösten implementerats i Gemensam byggprocess. Det innebär att alla byggande förvaltningar och bolag ska ha med detta i sina upphandlingar.

Samordnad tillsyn för att motverka organiserad brottlighet och parallella

samhällsstrukturer: Stadsledningskontoret har samordnat stadens resurser och säkerställt att samtliga berörda nämnder och styrelser har deltagit i och kommer att delta i framtida myndighetsgemensamma insatser mot organiserad brottslighet och parallella samhällsstrukturer genom samordnad tillsyn.

Arbetet med Gruppvåldsintervention (GVI) som strategi för att minska våldet i kriminella miljöer pågår. Stadsledningskontoret har arbetat för att staden ska uppfylla sina sanktionsåtaganden mot de som inte hörsammar GVI-budskapet. 2025 kommer fokus ligga på att utöka stadens insatser.

Motverka våldsbejakande extremism: Stadsledningskontoret har fortsatt gett stöd till förvaltningar och bolag. Ett utvecklingsarbete pågår för att förebygga hot och våld mot skolor med kommunal driftsform. Skolor med annan driftsform är inte med i utvecklingsarbetet. Göteborgs stad ingår i nationella och nordiska nätverk.

Desinformation, otillåten påverkan & tystnadskulturer: Stadsledningskontoret har samordnat och systematiserat omvärldsbevakning för att snabbt motverka desinformation. Under året har det noterats att desinformation och missinformation blir allt vanligare, vilket innebär behov av ökad kunskap och bättre verktyg för tidig upptäckt.

Inom området otillåten påverkan har utbildningar och workshops till chefer och stödfunktioner genomförts. En kontinuerlig kompetensutveckling är nödvändig. Ett arbete med polisen för en bättre anmälningsprocess vid hot, våld och otillåten påverkan har genomförts. Risker för att kriminella nätverk har tillgång till stadens tjänster genom att anställda har kopplingar eller på andra sätt kan tvingas att agera har uppmärksammats.

Välfärdsbrott: Stadsledningskontoret har arbetat för att öka samverkan såväl inom som mellan förvaltningarna för att motverka välfärdsbrottslighet. Uppdraget att förmedla information mellan polis och staden om organiserad brottslighet i enskilda ärenden fortgår. Utvecklingsarbete hos förvaltningar och bolag för att stärka kontrollarbetet och förmågan att motverka risker för välfärdsbrott pågår men takten måste öka. Stadsledningskontorets deltagande i RUC - regionalt underrättelsecentrum avvärjer hot mot stadens verksamheter samt stödjer arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar. (Utvecklad text finns i bilaga Välfärdsbrottslighet)

Fokus 2025

Stadsledningskontoret fortsätter arbeta med det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet som grund.

Utbildningar och informationsmöten om hur förvaltningar, bolaget kan bidra i brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet behöver stärkas. Lägesbilden för 2026 kommer påbörjas genom att utveckla de stadsövergripande processerna och öka delaktigheten.

Risker för att kriminella nätverk har tillgång till stadens tjänster genom att anställda har kopplingar eller på andra sätt kan tvingas att agera har uppmärksammats.

Arbetet med att öka takten i arbetet för att förvaltningar och bolag att stärka kontrollarbetet och förmågan att motverka risker för ekonomisk brottslighet i form av välfärdsbrott anses nödvändigt.

För att inte stadens lokaler och arrenden ska möjliggöra kriminell verksamhet behöver stadens uthyrande förvaltningar och bolag stärka det löpande kontroll- och uppföljningsarbete.

Göteborgs stad behöver förbereda sig för de förslag som den pågående statliga utredningen om platssamverkan kommer att förorda. Utredaren kommer att förorda en lagstiftning om platssamverkan och utdela ansvar till fastighetsägare samt kommunerna.

En fördjupad uppföljningen om arbetet med det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet med underliggande handlingsplan kommer att genomföras.

5.1.14 Uppdrag 2024 att förstärka arbetet mot antisemitism och islamofobi inom ramen för Levande historia

Kommunfullmäktige har i budget 2024 gett kommunstyrelsen i uppdrag att förstärka arbetet mot antisemitism och islamofobi inom ramen för Levande historia. I maj tog kommunstyrelsen beslut om inriktningen för arbetet där fokus ligger på ökad kunskap och bättre stöd i arbetet, synliggörande av minoritetsgrupperna samt stärkt samordning och samverkan.

Under hösten har två extra utlysningar genomförts inom Levande historias bidragsgivande verksamhet. Medel har beviljats till projekt och initiativ från förvaltningar och civilsamhälle som bedömts stärka arbetet mot antisemitism och islamofobi och synliggöra minoritetsgrupperna som en del av Göteborgssamhället. Under 2025 uppmärksammas jubileumsåret för Judiskt liv i Sverige 250 år och stadsledningskontoret möjliggör för förvaltningar, studieförbund och Judiska församlingen att genomföra satsningar för detta.

Stadsledningskontoret har vid två tillfällen bjudit in berörda förvaltningar och bolag till workshop kring frågeställningen hur kan vi tillsammans stärka stadens arbete mot antisemitism och islamofobi. Detta är en uppstart för arbetet med att skapa en struktur och systematik för en kontinuerlig dialog och samverkan internt i staden. Arbetet utvecklas vidare under 2025 för att säkerställa att respektive förvaltning och bolag bidrar utifrån sitt kompetens- och ansvarsområde.

Under året har stadsledningskontoret skapat kontaktytor och fört dialog med berörda minoritetsgrupper för att utveckla arbetet utifrån problembild och upplevd utsatthet, reella behov och den kommunala rådigheten över frågorna. Denna del av arbetet hänger ihop med strukturerna för samverkan internt i staden och kommer att tydliggöras under kommande år. Två konferenser, en om antisemitism och en om islamofobi, planeras för 2025 och studiebesök har gjorts hos Malmö stad för lärande och erfarenhetsutbyte. Under 2024 påbörjades arbetet att, i samverkan med Göteborgsregionen FoU i Väst, genomföra en studie om hur det är att leva som muslim i Göteborg.

Stadsledningskontoret ingår sedan september i SKR:s och Myndigheten för stöd till trossamfunds (SST) kommunnätverk för samverkan med trossamfund och har deltagit på deras konferens Konsten att hålla ihop ett land - Samverkan och dialog mellan offentlig verksamhet och trossamfund.

5.2 Ledning och styrning

5.2.1 Samlad riskbild

1. Brister i genomförandet av stadsledningskontorets samlade uppdrag

Stadsledningskontoret förändrade delar av sin organisation från och med februari

2024 bland annat med syfte att utveckla en mer effektiv organisation som än bättre kan möta de utmaningar och krav som ställs på kontoret i en föränderlig omvärld. Fokus har efter förändringen varit att utveckla kontorets arbetssätt.

Stadsledningskontorets arbete med att stärka organisationskultur, ledarskap och medarbetarskap har fortsatt under 2024 och är fortsatt prioriterade utvecklingsområden 2025 med ett särskilt fokus på att stödja och driva arbetet med samhällsutmaningarna, där genomförandet sker av stadens verksamheter, för att verkställa fastställda beslut.

Se även avsnitt 3.4.2

2. Risk att inte kunna försörja kontoret med rätt kompetens

Stadsledningskontorets mål på kort och lång sikt är att säkerställa att ha tillgång till medarbetare med rätt kompetens. Det innebär fortsatt fokus på aktiviteter för att var en god arbetsgivare samt att ständigt utveckla ledarskap, medarbetarskap och organisationskultur. Som stöd har förvaltningen arbetat fram en kompetensförsörjningsplan som innehåller aktiviteter med syftet att skapa förutsättningar för rätt kompetens och arbetssätt. Kompetensförsörjningsplanen följer riktningen i stadens plan och dess fem fokusområden. Arbeten pågår kring samtliga aktiviteter i stadens plan som är kopplade till förvaltningens verksamhet samt förvaltningens egna aktiviteter för att försörja kontoret med rätt kompetens.

3. Risk för försämrad arbetsmiljö

Arbetsplatsträffar för medarbetare och chefer hålls regelbundet och arbetsmiljöfrågorna är en stående punkt på dagordningen för att säkra och omhänderta arbetsmiljön så att inte ohälsa uppstår. Uppföljning av arbetsmiljön sker kontinuerligt i förvaltningens olika samverkansformen. Medarbetarenkäten används som verktyg på de årliga arbetsmiljörenderna. 2024 års mätning visar att stadsledningskontoret har gjort en positiv förflyttning för värdet för HME (Hållbart medarbetarengagemang). HME är ett index som används för att beskriva medarbetares motivation och förutsättningar man har på arbetat. HMI har ökat från ett index på 80 (2023) till 82 (2024).

4. Risker i samordningsuppdraget inklusive omfattande komplicerade uppdrag

För att möta den snabba utvecklingstakten i omvärlden arbetar kontoret med att utveckla ledarskap och organisationskultur, gå från delar till helhet och tänka nytt vilket är avgörande för att vi ska lyckas med vårt grunduppdrag att stödja kommunstyrelsen i att leda, samordna och följa upp arbetet i Göteborgs Stad. När stadens organisation förändrats har även kontorets roll till del förändrats vilket medför behov av att utveckla organisation och arbetssätt. Stadsledningskontorets förändrade organisation gäller från 1 februari 2024.

I samband med utveckling av arbetssätt på kontoret har behovet av att ha gemensam syn på uppdrag tydliggjorts och det finns förslag framtagna på att vidareutveckla verktyg som till exempel uppdragsmallar för olika typer av uppdrag.

Se även uppföljningen i avsnitt 3.4.1 System för styrning, uppföljning och kontroll och avsnitt 5.1 förvaltningens organisation.

5. Risk för förtroendeskador och oegentligheter

I genomförda internkontroller 2024 som redovisas nedan i 5.2.2 i Plan för intern kontroll har inga väsentliga avvikelser framkommit. De internkontroller stadsledningskontoret gjort under många år inom området tycks ha avsedd effekt.

5.2.2 Plan för intern kontroll

Riskområde Löneprocessen

Risk- och konsekvensbeskrivning:

Brister i kontroller och risk för oegentligheter kan medföra att fel lön betalas ut.

Stickprovskontrollerna visar:

Stadsledningskontorets rutin för påminnelse för kostnadskontroller inför varje lönekörning visar på en förbättring, men påminnelserna behöver fortsätta enligt rutinen. Chefer får en påminnelse om att attestera kostnadskontrollen inför varje lönekörning och ytterligare en påminnelse skickas ut samma dag till dem som inte genomfört attestering. Stickprovskontroller på löner genomförs varje månad när lönerna är klara samt kontroll av att ansvariga chefer kontrollerar innan avvikelser beviljas.

Stickprovskontrollerna fortgår inom dessa områden enligt internkontrollplanen.

Riskområde Processen vi nyanställning/avslut av personal

Risk- och konsekvensbeskrivning:

Risk för att konton, behörigheter och DG-listor inte läggs upp/avslutas när medarbetare anställs, avslutas eller får ändrade arbetsuppgifter vilket kan medföra brister i informationssäkerheten.

För att säkerställa informationssäkerheten och att arbetstagare har tillgång de system de behöver i tjänsten arbetar förvaltningen efter rutinen att vid nyanställning/avslut ska chef enligt intern rutin kontakta HR-avdelningen för att säkerställa att uppgifter till lönesystemet är kompletta och riktiga. Rutinen blankett för nyanställnings och avslutningen som cheferna måste fylla i möjliggör en tydligare uppföljning och säkerställande av att bland annat behörigheter är genomförda och beställda. Stickprovskontroller genomförs löpande och två gånger per år mottar förvaltningen behörighetslistor som kontrolleras och uppdateras vid behov. Kontroller görs för att säkerställa att kontobehörigheter blir borttagna efter 30 dagar. Stickprovskontrollerna fortgår inom dessa områden enligt internkontrollplanen för 2025.

Riskområde Inköp och upphandling

Risk- och konsekvensbeskrivning:

Risk för skadestånd och att förvaltningens anseende rubbas om fel uppstår på grund av att framtagna anvisningar inte följs vid inköp- och upphandling.

Resultatet av årets kontroller visar att framtagna anvisningar vid inköp- och upphandling följs över lag bra, men att det finns behov av att säkerställa att samtliga beställare har genomgått beställarutbildningen som Intraservice har tagit fram.

Riskområde Representation, resor, kurs och konferens

Risk- och konsekvensbeskrivning:

Risk för oegentligheter och förtroendeskador om inte regelverk och rutiner efterlevs vid representation och resor mm

Resultatet av årets kontroller visar att en förbättring skett under 2024 jämförelse med 2023. Stickproven visar att inga fakturor behöver kompletteras med underlag i efterhand samtidigt som vi ser att det är, som tidigare år, rätt beslutsattestant som har attesterat.

5.2.3 Plan för arbetsmiljö och hälsa

Under 2024 har förvaltningen fortsatt att utveckla och tydliggöra det systematiska arbetsmiljöarbetet med fortsatt fokus på att göra arbetsmiljöarbetet mer enhetligt över hela kontoret.

De arbetsmiljömål som ledningen fastställde för 2024 har haft inriktningen arbetsbelastning och återhämtning. Förvaltningens arbete med att införa den förändrade organisationsstruktur under 2024 ska bland annat bidra till att förbättra arbetssätt, prioriteringar och fokus på områden där vi gör störst skillnad samt skapa en jämnare arbetsbelastning. Målet var att öka värdet på indexet inflytande i medarbetarenkäten. I medarbetarenkäten för 2024 ökade värdet för indikatorn arbetsbelastning och återhämtning (tidigare indexet inflytande). Det nya indexet och det gamla indexet för inflytande är inte helt jämförbara, men på jämförbara frågor inom indexen har det skett en sammantagen ökning på 0,1 enheter för medarbetarna. För chefer ser vi också en positiv ökning med 0,4 enheter.

5.2.4 Miljöhandlingsplan

Stadsledningskontoret reviderar under hösten 2024 sin miljöhandlingsplan med utgångspunkt i rekommendationer från stödjande revisioner inom ramen för miljöledningssystemet. Handlingsplanen ska ge ett ökat fokus på den indirekta miljöpåverkan genom att utveckla den ekologiska dimensionen inom ärendehantering samtidigt som kontorets direkta miljöpåverkan ska fortsätta att minska. Målen i handlingsplanen utvärderas i samband med den årliga revideringen.

Stadsledningskontorets arbete bedrivs genom aktiviteter i miljöhandlingsplanen. En generell strategi för att uppnå målen är att alla medarbetare på stadsledningskontoret ska ta del av miljöförvaltningens utbildning - Från ord till handling. Bedömningen är att detta är uppnått och vid introduktion av nyanställda finns denna utbildning med.

Energiförbrukningen är den faktor som har störst direkt påverkan på miljön. Higab har redovisat att energieffektiviseringen i lokaler har resulterat i en minskning av användning av fjärrvärme med 23 % från 2018 till 2023 för Rådhuset och med 11 % från 2019 till 2023 för Högvakten. Effektivisering har gjorts genom effektbegränsning genom förskjutning av starttider för ventilation, injustering av ventilation, med mera. 2024 har användningen minskat något och bedömningen är att de åtgärder som gjorts har varit tillräckliga för att hålla användningen på en fortsatt låg nivå.

Utvecklingen av den direkta miljöpåverkan är fortfarande svår att utvärdera fullt ut. Antal personer som arbetar på kontoret förändrats över tid. Stadsledningskontoret flyttade till nya lokaler 2019, pandemin påverkade åren 2000–2022 och 2023 påverkas av ökad inhyrning av lokaler för att möjliggöra samnyttjande av lokalerna med ytterligare ca 100 medarbetare från de nya förvaltningarna inom stadsutveckling som flyttade in successivt under 2023. Nyckeltalet restavfall/medarbetare rapporteras i stadens avfallsrapport i februari 2025 och utvärderas i handlingsplan.

Ett mål är att verksamhetens nyinköp av möbler ska minska med 50 procent till år 2030 jämfört med 2020, mätt genom inköpsstatistik. Här påverkas utfallet tydligt av att lokaler under 2023 utrustades inför samnyttjande av kontoret med de nya förvaltningarna inom stadsutveckling. Återbruk ett förstahandsval där det är möjligt.

Målet avseende att använda miljögodkända kemikalier bedöms uppnått.

5.2.5 Digitaliseringsplan

Digitaliseringsarbetet på stadsledningskontoret styrs övergripande av kontorets digitaliseringsplan. Verksamheterna är delaktiga i digitaliseringsarbetet och deras efterfrågan styr verksamhetsutvecklingen med stöd av digitalisering.

Stadsledningskontoret arbetar kontinuerligt med att minska administration och kvalitetssäkra processer. Under året har flera pilotprojekt genomförts för användande av AI-stöd samt för att upprätta underlag till mötesprotokoll genom transkribering, exempelvis pilotstudie avseende hur AI kan användas vid remisshantering, se rapportering i bilaga. Ett antal interna processer har automatiserats inom ramen för Microsoft365. Exempel på detta är felanmälningar, anmälan av personuppgiftsincident, nyanställning samt avslut av anställning samt vissa interna beställningar. Två verksamheter har vidare testat Plandisc som är ett digitalt årshjul och planeringsverktyg.

Stadsledningskontoret har under året arbetat vidare med att utveckla den digitala arbetsmiljön för förvaltningen. Arbete bedrivs kontinuerligt med att förbättra och utveckla den lokala användarsupporten. En samlingssida för IT, inklusive kanal för nyheter och tips, har också skapats och publicerats. Vidare har en upphandling avseende uppdatering av AV-utrustningen i Högvakten genomförts.

Under året har också kontorets medarbetare och chefer kompetensutvecklas inom dataskydd. Medarbetare på kontoret samarbetar också med Intraservice och stadens förvaltningar och bolag för att utbyta erfarenhet.

Bilaga 2

Barnbokslut 2024

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

Inledning	3
Barnbokslut	4
1.1 Förändringar i verksamheten samt resurssättning som påverkat barnrättsarbetet	4
1.2 Analys	5
1.2.1 Summering av föregående års utvecklingsområden och insatser	5
1.2.2 Förflyttningar i arbetet med de grundläggande artiklarna och övriga artiklar	7
1.3 Det nya nuläget och vägen framåt	12

Inledning

Kommunfullmäktige uppdrog 2020-06-16, § 20 till kommunstyrelsen att ta fram en stadenövergripande barnrättsplan, samt till samtliga nämnder och styrelser att årligen upprätta ett barnbokslut. Barnrättsplanen antogs av kommunfullmäktige 2022-06-09 § 12. Sedan 2020 är FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag.

Ett barnbokslut är en sammanställning och ett underlag för nämnder och styrelser att få en bild om den egna verksamhetens arbete och resultat i sitt barnrättsarbete utifrån barnkonventionens artiklar, i syfte att tillgodose barn och ungas rättigheter utifrån barnkonventionen. Barn är varje människa under 18 år i konventionens mening. Barnkonventionen är rättsligt bindande och en del av den internationella folkrätten, våra mänskliga rättigheter. Barnkonventionen omfattar 54 artiklar, varav fyra grundläggande artiklar (enligt faktarutan nedan) alltid ska beaktas och genomsyra övriga artiklar när det handlar om barn.

Barnbokslutet tar sikte på de resultat som kommunstyrelsens barnrättsarbete åstadkommit 2024 för att säkerställa barns och ungas rättigheter utifrån barnkonventionen. För att kunna följa om några förflyttningar gjorts, tar barnbokslutet avstamp från tidigare barnbokslut och de utvecklingsområden som identifierades. Analysen visar var kommunstyrelsen befinner sig idag i sitt barnrättsarbete och vilka eventuella resultat som arbetet gett. Barnbokslutet identifierar även de områden som behöver prioriteras för det kommande årets barnrättsarbete.

Barnkonventionens fyra grundläggande artiklarna är:

Artikel 2 – Principen om icke-diskriminering: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3 – Barnets bästa: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.

Artikel 6 - Barns rätt till liv, överlevnad och utveckling: Med utveckling menas främjandet av god fysisk, andlig, moralisk, psykisk och social utveckling.

Artikel 12 – Barns rätt till delaktighet: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

Barnbokslut

1.1 Förändringar i verksamheten samt resurssättning som påverkat barnrättsarbetet

Fortsatt kan det slås fast att det i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige tas många beslut som berör barns rättigheter. Den ekonomiska situationen i samhället gör att barn drabbas extra hårt vilket har uppmärksammats politiskt och inneburit utredningsuppdrag, exempelvis att utreda för att belysa matfattigdom och arbetet med långsiktig styrning inom MR.

Ärenden och uppdrag

Det har funnits ett flertal ärenden och uppdrag under 2024 kopplat till rättigheter för barn i utsatta situationer, exempelvis samordning av arbetet med kommunfullmäktiges budgetmål att segregationen i Göteborg ska brytas och framtagandet av program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa. Programmet antogs av kommunfullmäktige i december 2024. I arbetet med lägesbild brott och otrygghet 2024 har barn och unga varit en av de prioriterade målgrupperna.

Arbetet med större ärenden har fortsatt med riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service, Göteborgs Stads plan mot rasism 2025 – 2028 samt Göteborgs Stads plan att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2025 – 2028. Förslagen kommer att remitteras ut till nämnder och styrelser efter beslut i kommunstyrelsen. I det här sammanhanget är det värt att också uppmärksamma kommunstyrelsens uppdrag, i samverkan med akademien, att utreda hur ojämlikhet mellan olika grupper utifrån diskrimineringsgrunderna kan synliggöras.

Nya uppdrag som påbörjats på kontoret är den utvärdering som görs av Göteborgs Stads barnrättsplan 2022 – 2024. Utvärderingen planeras lyftas för politisk behandling våren 2025. Under 2024 har en rutin för arbetsgivarens arbete mot våld i nära relation tagits fram. Rutinen beaktar särskilt barnperspektivet. När en chef får kännedom om våldsutsatthet, bör hen prata med sin medarbetare om barnens behov.

Resurser

Sammantaget har stadsledningskontoret tillsatt mer resurser till barnrättsarbetet 2024 än föregående år. Exempel är ytterligare medarbetare inom arbetet med Levande Historia för att omhänderta förstärkningsuppdraget. Arbetet med dataskyddet som bland annat beaktar känsliga uppgifter och skyddsvärda personuppgifter om barn förstärkts.

Under året har kontoret bidragit med statistik och data i större utsträckning än tidigare, som ett svar på ett av kontorets utvecklingsområden i tidigare barnbokslut.

För att kunna följa upp rättighetsområden inom programmet för full delaktighet har data beställts från SCB. En rapport har också beställts av Ungdomsbarometern för beskrivning av levnadsvillkoren för unga med funktionsnedsättning.

Inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet har kontoret ökat sin omvärldsbevakning mot desinformation och oriktiga uppgifter riktad mot socialtjänsten och dess arbete med barn.

Ungdomsfullmäktige har 20-årsjubileum under 2024. Ett särskilt firande hölls på Börsen. Ungdomsfullmäktige har stöttats med kommunikationsinsatser för initiativet medborgarbudget för barn och unga. Kontoret har vidare möjlighet att ytterligare stötta ungdomsfullmäktige om behov uppstår.

Stadsledningskontoret har även i sitt ordinarie arbete jobbat för inkluderande digitalisering där fritt publikt wifi är ett exempel med målet att möjliggöra digital delaktighet. Digitalisering är en fråga som barn och unga själva lyfter som ett utvecklingsområde.

1.2 Analys

1.2.1 Summering av föregående års utvecklingsområden och insatser

I tabellen nedan redovisas de utvecklingsområden som identifierades i barnbokslut 2023 och utgör utvecklingsområden för kontorets arbete under 2024.

Prioriterade utvecklingsområden 2024	Insatser	Förväntade resultat	Koppling till barnrättsplanens insatser
Öka kompetensen om barns mänskliga rättigheter	Kompetensutveckling, riktade insatser för att stärka barnrättsperspektivet i verksamheten.	Bättre kvalitet i analys av barnrättsfrågor i uppdrag att leda, samordna, följa upp. Leder till bättre prioriteringar och insatser.	Öka den grundläggande kompetensen om barns rättigheter (1.1)
Utveckla utredningar, planering och uppföljning för att inkludera fler diskrimineringsgrunder	Systematiskt använda samt utveckla kvantitativa och kvalitativa metoder för inhämtning av data/underlag för att belysa barns olika livsvillkor i staden, med särskild hänsyn till yngre barn samt barn i utsatta situationer och minoritetsperspektiv. Skapa en hemvist, känd och transparent för data om barns livsvillkor för stadsledningskontorets arbeten.	Kvalitativa och kvantitativa data framtagna och används i uppföljning och planering. Ökad kvalitet i rapporteringen som ger en god bild över barns olika livsvillkor i staden - och med särskilt fokus på barn i utsatta situationer och minoritetsperspektiv.	Utveckla metoder för att följa upp barns livsvillkor utifrån alla barns lika värde (1.2) Upprätta barnbokslut (2.4)

Stärka arbetet att inhämta barns åsikter i frågor som kontoret arbetar med.	Identifiera och prioritera för barns delaktighet i viktiga ärenden och processer. Involvera UF och fler grupper och forum för barns delaktighet. Riktade kommunikationsinsatser till barn avseende viktiga beslut och deras rättigheter. Ta del av kommunikation som produceras av barn (tex. UF:s handlingar och nyhetsbrev).	Barn, UF och rättighetsbärande organisationer konsulteras och deras synpunkter omhändertas för ökad kvalitet i ärendeberedning och uppföljning om barnrättsfrågor. Att barns rättigheter till information i alla frågor som berör, lyfts fram. Information finns tillgänglig, av, med och för barn.	Utveckla metoder för barns delaktighet (1.3) Identifiera och använda metoder för barns delaktighet som är anpassade utifrån barns olika förutsättningar (2.2) Säkerställa samverkan (externt) kring barnrätt (2.3)
Utveckla samarbetet i insatser, projekt och processer för att genomgående säkra barnperspektiv, barns perspektiv och barnrättsperspektiv.	Säkerställa att samverkan och fler kompetenser är med i barnrättsarbetet på kontoret i olika uppdrag.	Kompetenser på kontoret tas tillvara för att förstärka och säkra barnrättsfrågor i olika uppdrag. Barnrättsgruppen konsulteras som input i olika uppdrag. Att kontoret får en så heltäckande bild som möjligt.	Identifiera hur den egna verksamheten påverkar barns rättigheter utifrån barns olika livsvillkor (2.1) Säkerställa samverkan (internt) kring barnrätt (2.3) Upprätta barnbokslut (2.4)
Kommunstyrelsen ansvarar för att tillgängliggöra grundläggande utbildningsmaterial som stöd för nämnder och styrelser.	Kontinuerligt uppdatera material på digitala navet. Genomföra stadenövergripande träff/konferens på tema barnrätt.	Genom att stadens medarbetare får en högre grundläggande kompetens om barns rättigheter ökar möjligheten att tillgodose dessa, veta var åtgärder behöver sättas in samt vilka aktörer som är relevanta för samverkan. En grundläggande kunskap möjliggör även till att identifiera de specifika kunskapsbrister verksamheten behöver åtgärda.	Öka den grundläggande kompetensen om barns rättigheter (1.1)

1.2.2 Förflyttningar i arbetet med de grundläggande artiklarna och övriga artiklar

Insatser att öka kompetensen om barns mänskliga rättigheter

De kompetenshöjande insatserna om barns mänskliga rättigheter och livsvillkor var ett av de utvecklingsområden som identifierades både i barnrättsplanen och tidigare barnbokslut. Insatserna förväntas öka kvalitén i analysen i utredningar och uppföljningar. Det ska i sin tur leda till bättre prioriteringar och insatser. Insatserna är kopplade till barnrättsplanens insats 1.1 – öka den grundläggande kompetensen om barns rättigheter.

Stadsledningskontoret har stärkt sin förmåga att beskriva barn och ungas livsvillkor. En annan viktig källa till kunskap är att följa ungdomsfullmäktiges arbete, exempelvis prenumerera på nyhetsbrev och handlingar eller konsultera för dialog i relevanta ärenden.

Stadsledningskontoret anordnade en stadengemensam barnrättskonferens, i enlighet med förslag i kontorets barnbokslut 2023, där flera medarbetare från kontoret deltog för att öka sin kompetens inom området.

En kompetensutvecklingsgrupp har lagt fokus på att höja kompetensen inom området, bland annat har gruppen tittat på hur Göteborgsregionen (GR) och Länsstyrelsen har arbetat med barnrätt (regionalt).

I arbetet att driva juridiska barnrättsfrågor så ökar praktisk tillämpning av barnkonventionen. Exempelvis är en av kontorets jurister ombud i två olika skadeståndsmål där barnrättsfrågor aktualiseras. En förvaltning har fått stöd med upphandlingsjuridik då grundskoleelever riskerade att stå utan skollokal till skolstarten. Att driva processer där barnrättsfrågor är aktuella ökar kompetensen vad gäller att praktiskt tillämpa barnkonventionen. Som tidigare får ungdomsfullmäktige juridiskt stöd samt att kontorets jurister bidrar i GR-utbildning för socialsekreterare om LVU-processen och vårdnadsöverflyttning. Stadsledningskontoret skannar även av relevant rättspraxis inom barnrättsområdet som delas via digitala navet.

Det pågår fortsatt många insatser och aktiviteter som stärker medarbetare och chefers kunskap om barnrätt. Utveckling har skett med det finns fortsatt arbete kvar att göra.

Utveckla utredningar, planering och uppföljning för att inkludera fler diskrimineringsgrunder

De metodutvecklande insatserna är ett annat utvecklingsområde som identifierades både i barnrättsplanen och tidigare barnbokslut. Insatserna förväntas öka kvalitén i rapporteringen för att ge en god bild över barns olika livsvillkor i staden - och med särskilt fokus på barn i utsatta situationer och minoritetsperspektiv. Som stöd ska kvalitativa och kvantitativa data tas fram och användas i uppföljning och planering. Insatserna är kopplade till barnrättsplanens insatser 1.2 - utveckla metoder för att följa upp barns livsvillkor utifrån alla barns lika värde och 2.4 - upprätta barnbokslut.

Stadsledningskontoret besvarar årligen ett stort antal statliga remisser, där kontoret ofta uppmärksammar att barnrättsperspektivet inte är belyst från nationell nivå. Bristen på analys belyses och kontoret bidrar med perspektiv, vilket ofta görs i våra förslag till yttranden. Ansträngningar görs också för att lyfta fram de målkonflikter som identifieras i samband med utredningar. På kontoret finns flera utvecklingsgrupper som arbetar för att förbättra allsidigheten och kvaliteten i våra utredningar och ärenden. Dessa grupper syftar inte bara till att kontorets arbete, utan ska även vara ett stöd för förvaltningar och bolag. Exempelvis pågår arbete med att utveckla mallar för tjänsteutlåtande, stöd i bedömning av olika dimensioner och en ärendehandbok. Genom detta arbete kan barnrättsfrågorna aktualiseras och bevakas.

En longitudinell databas har etablerats och tillgängliggjorts på stadsledningskontoret. Med hjälp av denna pågår, inom ramen för arbetet mot segregation, en fördjupad studie om trångboddhet och hur det bland annat påverkar barns uppväxtvillkor. Nytt för 2024 är att stadsledningskontoret erhåller underlag via ungdomsbarometern om livsvillkor för unga (15–24 år) med funktionsnedsättning. Datan är ett stöd i uppföljningen av rättighetsområden som finns i programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. I samarbetet med SOM-institutet genomförs stadens trygghetsundersökning ”Trygghet i Göteborg” där barn och unga livsvillkor uppmärksammas.

Inom ramen för arbetet med nationella minoriteter och kommunstyrelsens råd har dialog förts med alla utbildningsförvaltningar och inbjudna unga vuxna. Barns frågor har varit i fokus för dessa dialoger. Även inom samordningsfunktionen för Agenda 2030 har ett fokus på barn initierats som en del av arbetet med hållbar utveckling.

Genom att ta fram en stadenövergripande process för målgruppsanalys har kontoret ökat möjligheten för stadens verksamheter att skapa mer anpassad kommunikation riktad till barn och unga. Artiklar prioriteras i Vårt Göteborg och kampanjer på stadsinformationstavlorna som riktar sig till barn, unga och deras vårdnadshavare. Artiklarna och kampanjerna fokuserar på frågor som är viktiga för barn och unga och beskriver deras livsvillkor, deras möjlighet att ta del av stadens aktiviteter, tjänster och service samt att påverka livet som ung i Göteborg.

Ärenden som inkommer via visselblåsarfunktionen och berör barns rättigheter prioriteras och hanteras med en lägre tröskel i den initiala bedömningen av huruvida rapporten ska utredas eller ej. Inom ramen för misskötsamhetsärenden vidtas arbetsrättsliga åtgärder mot berörda medarbetare för att öka tryggheten för barn.

Kontoret har under året tillförsäkrat att mer statistik och data om barns livsvillkor finns tillgängligt. Det har resulterat i att rapporter och underlag om barns livsvillkor fördjupats och blivit fler. Det framgår exempelvis i beslutsunderlag.

Stärka arbetet att inhämta barns åsikter i frågor som kontoret arbetat med

Ett utvecklingsområde som identifierades både i barnrättsplanen och tidigare barnbokslut är att stärka arbetet med att inhämta barns åsikter i frågor som stadsledningskontoret arbetar med, genom bland annat utvecklad samverkan med

barn och unga och röstbärande organisationer, metodutveckling samt riktade kommunikationsinsatser till barn. Likaså ska kontoret ta del av kommunikation som produceras av barn (till exempel ungdomsfullmäktiges handlingar och nyhetsbrev). Utöver att stärka barns rätt till delaktighet förväntas insatserna leda till ökad kvalitet i ärendeberedning, uppföljning och samordning av stadenövergripande verksamhetsområden. Andra förväntade resultat är att barns rättigheter till information i alla frågor som berör, lyfts fram samt att information finns tillgänglig av, med och för barn. Insatserna är kopplade till barnrättsplanens insatser 1.3 - utveckla metoder för barns delaktighet, 2.2 - identifiera och använda metoder för barns delaktighet som är anpassade utifrån barns olika förutsättningar samt 2.3 - säkerställa samverkan externt kring barnrätt.

Kontoret involverar ungdomsfullmäktige som har getts möjlighet att vara delaktiga i flera ärenden som kontoret arbetar med. Exempelvis inom ramen för arbetet mot rasism har avstämningar med ungdomsfullmäktige skett, likaså har medarbetare involverat unga i arbetet med utformning av kommande konferenser som Levande historia anordnar på tema islamofobi samt antisemitism. Vidare har ungdomsfullmäktige stöttat stadsledningskontorets arbete med barnbokslut och utvärdering av barnrättsplanen. Ungdomsfullmäktige var också ett ledande inslag i barnrättskonferensen genom att hålla i viktiga punkter som ett samtal med Barnombudsmannen (BO) samt att hålla samman och moderera helheten. Vidare har en representant från Ungdomsfullmäktige deltog i "Strategiskt forum Trygg i Göteborg", både som talare och som deltagare under hela dagen, för att få med ett ungdomsperspektiv både under dagen och i arbetet framåt.

På ungdomsfullmäktiges rekommendation har röstbärande organisationer bjudits in till dialog för att lyfta fram synpunkter på stadens barnrättsarbete som en del av utvärderingen av barnrättsplanen. Detta för att få fler barn och unga att komma till tals.

Stadsledningskontoret stöttar ungdomsfullmäktiges beslut och processer, därmed kan barn och ungas idéer och förslag förverkligas. Bland annat har ungdomsfullmäktige genomfört en första stadenövergripande medborgarbudget för barn och ett större 20-årsjubileum.

Stadsledningskontoret har genom Levande Historia stöttat ungdomsfullmäktige att nå andra ungdomsorganisationer, till exempel judiska ungdomsförbundet. Likaså stöttar ungdomsfullmäktiges kansli ledamöter och ersättare i att nå nämnder och förvaltningar med sina frågor. Medarbetare har stöttat ungdomsfullmäktige i att generera förslag från de yngsta barnen till en medborgarbudget för barn och unga. Flera av förslagen röstades på och genomfördes, till exempel en djungel och godisfest och ett slime-lab.

Kontoret har stärkt arbetet med att inhämta barns åsikter i frågor som kontoret arbetar med. Bland annat har röster från yngre barn och barn i utsatta situationer stärkts genom dialog med civilsamhällets röstbärande organisationer. Fortsatt finns ett behov av att utveckling.

Utveckla samarbetet i insatser, projekt och processer för att genomgående säkra barnperspektiv, barns perspektiv och barnrättsperspektiv

Ett utvecklingsområde som finns med i barnrättsplanen och tidigare barnbokslut är att stärka samverkan i barnrättsarbetet kring olika uppdrag på stadsledningskontoret. Olika kompetenser behöver samarbeta i insatser, projekt och processer för att genomgående säkra barnperspektiv, barns perspektiv och barnrättsperspektiv. Genom en bättre samverkan och att barnrättsgruppen konsulteras förväntas barnrättsfrågorna förstärkas och säkras i stadsledningskontorets olika uppdrag. Insatserna har koppling till barnrättsplanens insatser 2.1 - identifiera hur den egna verksamheten påverkar barns rättigheter utifrån barns olika livsvillkor, 2.4 - säkerställa samverkan (internt) kring barnrätt och 2.4 - upprätta barnbokslut

Stadsledningskontoret har sammankallar det stadenövergripande nätverket, Inflytande Nätverk Göteborg (ING) som anordnar Mötesplats barn och unga två gånger per år. Ett tema 2024 var ungas trygghet, vilket av också är ett av barnrättsplanens fokusområden. Ungdomar i nordost bidrog med ungas eget perspektiv på frågan. Kontoret stödjer och håller samman samverkan inom modellen Trygg-i, bland annat med polismyndigheten, som en del av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet där barn och unga särskilt fokuseras. Vidare stödjer stadsledningskontoret förvaltningar med att motverka otillåten påverkan. Till exempel har grundskoleförvaltningen fått stöd i att motverka otillåten påverkan mot lärare vid betygssättning.

I samband med framtagandet av ny styrning på området mänskliga rättigheter bidrar kontoret med olika perspektiv för att belysa barns mänskliga rättigheter.

Kommunstyrelsens rättighetsbaserade råd bidrar med kunskaper och informerar om ett minoritetsperspektiv och barns rättigheter till förvaltningar och nämnder.

Under året har mänskliga rättigheter (MR) varit ett av fokusområdena inom processen för uppföljning och uppsikt där kontorets samlade bild av utmaningarna inom området diskuterats. Detta för att identifiera frågor som är av uppsiktskaraktär. Slutsatserna från detta samtal var att man behöver invänta beslut om nya MR-styrningen som i förlängningen ska stödja arbetet med uppföljning och uppsikt.

Kommunstyrelsen ansvarar för att tillgängliggöra grundläggande utbildningsmaterial som stöd för nämnder och styrelser

Ett utvecklingsområde som identifierats i tidigare barnbokslut är att tillgängliggöra grundläggande utbildningsmaterial som stöd till samtliga nämnder och styrelser. Det ingår också att kontinuerligt uppdatera material på digitala navet och att kontoret genomför en stadengemensam konferens på temat barnrätt. Förväntade resultat är att stadens medarbetare får en högre grundläggande kompetens i frågorna. Insatserna har koppling till barnrättsplanens insats 1.1 – öka den grundläggande kompetensen om barns rättigheter.

Stadsledningskontoret har fortsatt sitt barnrättsarbete genom den kontorsgemensamma barnrättsgruppen. Gruppen har tagit fram ett grundläggande utbildningsmaterial inom barnrättsområdet som tillhandahålls via Digitala Navet. Materialet, som togs fram i samband med implementeringen av barnrättsplanen, bedöms vara fortsatt aktuellt och kan användas under hela barnrättsplanens

giltighetstid. Informationen om barnrätt som publicerats i Digitala Navet uppdateras regelbundet, till exempel med barnbokslut och aktuell rättspraxis. Under året har barnrättsgruppen också stöttat de nämnder och styrelser som efterfrågat vägledning i att upprätta barnbokslut.

Den barnrättskonferens som anordnades för hela staden fokuserade på att engagera och stötta de funktioner som har utmaningar med att identifiera hur barn påverkas av deras verksamhet och att skapa utrymme för barns röster. Erfarenheter från bland annat pandemin visade på brister vad gällde kommunikation riktad till barn, något som kan tyckas vara särskilt viktigt i situationer när samhället prövas. Konferensen betonade vikten av att garantera barns rättigheter, särskilt vid utveckling av digitala tjänster och AI samt barns rätt till information vid kris. Goda exempel på hur detta arbete kan bedrivas presenterades för att inspirera till nästa steg.

Stadsledningskontoret avsätter även resurser för att delta i externa konferenser och utbildningar, bland annat genom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Barnens rätt i samhället (BRIS), Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) och Barnombudsmannen (BO).

Sammanfattande slutsats om förflyttningar under året

Den sammanfattande slutsatsen är att utveckling skett i kontorets barnrättsarbete. Barnrättskompetensen fortsätter att öka och fördjupas bland flera medarbetare och verksamhetsområden på kontoret.

De nya kunskapsunderlagen i form av rapporter, statistik och data samt kunskapsinhämtning från myndigheter och civilsamhället är exempel som bidragit till att kvalitén förstärkts i ärenden, uppdrag och uppföljningar som kontoret gör. Kontoret gör, i större utsträckning, barn delaktiga i sina arbetsprocesser och tar därmed tillvara på barns perspektiv och särskilda kompetens. Perspektiv från de barn som staden har svårt att nå fångas i viss mån fortsatt i dialog med röstbärande organisationer. Arbetssätten för att ta sig an de uppdrag som kontoret har inom MR-området har ökat samverkan mellan avdelningarna, vilket borgar för ett gemensamt synsätt och ökad kvalitet.

Bedömningen blir att kontoret kan fortsätta stärka ett mer strukturerat arbetssätt för barnrättsfrågorna som inkluderar hela kontoret. Kontoret har tillsatt en barnrättsgrupp som resurs som i högre utsträckning kan dela kunskap med kontorets avdelningar. Kontoret behöver utveckla hur den som en lärande organisation kan sprida denna kunskap brett. Former för spridning av kunskap som använts tidigare är förvaltningsmöte, lunchseminarier och konferenser samt digitala ytor med utbildningsmaterial.

Ett tidigt omhändertagande av barnrättsfrågorna i uppdrag eller utredningar kan göra stor skillnad i vad som behöver prioriteras.

1.3 Det nya nuläget och vägen framåt

Det barnrättsliga arbetet förutsätter kännedom om barnkonventionen och implementering av barns rättigheter i ledning och styrning. Barnbokslutet visar att utveckling har skett och att kontoret kan fortsätta att utveckla analys och perspektiv i förhållande till barnrätt.

I det breda uppdrag som stadsledningskontoret har konstateras att i stort sett samtliga frågor berör barns rättigheter, direkt och indirekt. Alla barn som befinner sig i Sverige har samma rättigheter utan åtskillnad. Det behövs en stor delad förståelse att barn i alla åldrar påverkas olika, liksom barn i utsatta situationer, utifrån diskrimineringsgrunder, geografi och socioekonomi. Det som berör vuxenvärlden berör även barn, om än indirekt. Stadsledningskontoret behöver ha ett samlat grepp så att kompetens stärks kring hur verksamheterna påverkar barns rättigheter och livsvillkor.

Den samverkan som skett på kontoret under året kring de uppdrag som funnits inom området mänskliga rättigheter har förstärkts. En liten breddning av samverkan runt barnrättsfrågor har skett. Fortsatt utvecklingsområde är att fler avdelningar och områden ingår i kontorets samverkan kring barnets bästa.

Stadsledningskontoret tillhandahåller fortsatt utbildningsmaterial för att stödja nämnder och styrelser i sin kompetensutveckling. En möjlig aktivitet är att i pågående ledarskapsutveckling för stadens ledare stärka barnrättsperspektivet. Det har framkommit i återkoppling från stadens verksamheter ett behov av att det inrättas ett stadenövergripande nätverk och mötesplats att samla stadens barnrättsarbete kring för att stärka samverkan, erfarenhetsutbyte och dela goda exempel.

Tabellen nedan bygger på det nya nuläget och är en sammanställning av de förvaltningsgemensamma utvecklingsområden och insatser som stadsledningskontoret kommer att arbeta med under 2025.

Prioriterade utvecklingsområden 2025	Insatser	Förväntade resultat	Koppling till barnrättsplanens insatser
Öka kompetensen om barns mänskliga rättigheter	Kompetensutveckling, riktade insatser för att stärka barnrättsperspektivet i verksamheten: • Levandegöra barnrättsarbetet på förvaltningsmöten, föredra kommunstyrelsens och Göteborgs stads barnbokslut. • Kompetenshöjande kontorsgemensam insats samt områdes/avdelningsspecifika fördjupningar.	Bättre kvalitet i analys av barnrättsfrågor i uppdrag att leda, samordna, följa upp. Leder till bättre prioriteringar och insatser.	Öka den grundläggande kompetensen om barns rättigheter (1.1)

	Fortsätta att hålla i att barnrättsperspektivet finns med i politikerutbildningarna så att det ingår som en del av de politiska avvägningarna som görs. Likaså inom pågående ledarskapsutveckling för stadens ledare.		
Utveckla utredningar, planering och uppföljning för att inkludera fler diskriminerings-grunder	Systematiskt använda data/ underlag för att belysa barns olika livsvillkor i staden, med särskild hänsyn till yngre barn samt barn i utsatta situationer och minoritetsperspektiv: - Fortsätta att utveckla kvantitativa och kvalitativa metoder för inhämtning av data och underlag - Fortsätta använda och utveckla den nya longitudinella databasen - Kontoret ska säkerställa att barns livsvillkor ingår i den förstudie om ny kunskapsplattform som genomförs 2025 - Använda den utvärdering som tas fram av barnrättsplanen som kunskapsunderlag för att fortsatt identifiera utvecklingsområden samt agera.	Kvalitativa och kvantitativa data framtagna och används i uppföljning och planering. Ökad kvalitet i rapporteringen som ger en god bild över barns olika livsvillkor i staden - och med särskilt fokus på barn i utsatta situationer och minoritetsperspektiv.	Utveckla metoder för att följa upp barns livsvillkor utifrån alla barns lika värde (1.2) Upprätta barnbokslut (2.4)
Stärka arbetet att inhämta barns åsikter i frågor som kontoret arbetar med.	Identifiera och prioritera för barns delaktighet i viktiga ärenden och processer: - Möjliggöra för barn och unga att ta plats på arenor kontoret sammankallar/ medverkar i. - Involvera UF och fler grupper och forum för barns delaktighet. - Riktade kommunikationsinsatser till barn avseende viktiga beslut och deras rättigheter.	Barn, UF och rättighetsbärande organisationer konsulteras och deras synpunkter omhändertas för ökad kvalitet i ärendeberedning och uppföljning om barnrättsfrågor. Att barns rättigheter till information i alla frågor som berör, lyfts fram. Information finns tillgänglig, av, med och för barn.	Utveckla metoder för barns delaktighet (1.3) Identifiera och använda metoder för barns delaktighet som är anpassade utifrån barns olika förutsättningar (2.2) Säkerställa samverkan externt) kring barnrätt (2.3)

	Ta del av kommunikation som produceras av barn (tex. UF:s handlingar och nyhetsbrev).		
Utveckla samarbetet i insatser, projekt och processer för att genomgående säkra barn-perspektiv, barns perspektiv och barnrättsperspektiv.	- För att säkerställa att kommunstyrelsens barnbokslut täcker hela kontorets uppdrag ska varje avdelning inkomma med ett underlag till barnbokslutet. - Säkerställa att samverkan och fler kompetenser är med i barnrättsarbetet på kontoret i olika uppdrag.	Kompetenser på kontoret tas tillvara för att förstärka och säkra barnrättsfrågor i olika uppdrag. Barnrättsgruppen konsulteras som input i olika uppdrag. Att kontoret får en så heltäckande bild som möjligt.	Identifiera hur den egna verksamheten påverkar barns rättigheter utifrån barns olika livsvillkor (2.1) Säkerställa samverkan (internt) kring barnrätt (2.3) Upprätta barnbokslut (2.4)
Kommunstyrelsen ansvarar för att tillgängliggöra grundläggande utbildningsmaterial som stöd för nämnder och styrelser.	- Aktualitetspröva, utveckla och uppdatera material på digitala navet. - Genomföra stadenövergripande träff/ konferens på tema barnrätt. - Öka stödet att upprätta barnbokslut	Genom att stadens medarbetare får en högre grundläggande kompetens om barns rättigheter ökar möjligheten att tillgodose dessa, veta var åtgärder behöver sättas in samt vilka aktörer som är relevanta för samverkan. En grundläggande kunskap möjliggör även till att identifiera de specifika kunskapsbrister verksamheten behöver åtgärda.	Öka den grundläggande kompetensen om barns rättigheter (1.1)

Välfärdsbrottslighet

I redovisning av lägesbild brott och otrygghet Göteborg 2024 (SLK-2024-00359) framgår att välfärdsbrott är en systemhotande verksamhet som har nära koppling till den organiserade brottsligheten.

Välfärdsbrottslighet innebär att en aktör – företag, förening eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning.

Definitionen innebär att:

- välfärdsbrottslighet inte enbart inbegriper bidragsbrott begångna av enskilda individer
- omfattar även köp av varor, tjänster och entreprenader
- utnyttjande av allmännyttiga tjänster såsom exempelvis hyresrätter.

Välfärdsbrott kan således vara enskilda personers fusk, men det kan även röra sig om större och mer systematiska bedrägerier begångna inom ramen för legala företagsstrukturer.

I lägesbilden 2024 ingick en kartläggning av förekomsten av välfärdsbrott eller risker för brott mot Göteborgs Stads välfärdssystem. Välfärdsbrottslighet identifieras i lägesbilden som ett område för vidare analys utifrån bland annat behov av fördjupade kunskap och synliggörande. Den vidare analysen visar att det generellt råder låg kunskap i stadens verksamheter om vem eller vilka som står bakom välfärdsbrottsligheten. Till viss del beror detta på att den typen av information inte kartläggs. Det beror delvis på att stadens kontroller primärt har utgått ifrån att kontrollera att en tjänst eller vara levererats enligt avtal. Sådana kontroller behöver kombineras med ytterligare kontroller som fokuserar på ägar- och ekonomiska förhållanden.

Det saknas därför aggregerad kunskap om huruvida välfärdsbrotten begås av något särskilt kön, ålderskategori, avtalsområde eller har kopplingar till organiserad brottslighet. Få förvaltningar har beaktat det geografiska området som en faktor som spelar roll för välfärdsbrottslighet. Ur ett brottsförebyggande perspektiv, om Göteborgs Stad vill kunna sätta in riktade insatser mot välfärdsbrott, kan kunskapen om vilka som primärt står bakom brottsligheten, geografiska mönster och var risker för välfärdsbrottslighet uppstår vara relevant.

Otillåten påverkan och infiltration är metoder tätt sammanlänkade med försök att utnyttja välfärdssystemen. Det är därför viktigt att vara medveten om att i takt med ett allt starkare kontrollarbete ökar också påverkansförsöken. Påverkansförsöken riktar sig mot såväl beslutsfattare, handläggare och de administratörer som kontrollerar underlag. Även infiltration antas vara ett växande problem, nationellt såväl som lokalt, eftersom individer som anställs inom kommuner kan ha koppling till lokala kriminella nätverk och utifrån det exempelvis kan påverka tillgång till välfärdssystemet inifrån.

Den sammantagna bilden är att det pågår ett utvecklingsarbete inom Göteborg Stad för att stärka upp kontrollarbetet för att motverka risker för välfärdsbrott. Arbetet bedrivs inte likvärdigt i förvaltningar och bolag och bedöms därför vara i otakt ur ett staden perspektiv. Anledningen till detta är bland annat att kompetens kring frågan är under utveckling.

Göteborgs Stad behöver utveckla förmågan att förebygga och kontrollera mot välfärdsbrottslighet i snabbare takt och i större omfattning.

Kommunstyrelsen har enligt Göteborgs trygghetsskapande och brottsförebyggande program ett samordningsansvar för insats under strategi 5:2, som innebär att Göteborgs Stad ska förstärka sina kontrollfunktioner och samverka internt och externt för att motverka ekonomisk brottslighet och att oseriösa aktörer kommer åt stadens resurser. Med utgångspunkt från den vidare analysen av lägesbilden så kan stadsledningskontoret konstatera att samordningsuppdraget behöver utgå från att skifta perspektiv för förvaltningar och bolag. Att de ska gå från tillitsbaserad kontroll till systematisk riskbaserad sådan.

Ett mer kontrollbaserat arbetssätt

Lägesbilden visade att ju fler fördjupade kontroller som görs, inom exempelvis socialtjänst, föreningsbidrag och inköp och upphandling, desto mer oegentligheter uppmärksammas. Kunskapen om risker för välfärdsbrott är idag troligtvis högre än tidigare och på nationell nivå går det att skönja ett perspektivskifte från mindre av tillit till mer av kontroll. En förändrad problembild med ett ökat hot från organiserad brottslighet betyder att Göteborgs Stad behöver stärka arbetet med fördjupade kontroller, genom att i högre utsträckning kontrollera den information som lämnas till staden. Genom ett mer kontrollbaserat arbetssätt stärks tilliten till att Göteborgs Stad hanterar skattemedel rättvist och ändamålsenligt. Några av stadens förvaltningar har inrättat specialiserade funktioner som systematiskt ska arbeta för att motverka felaktiga utbetalningar, (FUT). Stadsledningskontoret har sammankallat förvaltningar för att öka samverkan såväl inom som mellan förvaltningarna i de uppdrag som lämnats till nämnderna för att motverka välfärdsbrottslighet. Utifrån stadsledningskontorets övergripande samordningsansvar att vara vägen in i frågor gällande organiserad brottslighet i staden, har kontoret även haft en roll i att vara brygga mellan förvaltningar och polis i enskilda ärenden.

Stadsledningskontoret har tillsammans med Inköp och upphandlingsförvaltningen tagit fram en utbildning för att stärka arbetet med fördjupade kontroller som finns tillgänglig för stadens förvaltningar

Kontoret har även initierat två pilotprojekt för att motverka oseriösa leverantörer samt påbörjat ett arbete med vägledning kring polisanmälningar av bedrägerier mot Göteborgs Stads verksamheter.

Lägesbilden visade att arbetet behöver ske mer likvärdigt över hela staden. Att motverka välfärdsbrottslighet förutsätter en organisation som genomsyras av mod samt kunskap om vilken typ av information som kan delas såväl internt som externt, såväl som hur omfattande kontroller som kan och bör göras.

För att stärka det kontrollbaserade arbetssättet kommer stadsledningskontorets samordning av strategi 5:2 utgå från:

Bemöta målkonflikter

En målkonflikt som uppstår inom ramen för arbetet mot välfärdsbrott handlar om grunduppdraget inom socialt arbete som handlar om att hjälpa och stödja människor å ena sidan och uppföljningar och kontroller å andra sidan. Syftet är ofta detsamma, det vill säga att skapa värde för våra medborgare, men riskerar att skapa polariseringar i verksamheten.

På samma sätt uppmärksammas en målkonflikt mellan att arbeta tillitsbaserat eller minska administrationen och att utöka mängden eller systematiken kring kontroller av olika slag. Göteborgs Stad behöver bemöta och värdera målkonflikter i relation till arbetet med att motverka välfärdsbrottslighet och dess påverkan på tilliten i samhället.

Stärkt kompetens om företag och föreningar som brottsverktyg

Lägesbilden indikerar att omfattningen av välfärdsbrottslighet i Göteborgs Stad är stor. Företag och föreningar som brottsverktyg har uppmärksammats under senare år såväl nationellt som inom kommunen. Kunskapen om brottsligheten behöver byggas upp för att analysera riskerna och identifiera företag och föreningar används som brottsverktyg för att komma åt stadens resurser. Med tanke på företag och föreningars betydande roll inom välfärdsbrottsligheten görs bedömningen att det bör vara ett prioriterat område för fortsatta kompetenssatsningar.

Utveckla metoder inom riskbaserat urval och kontroll

I lägesbilden gick att urskilja ett antal risktillfällen som kräver särskild vaksamhet. Direktupphandlingar, avtal med verksamheter som inte kräver tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att få bedrivas samt utbetalningsperioder där det råder tidspress eller som sammanfaller med ledigheter är några sådana ökade risktillfällen. Som ett steg i arbetet med att motverka välfärdsbrottslighet behöver Göteborgs Stads verksamheter arbeta mer systematiskt med att följa upp och analysera sin bidragsgivning och sina inköp för att identifiera var de största riskerna för felaktiga utbetalningar finns. På så sätt kan kontrollinsatser koncentreras till de perioder, ansökningar, organisationer och projekt där det finns störst risk för felaktiga utbetalningar.

Utveckla ändamålsenliga systemstöd för arbetet mot välfärdsbrott

I lägesbilden framgår att det saknas statistik över tid kopplat till problemets omfattning samt att förvaltningarna har svårt att identifiera välfärdsbrott. För att kunna bedriva ett effektivt urval och kontrollarbete behövs ändamålsenliga systemstöd. I syfte att utreda huruvida individer, företag eller föreningar är oseriösa bör Göteborgs Stads förvaltningar ha en likartad tillgång till system som besvarar frågor om exempelvis folkbokföring, företagsengagemang, kreditvärdighet, personkopplingar och tidigare domar. Det finns även specifika behov av systemstöd i olika förvaltningar utifrån deras processer där det föreligger risk för välfärdsbrottslighet. Samtidigt bör en utökning av systemstöd adekvata för kontroll av välfärdsbrott ske säkerhetsmedvetet för att inte riskera att sökningar sparas och sammanställs, vilket i sin tur kan utnyttjas för att få kunskap om kontrollmekanismerna i Göteborgs Stad.

Brottsförebyggande och trygghetsskapande uppdraget

Uppföljningen av programmet och planer:

Stadsledningskontoret har följt upp stadens förvaltningar och bolags arbete med stadens Trygghetsskapande och brottsförebyggande program och underliggande handlingsplaner. Uppföljningen har kompletterats med dialoger för att öka förståelsen för programmet ambitioner. Dialogerna kommer att fortsätta 2025.

Merparten av det ordinarie arbete i bolagen och förvaltningarna bidrar till att öka tryggheten i staden.

Stadsledningskontorets anser att Göteborgs stad har stärkt sin förmåga för att motverka brott och otrygghet. Ett flertal av nämnder och styrelser vill och har förbättrat sitt samlade arbete. Trots den stärkta förmågan kvarstår ett förbättringsarbete för att arbeta i enlighet med intentioner och nå de mål som finns i stadens Trygghetsskapande och brottsförebyggande program. Förvaltningar och bolag behöver öka sin kunskap om hur de kan bidra, nämnder och styrelser behöver öka sin kunskap om hur arbetet fortskrider i respektive organisation.

Ett brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete innebär uthållighet och långsiktighet. De fulla effekterna av ett kunskapsbaserat arbete ses ofta inte i närtid utan kräver en längre tidshorisont. Uthållighet möjliggör även uppföljning och effektanalyser.

Handlingsplanen för att motverka tystnadskulturer och otillåten påverkan gäller till och med 2025, och det går att konstatera redan nu att merparten av insatserna i handlingsplanen är genomförda eller är långt gångna.

Stadsledningskontoret har under 2025 arbetat med att minska brottsligheten och öka tryggheten. Arbetet sker både på strategisk och i vissa fall operativt beroende på uppdragets karaktär. Nedan följer ett urval av det arbete som pågår och bedömningar av nuläge och framtida utveckling.

Ökad kompetens

Stadsledningskontoret har lanserat två utbildningar. Dels en generell grundläggande utbildning, att förebygga brott och otrygghet. - varför och hur. Utbildningen är riktad till att alla medarbetare, chefer samt nämnder och styrelser i Göteborgs Stads förvaltningar och bolag. Dels en utbildning som är utarbetad tillsammans med inköps och upphandlingsförvaltningen, förebygga, kontrollera och agera vid fusk och ekonomisk brottslighet. Stadsledningskontoret utvecklar två nya utbildningar inom områdena våldsbejakande extremism och otillåten påverkan samt har upphandlat en tredje utbildning om organiserad brottslighet. Dessa tre kommer att lanseras under 2025.

Förändring inom LOV3 lagstiftningen

Den 1 januari 2024 infördes ny lagstiftningen Lag (2023:421) om ordningsvakter. Förändringarna i lagstiftningen innebär bland annat ett förenklat ansökningsförfarande för kommunen gällande ordningsvakter och tillståndsområden. Förändringarna möjliggör att kontinuerligt anpassa tillståndsområden utifrån stadens och polisens gemensamma kunskapsbaserade lägesbilder och därmed etablera uppdrag där behoven är som störst. I och med den nya lagstiftningen ansökte

Stadsledningskontoret om förnyade tillstånd för tidigare LOV3-områden (tillståndsområden) samt en utökning i stadens centrala delar gällande Bältesspännarparken och Kungsparken.

Stadsledningskontoret gjorde under våren en förnyad upphandling av ordningsvakter utifrån ramavtal och den nya lagstiftningen. I upphandlingen krävdes att ett företag skulle bemanna alla tillståndsområden, i syfte att uppnå en enklare styrning och uppföljning av uppdraget. Uppdraget ska bemannas utifrån de behov som identifierats i det lokala trygghets och brottsförebyggande arbetet och genom de kunskapsbaserade lägesbilder som socialförvaltningarna och polisen tar fram i de olika stadsområdena. En leverantör av ordningsvakter har numera uppdraget med LOV3 i City, Angered stadspark och Högsbo industriområde. Det är sju patruller som ombesörjer uppdraget.

Resursfördelning styrs utifrån polisen och socialförvaltningarnas gemensamma lägesbilder.

Ordningsvakterna är mobila och flyttar sig mellan tillståndsområden utifrån behov. Det finns numera särskilda ordningsvakter för LOV3 uppdraget hos leverantören.

Platssamverkan som verktyg för ökad trygghet och minskad brottslighet

I Göteborg finns ett antal platssamverkansorganiseringar, i vissa är Göteborgs Stad drivande i och i andra fastighetsägare ansvariga. Den vanligaste formen av platssamverkan sker i form av arbetsgrupper eller utvecklingsprojekt. Det finns cirka 70–80 pågående projekt i form av platssamverkan där Staden, näringslivet med flera samverkar utifrån en gemensamt formulerad målsättning. Sammantaget finns åtta samverkansorganisationer som är inspirerade av arbetssättet BiD (Business improvement district).

Staden har inget gemensamt regelverk/anvisning som tydliggör arbetet med platssamverkan. Det är upp till varje organisation att delta, bidra med resurser etc. Detta gör att platssamverkan mellan staden och fastighetsägarna fungerar väldigt olika i staden och även inom respektive stadsområde. Stadsmiljöförvaltningen och socialförvaltningarna är de organisationer som utifrån sitt uppdrag har möjlighet att arbeta med platssamverkan som verktyg. Stadsledningskontorets bedömning är att dessa förvaltningar inte tillräckligt använder möjligheten som platssamverkan innebär.

Den pågående statliga utredningen om platssamverkan förordar en lagstiftning om platssamverkan och utdela ansvar till fastighetsägare samt kommunerna.

Trygghetsundersökning i Göteborg

SOM-institutet vid Göteborgs universitet har på uppdrag av Göteborgs Stad gjort en fördjupad undersökning "Trygghet i Göteborg. Det här är den tredje Trygghetsrapporten. Nytt för 2024 är att funktionsvariation redovisas som en bakgrundvariabel. Det betyder att sex diskrimineringsgrunder är möjliga att uppmärksamma. Det är kön, ålder, funktionsvariation, etniska tillhörighet, religion och HBRQI. Vissa av diskrimineringsgrunderna är bara möjliga att analysera på göteborgsnivå.

I undersökningen får göteborgaren visa sin inställning till påståendet om Göteborg är en trygg och säker stad. Av de svarande anser 60 % att staden är trygg och säker, vilket är en förbättring jämfört med 2021. Däremot visar ett trygghetsindex att göteborgarna upplever en minskande trygghet i sina bostadsområden jämfört med 2018 och 2019. Trygghetsindex är en sammanvägning av fyra utvalda frågor ("Jag känner mig trygg i mitt bostadsområde", "Jag undviker att gå ut ensam på kvällen i mitt bostadsområde", "Jag är orolig för att utsättas för misshandel/rån/våldtäkt i mitt bostadsområde" och "Gängrelaterad brottslighet är ett problem i mitt bostadsområde".) Om den positiva utveckling som skett från 2020 brutits eller inte kan inte säkerställas ännu.

I april 2025 redovisas nästa trygghetsrapport.

Uthyrning och arrenden

Att förhindra att lokaler och arrenden används till brottslighet verksamhet av oseriösa aktörer är viktigt för stadens brottsförebyggande arbete. För att öka kapaciteten att motverka oseriösa hyresgäster hos stadens lokalhyresgäster samordnar stadsledningskontoret en grupp med representanter från de uthyrande förvaltningarna och bolagen. Gruppen delar information och utvecklar gemensamma arbetssätt, såsom bakgrundskontroller av kommande lokalhyresgäster.

Göteborgs Stads förvaltningar och bolag hyr ut cirka 4 000 lokaler. De främsta uthyrarna är Göteborgs lokaler, Higab, Älvstranden Utveckling AB, Stadsfastigheter och Idrotts- och Föreningsförvaltningen. Utöver kommersiella lokaler har staden 4 000 arrenden som främst hanteras av exploateringsförvaltningen. Bedömningen är att uthyrande förvaltningar och bolag behöver utveckla ett löpande kontroll och uppföljningsarbete av befintliga hyres och arrendeavtal. Berörda nämnder och styrelser behöver efterfråga en sådan information från förvaltningar och bolag.

Lägesbild brott och otrygghet Göteborg 2024

Stadsledningskontoret har tagit fram en lägesbild över brott och otrygghet. Den omfattar ett urval av brottsfenomen och faktorer för otrygghet. Utgångspunkten är de fyra stadsområdenas lägesbilder samt andra kompletterande kunskapsunderlag. Lägesbilden påvisar variationer mellan olika geografiska områdena i Göteborg, dels vad gäller omfattningen av brottsproblem och otrygghet.

Bedömningen är att lägesbilden skapar förutsättningar för ett mer samordnat, träffsäkert och effektivt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete samt att *Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete* intentioner är uppfyllda. De områden som identifierats för vidare analys är särskilt otrygga och brottsutsatta platser, våld i nära relationer, barn och unga i riskzon för kriminalitet, hot och hat mot minoritetsgrupper samt välfärdsbrottslighet.

Stadsledningskontorets bedömning är att staden har styrning inom de områden som framkommer i lägesbilden. Under 2025 kommer vidare analyser göras för att identifiera eventuella luckor eller behov av särskild fokusering av insatser som bedöms ha störst effekt för måluppfyllelse. I de fall analyserna visar på behov av åtgärder.

Under 2025 kommer arbete påbörjas för att utveckla de stadsövergripande processerna för hur lägesbilden tas fram för kommande period (2026). Det görs främst tillsammans med socialförvaltningarna men även med andra förvaltningar och bolag i staden.

Samverkansöverenskommelse mellan Göteborgs Stad och polisområde Storgöteborg

Göteborgs Stad och polisområde Storgöteborg har reviderat samverkansöverenskommelsen. Nytt är att den tar ett helhetsperspektiv för samverkan mellan staden och polisen, och med andra viktiga aktörer i samhället. Överenskommelsen innehåller prioriterade samverkansområden fram till 2026 då en ny lägesbild görs.

Genom flertalet samverkansformer mellan staden och polisen samt gemensamma problemområden ökar förutsättningarna för en målinriktad och effektiv samverkan. Under 2025 kommer stadsledningskontoret göra insatser för att sprida och implementera överenskommelsen till stadens organisationer samt till andra relevanta aktörer. Målet är att det ska vara välkänt hur samverkansorganisationen ser ut, såväl för det stadsövergripande som för det lokala arbetet i

stadsområdena. Fokus kommer därtill vara att ta fram stödmaterial och bilagor som ska tydliggöra hur det konkreta samverkansarbetet ska fungera i respektive samverkansområde.

Strategiskt forum Trygg i Göteborg

Den 4 december arrangerade Göteborgs Stad tillsammans med polisområde Storgöteborg *Strategiskt forum Trygg i Göteborg*. Bakgrunden till forumet är *Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete* samt beslut i kommunfullmäktige (2024-04-25 § 156).

Syftet med forumet var att skapa förutsättningar för gemensam kunskap inom det brottsförebyggande och trygghetsskapande området samt ökad samordning och samverkan. Deltagare var representanter från kommunstyrelsen, stadens förvaltningar och bolag, polisen, näringslivet, civilsamhället, akademien och ett flertal myndigheter. Forumet ska hållas vartannat år och däremellan finns ledningsgrupp Trygg i Göteborg dit aktörer kan bjudas in för dialog i särskilda frågor som rör hela Göteborg. Under 2025 kommer arbete för strategiska dialoger med flera av de aktörer som deltog vid forumet fortgå. Det strategiska forumet tillsammans med ledningsgruppen utgör det strategiska rådet (enligt lagstiftningen) för brottsförebyggande frågor i Göteborg.

Gemensam byggprocess som verktyg för att stödja sund konkurrens

En specialistgrupp har tagit fram nya villkor för att främja sund konkurrens i upphandling och genomförande av byggprojekt i staden. De nya kraven har införts i den gemensamma byggprocessen och ska ge förutsättningar samt verktyg för enhetliga åtgärder och kunna genomföra kontroller för att motverka ekonomisk brottslighet. Det innebär att alla byggande förvaltningar och bolag ska ha med dessa krav i sina upphandlingar.

Samordningen av stadens tillsyn och kontroller för att motverka osunda, oseriösa och olagliga verksamheter och med särskilt fokus på att motarbeta organiserad brottslighet
Stadsledningskontoret har samordnat stadens resurser så att samtliga berörda nämnder och styrelser har deltagit i och kommer att delta i framtida myndighetsgemensamma insatser mot organiserad brottslighet och parallella samhällsstrukturer genom samordnad tillsyn. Med tillsyn och kontroll menas granskande åtgärder och besök som direkt syftar till att verifiera att lagar, föreskrifter och avtal efterlevs. Tillsyn och kontroll utförs av statliga tillsynsmyndigheter, stadens nämnder som har ett lagstadgat tillsynsansvar eller kontrollerande förvaltningar vid ingångna avtal.

Göteborgs Stads arbete med samordnad tillsyn och kontroll sker inom ramen för stadens ansvar och befogenheter. Dels i egen regi, dels i samverkan med andra myndigheter. Med samordnad tillsyn menas normalt sådan tillsyn som tillsynsmyndigheter utför samordnat på flera lagområden. Myndigheter samarbetar och hjälper varandra även om det inte alltid handlar om tillsyn.

Samordning av Göteborgs Stads sanktioner inom ramen för Grupp våldsintervention (GVI)

Grupp våldsintervention (GVI) är en strategi för att minska våldet i kriminella miljöer. GVI innebär bland annat att samhället skickar ett tydligt budskap till de våldsdrivande grupperna om att våldet måste få ett slut och att våldshandlingar får konsekvenser. Våldsdrivande grupper som inte hör sammar budskapet kan bli föremål för myndigheters sanktioner.

Inom GVI-Göteborg finns tre sanktionspaket, Polismyndighetens sanktioner, Frivårdens sanktioner och stadens sanktioner. Stadens sanktioner är avgränsat till där kommunen har rådighet. Stadens

sanktioner genom samordnad tillsyn och kontroll riktad mot företag, föreningar och lokaler, de är riktade mot verksamheter och inte mot enskilda individer. Sanktionsarbetet har dock möjlighet att utvecklas där även direkta sanktioner mot individer kan tillämpas.

Stadsledningskontoret har samordnat sju insatsomgångar varav fem inom ramen för GVI. Under 2025 kommer fokus ligga på att utöka den staden-interna samverkan, samt utöka samverkan med externa myndigheter och kranskommuner.

Våldsbejakande extremism

Händelser i omvärlden har ofta en lokal påverkan på utvecklingen gällande våldsbejakande extremism (VBE) och radikaliserings. Det senaste året har det säkerpolitiska läget försämrats som påverkar staden. Under året har konflikten i mellanöstern påverkat och märkts av även i Göteborg. Det har visat sig genom regelbundna demonstrationer och manifestationer som mestadels gått lugnt och fredligt till inom ramen för grundlagsskyddade rättigheter avseende yttrandefrihet och opinionsbildning. Dock har det förekommit inslag av propaganda och slagord som kan associeras till extremistiska grupper.

Stadsledningskontoret leder en samverkansgrupp för kontaktpersoner inom förvaltningar och bolag, gruppen har haft sex möten under året. Vid dessa möten delas information, lägesbilder och även konkreta ärenden. Arbetsgruppen fyller en viktig funktion i stadens gemensamma arbete inom VBE området. Under året har arbetet med att utveckla en lägesbild inom området påbörjats.

det bildats en arbetsgrupp för att utveckla lägesbilsarbetet.

Stadsledningskontoret leder ett utvecklingsarbete för att förebygga hot och våld mot skolor med kommunal driftsform. Skolor med annan driftsform är inte med i utvecklingsarbetet.

Stadsledningskontoret har startat upp en systematisk omvärldsbevakning på veckobasis. För att tidigt analysera hur händelser i omvärlden kan ha påverkan på staden och dess verksamheter.

Göteborgs stad ingår i en samverkansgrupp med andra kommuner i ett nätverk som leds av Center mot våldsbejakande extremism (CVE). Göteborg Stad är även medlem i Nordic Safe Cities (NSC). Nätverket består av 21 nordiska städer där syftet är att få kunskap, dela metoder, dela erfarenheter samt även utveckla samverkan utifrån en nordisk kontext.

Under året har stadsledningskontoret gett stöd och konsultation till förvaltningar och bolag i en rad olika frågor. Det rör sig om allt ifrån stöd i att implementera styrande dokument till mer konkreta frågor om situationer och problem kopplade till sakområdet. Våldsbejakande extremism är i allra högsta grad föränderligt och det finns ett stort behov av en regelbunden kunskapshöjning inom våra förvaltningar och bolag. Under året har ett tiotal informationsträffar direkt till verksamheter inom förvaltningar och bolag genomförts.

För att ytterligare förstärka arbetet med kunskapshöjningen har en digital utbildning upphandlats inom våldsbejakande extremism och radikaliserings som kommer att lanseras under första kvartalet 2025.

Desinformation

I den samordnande funktionen, som finns på stadsledningskontoret har arbetet avseende desinformation systematiserats och förts in i en omvärldsbevakning som sker på kontoret inom detta

område. Återkoppling och samverkan har kontinuerligt skett med den kontaktgrupp som utsågs föregående år, och därtill har de förvaltningar och bolag som berörts av viktig inkommen information fått återkoppling. Det har också påbörjats ett arbete för att få in arbetet och informationsutbyte i befintliga strukturer, vilket beräknas vara färdigt under Q1-Q2. I omvärldsbevakningen under året har det noterats att desinformation och missinformation är något som blir allt vanligare, vilket gör att kunskap och verktyg behöver bli bättre.

Otillåten påverkan & tystnadskulturer

Arbetet med att motverka otillåten påverkan har utvecklats inom Göteborgs Stad. Arbetet behöver dock fortsätta och en kontinuerlig kompetensutveckling är nödvändig då problematiken kvarstår. Det centrala kompetensteamet för att motverka otillåten påverkan och tystnadskulturer har stöttat förvaltningar och bolags lokala kompetensteam, och tillsammans har det påbörjats en struktur för att stödja varandra i dessa frågor. Stadsledningskontoret har genomfört flertalet utbildningsinsatser och workshops för att stärka förvaltningar och bolags kapacitet för att hantera och motverka otillåten påverkan. Under året har drygt 60 chefer och stödfunktioner gått utbildningen som även finns som en modul i stadens grundläggande arbetsmiljöutbildningen. Under året har det också genomförts en heldagsworkshop tillsammans med polisen för att stärka förmågan och dialogen mellan staden och polisen i syfte att öka antalet polisanmälningar när det gäller trakasserier, hot, våld och annan form av otillåten påverkan.

I samverkan mellan det centrala och de lokala kompetensteamerna har det framkommit vid flera tillfällen att anställda har kopplingar, är möjliggörare eller ingår i kriminella nätverk. Det har identifierats att det finns ett stort behov hos förvaltningar att få stöd i dessa frågor.

Under året har arbetet med handlingsplanen för att motverka tystnadskulturer och otillåten påverkan fortgått. Handlingsplanen gäller till och med 2025, och det går att konstatera redan nu att merparten av insatserna i handlingsplanen är genomförda eller är långt gångna. Under 2025 kommer planen att följas upp och redovisas under andra halvåret.

Välfärdsbrott och organiserad brottslighet

Stadsledningskontoret har genom sitt deltagande i RUC - regionalt underrättelsecentrum fortsatt att avvärja hot mot stadens verksamheter samt arbetat för att motverka välfärdsbrottslighet.

Under året har stadsledningskontoret samordnat information om bland annat infiltratörer, leverantörer med kriminella anställda och personer inom Göteborgs Stad som agerar möjliggörare åt kriminella nätverk. Information som, om den inte hanteras, kan komma att medföra negativ påverkan på Göteborg Stads organisation och tillgångar. Stadsledningskontoret har stöttat förvaltningar och bolag i deras arbete med att utreda oseriösa avtalsparter och gett råd när det gäller polisanmälan av så kallade välfärdsbedrägerier. Stadsledningskontorets roll i arbetet mot organiserad brottslighet kan behöva formaliseras och därmed effektiviseras ytterligare.

Stadsledningskontoret har påbörjat arbetet med att ta fram ett stöd för när polisanmälan bör göras för ekonomisk brottslighet i form av välfärdsbrott. Staden saknar en gemensam riktlinje.

Ärende Utökad samverkan mellan staden och Polismyndigheten angående stöd utsatta individer SLK-2024-00881.

Avdelningen Brottsförebyggande och Trygghet har mottagit uppdraget. Under 2025 kommer en arbetsgrupp med representanter från stadsledningskontoret, socialförvaltningen Centrum och Polismyndigheten upprättas för genomförande av uppdraget. Uppdraget kommer återsammanteras till kommunstyrelsen i den ordinarie uppföljningen 2025.

Rapport om pilotprojekt AI i remisshantering

Område Ärende och utredning

2024-10-01

Innehåll

1	Bakgrund och syfte.....	3
2	Metod och avgränsningar.....	3
3	Genomförande.....	3
4	Resultat	4
4.1	Effektiviteten kan öka i vissa delmoment	4
4.2	Relevansen varierade	4
4.3	Kvaliteten större i enklare uppgifter.....	5
5	Slutsatser	5
5.1	AI kan användas som stöd i delar av remitteringsprocessen....	5
5.2	Användbarheten förväntas öka	6

1 Bakgrund och syfte

Projektet utfördes på uppdrag av områdesledningen för Ärende och utredning med syftet att testa hur AI kan användas för att minska administrationen i remitteringsprocessen. Projektet var en del av stadsledningskontorets centrala mål *Att driva verksamhetsutveckling med hjälp av digital teknik* i verksamhetsplanen 2024. Pilotprojektet genomfördes under våren och återrapporterades innan sommaren 2024. Den centrala frågan var att undersöka om AI kan effektivisera hanteringen av remissvar, vilket är en del i remitteringsprocessen, och som ofta kräver en omfattande hantering av textunderlag.

2 Metod och avgränsningar

Redan i de inledande samtalen med områdesledningen stod det klart att man ville undersöka den lokala generativa AI-modellen chatgbg och Open AI's modell ChatGPT. Microsoft Copilot lades sedan till i undersökningen. För att kunna göra jämförande analyser mellan relevansen i de generativa AI-verktygens resultat och tjänstepersoners remissberedning valdes remisser som redan registrerats och behandlats politiskt. Det vill säga där samtliga underlag är allmän handling. Samtliga testade AI-verktyg lagrar den information som den matas med. Det innebär att data och text som inte är offentlig inte ska användas.

3 Genomförande

Projektet involverade tre testgrupper som arbetade med olika moment i två ärenden var – ett stort och ett mindre. De verktyg som användes var:

- ChatGPT-4¹
- Microsoft Copilot
- Chatgbg (som senare avvecklades)

AI-verktygen testades i olika delar av remitteringsprocessen, där de bland annat användes för att sammanfatta remissvar, skapa struktur i stora mängder information, samt för att analysera och tematisera svar. Resultaten från dessa test kördes parallellt för att kunna jämföra effektiviteten hos de olika verktygen.

Innan testen startade gick samtliga deltagare en halvdagsutbildning som bland annat handlade om hur man promptar (formulerar frågor och uppdrag till) en generativ AI-assistent.

¹ ChatGPT4 är en licensierad version med fler funktioner än gratisversionen 3.5

Resultaten av testerna under piloten sammanställdes i ett gemensamt excel-ark som graderades i en skala från 1 till 5 utifrån relevans, effektivitet och kvalitet.

Under tiden för projektet stängde chatgbg ner. Två av tre grupper hann inte testa verktyget. Chatgbg utgick därför och kommer inte att redovisas under resultat.

4 Resultat

Testerna visade att både ChatGPT-4 och Microsoft Copilot har potential att underlätta remitteringsprocessen genom att strukturera information men deras användbarhet varierade beroende på uppgifternas komplexitet och verktygens begränsningar. Nedan följer en översikt av de viktigaste resultaten utifrån effektivitet, relevans och kvalitet med beskrivande exempel från de praktiska testerna.

4.1 Effektiviteten kan öka i vissa delmoment

AI-assistenterna kan underlätta att skapa grundstrukturer, som exempelvis tabeller och rubriker, men fortsatt manuellt arbete krävs för att få fram all nödvändig information, kvalitetssäkra underlaget och göra bedömningar.

ChatGPT-4 kunde sammanfatta den ekonomiska och ekologiska dimensionen i tjänsteutlåtanden på ett bra sätt men hade svårigheter med den sociala dimensionen. På specifika frågor som inkluderade sammanfatta texter utifrån begrepp som ”barns rättigheter” klarade den inte av att göra en korrekt sammanfattning utifrån dessa perspektiv. Den hämtade information utanför underlaget och svarade om mänskliga rättigheter i förhållande till stadsutveckling, vilket tjänsteutlåtandet inte alls handlade om.

Microsoft Copilot genererade för korta sammanfattningar för mer komplexa ärenden, vilket gjorde det mindre användbart för större underlag, exempelvis motioner och statliga remisser med omfattande remissvar. Den hade också svårt att utveckla korta sammanfattningar och kunde inte hantera PDF-filer vilket gjorde att verktyget inte gick att använda i alla tester.

4.2 Relevansen varierade

Relevansen varierade mellan verktygen. Microsoft Copilot bedömdes som mindre relevant i testerna och fick betyget 1 i vissa fall, medan ChatGPT-4 fick ett högre relevansbetyg.

ChatGPT-4 fungerade bättre för motioner med mindre antal bilagor. Det kunde till exempel skapa relevanta tabeller att utgå ifrån vid en sortering av remissvar.

Vid ett test hade Microsoft Copilot svårt att svara på faktabaserade frågor, trots att informationen fanns tillgänglig på Göteborgs stads hemsida. Detta indikerade att det saknade förmåga att identifiera och använda relevanta källor korrekt.

En testgrupp rapporterade att ChatGPT-4 var effektiv på att sammanfatta långa svar, men inte på att göra bedömningar utifrån olika inkomna remissvar.

4.3 Kvaliteten större i enklare uppgifter

ChatGPT-4 fick generellt bättre omdömen för sin förmåga att strukturera och tematisera information, med ett kvalitetspoäng på 3–4. Microsoft Copilot bedömdes som mer begränsad, särskilt när det gällde att sammanfatta långa texter och dra meningsfulla slutsatser.

ChatGPT-4 kunde användas som ett bollplank i redaktionella arbeten men saknade förmåga för att vika information korrekt. Detta gjorde att vissa viktiga delar av svaren blev underrepresenterade. Vid ett test där 15 olika dokument på mellan 5–7 sidor skulle sammanfattas utifrån specifika frågor där svaren fanns i underlagen, var ChatGPT-4 snabb på att bearbeta stora mängder text men misslyckades med att återge fullständiga helhetsbilder. Termer som "barnäktenskap" ändrades till "tidiga äktenskap", vilket visar på behovet av manuell granskning.

Testgrupperna rapporterade att Microsoft Copilot ofta levererade svar med felmeddelanden och missförstånd, vilket gjorde verktyget opålitligt jämfört med ChatGPT-4. I flera fall var svaren inte användbara.

Det fungerade bra att mata ChatGPT-4 med protokollsutdrag och be den göra en tabell över vilka nämnder/styrelser som avstyrkte respektive tillstyrkte ett förslag. I det momentet av remitteringsprocessen fick den med allt underlag och svaren var helt korrekta. Den kunde också klarspråka texter och göra sammanfattningar, särskilt när det inte var avgörande att vissa aspekter skulle finnas med.

5 Slutsatser

5.1 AI kan användas som stöd i delar av remitteringsprocessen

Sammanfattningsvis visade testerna att ChatGPT-4 överträffade Microsoft Copilot i både relevans, effektivitet och kvalitet, även om båda verktygen hade sina begränsningar. Begränsningarna bestod i att relevant information föll bort ibland, medan den andra gånger var inkluderad, trots samma instruktion. Svaren

var inte konsekventa. Det krävs fortsatt omfattande kvalitetssäkring av hela underlaget och kontroll av att korrekt information finns med i sammanfattningarna. Generativ AI är generellt bättre på att hitta en röd tråd än det som avviker. I vissa avseenden kan ett avvikande svar vara helt avgörande för en bedömning av ett förslag i den politiska processen.

Generativ AI som den ser ut idag kan användas som ett stöd för att strukturera ett stort underlag och skapa översikter och sammanfattningar och kan därför hjälpa till i delar av remitteringsprocessen, speciellt i inledande skeden. Det kräver dock fortfarande betydande manuell hantering, särskilt vid komplexa remissärenden med omfattande svarsunderlag. AI-verktygen minskar inte nödvändigtvis den totala administrationen i nuvarande form, men kan fungera som ett bollplank, en inspiration vid texthantering eller som en ingångssättare i ett arbete.

5.2 Användbarheten förväntas öka

Det är möjligt att en AI-bot som matas med mallar från ärendehanteringsprocessen och styrande dokument som beskriver ramarna för processen kan bli bättre anpassad att hantera de krav som ärendehantering innebär, och därmed minska administrationen. Det är dock ett större och mer krävande projekt än denna pilot. En rekommendation är att bevaka utvecklingen av interna botar och löpande bedöma dess relevans för ärendehantering.

AI-utvecklingen går fort och användbarheten för offentlig sektor förväntas öka med tiden.

Rapporten har skapats med visst stöd från AI.